

การศึกษาคำใช้จ่ายส่วนตัวและการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษา
ที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2)

สารนิพนธ์

ของ

นางสาวสิริโสม นิมิตภาคย์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา

พฤษภาคม 2547

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

374.013

8431ค

ง-3

การศึกษาคำใช้จ่ายส่วนตัวและการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษา
ที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2)

15 ก.ย. 2547

บทคัดย่อ
ของ
นางสาวสิริโสม นิมิตภาคย์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา

พฤษภาคม 2547

h 250832

สิริโสภณ นิมิตรภักย์. (2547). การศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวและการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพ
ระยะสั้น ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นโรงเรียนฝึกอาชีพ
กรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2). สารนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การศึกษา) กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ :
รองศาสตราจารย์ ดร. พิศมัย จารุจิตติพันธ์

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวและการนำความรู้จากหลักสูตร
วิชาชีพระยะสั้น ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นโรงเรียนฝึกอาชีพ
กรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ใน 3 ด้าน คือ การนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ การนำ
ความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัว และการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา
อาชีพ รายได้ และสาขาวิชาที่ศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นโรงเรียน
ฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ปีงบประมาณ 2546 จำนวน 166 คน เครื่องมือที่ใช้ใน
การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และคำถามปลายเปิด
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ค่า F-test และการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า :

1. ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพ
ระยะสั้นพบว่านักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายสูงที่สุดคือ นักศึกษาที่ศึกษาสาขาวิชาช่างตัดผมชาย
2. ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของนักศึกษาที่จบหลักสูตร
วิชาชีพระยะสั้นพบว่าค่าพาหนะหรือค่าเดินทางไปกลับระหว่างที่พักกับสถานศึกษาเป็น
ค่าใช้จ่ายที่สูงที่สุด
3. นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น มีการนำความรู้ไปใช้โดยรวมอยู่ในระดับ
ปานกลาง
4. นักศึกษาที่มีอายุแตกต่างกันมีการนำความรู้ไปใช้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งในกรณีที่ศึกษาโดยรวม และกรณีที่ศึกษาแยกเป็นรายด้าน
5. นักศึกษาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีการนำความรู้ไปใช้แตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งในกรณีที่ศึกษาโดยรวม และกรณีที่ศึกษาแยกเป็นรายด้าน
6. นักศึกษาที่มีอาชีพแตกต่างกันมีการนำความรู้ไปใช้โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วน
ตัวและด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชนมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
0.05

7. นักศึกษาที่มีรายได้แตกต่างกันมีการนำความรู้ไปใช้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งในกรณีที่ศึกษาโดยรวม และกรณีที่ศึกษาแยกเป็นรายด้าน

8. นักศึกษาที่มีสาขาวิชาที่ศึกษาแตกต่างกันมีการนำความรู้ไปใช้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งในกรณีที่ศึกษาโดยรวม และกรณีที่ศึกษาแยกเป็นรายด้าน

AN ANALYSIS OF LEARNERS' EXPENSES AND APPLICATION OF KNOWLEDGE
GAINED FROM THE SHORT-COURSE VOCATIONAL TRAINING PROGRAM AT
BANGKOK METROPOLIS VOCATIONAL SCHOOL (DIN - DANG 2)

AN ABSTRACT
BY
MISS SIRISOME NIMITPARK

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Economics degrees in Economics of Education
at Srinakharinwirot University

May 2004

Sirisome Nimitpark. (2004). *An Analysis Of Learners' Expenses And Application Of Knowledge Gained From The Short-Course Vocational Training Program At Bangkok Metropolis Vocational School (Din – Dang 2)*. Master Project, M.Econ. (Economics of Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor : Assoc. Prof. Dr. Pisamai Jarujittipant.

The purposes of this study were to analyse the learners' expenses and application of knowledge gained from the short-course vocational training program in three aspects : an knowledge application for occupation, personal living and society, classified in age, educational background, occupation, income per month and curriculum.

The samples were 166 learners who completed the short-course vocational training program at Bangkok Metropolis Vocational School (Din – Dang 2) in the year 2003. The instrument used for collecting data was the questionnaire consisted of five point rating-scale questions and open-ended questions. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, F-test, and Scheffe's Test.

The finding were as follows:

1. The highest expense per semester was occurred in the barber curriculum.
2. The highest educational expense per semester was travelling.
3. The application of knowledge gained from the training program was in the moderate level.
4. There was not statistical significant difference at 0.05 level on an application of knowledge gained from vocational short-courses between learners with different ages as a whole and each aspect.
5. There was not statistical significant difference at 0.05 level on an application of knowledge gained from vocational short-courses between learners with different educational backgrounds as a whole and each aspect.
6. There was statistical significant difference at 0.05 level on an application of knowledge gained from vocational short-courses between learners with different occupations all aspects and each aspect except in the aspect of an application of knowledge gained for personal living as well as society.

7. There was not statistical significant difference at 0.05 level on an application of knowledge gained from vocational short-courses between learners with different incomes per month as a whole and each aspect.

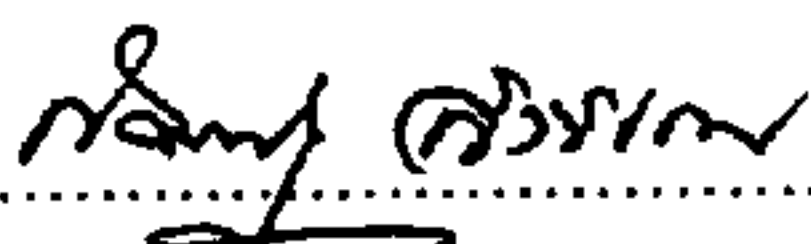
8. There was not statistical significant difference at 0.05 level on an application of knowledge gained from vocational short-courses between learners with different curriculums as a whole and each aspect.

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบได้
พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา สังข์เกษม)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา สังข์เกษม)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุทัย ชูธรรมขจร)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะสังคมศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา สังข์เกษม)

วันที่ 22... เดือน พฤษภาคม... พ.ศ. 2547.....

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะความเมตตากรุณาจากท่าน รองศาสตราจารย์ ดร. พิศมัย จารุจิตติพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา สังข์เกษม และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุทัย ชูธรรมขจร ที่กรุณาร่วมเป็นกรรมการสอบ พร้อมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำ และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์วิพรรณ สาสีผล อาจารย์ยศวีร์ ชาวปากน้ำ และ อาจารย์พัชรสดา รัตนกำพล ที่กรุณาให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณคุณคุณปริวัฒน์ สุคนธ์หงส์ คุณจิรชน ตั้งเจริญสมุทร และ คุณเสาวรส พาณิชย์วิสัย ที่ช่วยให้คำปรึกษาด้านงานเอกสารและตรวจสอบความถูกต้องของงาน วิจัยฉบับนี้ และขอขอบคุณนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝึกอาชีพ กรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

สำหรับคุณค่า คุณความดี และคุณประโยชน์ที่เกิดจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็น เครื่องบูชาพระคุณแต่บิดา มารดา ที่ได้ให้ชีวิตและให้กำลังใจในการทำสารนิพนธ์เป็นอย่างดีเสมอ มา ครู อาจารย์ทุกท่านผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ นิสิต ปริญญาโท เศรษฐศาสตรศึกษาทุก ๆ คนที่เป็นผู้สนับสนุน ให้คำปรึกษา และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย ตลอดมา สุดท้ายนี้ขอขอบคุณทุกท่านที่มีได้กล่าวนามที่ได้มีส่วนช่วยให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วง ด้วยดี

สิริโสม นิมิตรภาคย์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	8
สมมติฐานของการค้นคว้า.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง.....	11
ทฤษฎีแบบจำลองฟังก์ชันการผลิต.....	11
ทฤษฎีต้นทุน.....	13
แนวคิดเกี่ยวกับการลงทุนทางการศึกษา.....	15
แนวคิดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายทางการศึกษา.....	19
แนวคิดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนตัวนักศึกษา.....	23
แนวคิดการเรียนรู้ของมนุษย์.....	24
แนวคิดในการนำความรู้ไปใช้.....	25
หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน.....	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30
3 วิธีดำเนินการวิจัย	43
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	43
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล	46
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

5	สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	84
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	84
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	84
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	85
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
	สรุปผลการวิจัย.....	86
	อภิปรายผล.....	90
	ข้อเสนอแนะ.....	99
	บรรณานุกรม.....	103
	ภาคผนวก.....	109
	ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	110
	ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	112
	ภาคผนวก ค แบบสอบถาม.....	118
	ภาคผนวก ง ตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง.....	126
	ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	129

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การจำแนกต้นทุนทางการศึกษา.....	22
2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา.....	44
3 ค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และสาขาวิชาที่ศึกษา	51
4 ค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยเฉลี่ยต่อคนของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา และประเภทของค่าใช้จ่าย	54
5 ค่าร้อยละของค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยเฉลี่ยต่อคนของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้นโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) จำแนกตามสาขาวิชาที่ ศึกษาและประเภทของค่าใช้จ่าย	55
6 ค่าใช้จ่ายโดยทั่วไปและค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาโดยเฉลี่ยต่อคนของนักศึกษาที่จบ หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) จำแนกตาม สาขาวิชาที่ศึกษา	60
7 ค่าร้อยละของค่าใช้จ่ายโดยทั่วไปและค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาโดยเฉลี่ยต่อคนของ นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา.....	61
8 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่ จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) โดยรวมและรายด้าน.....	66
9 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษา ที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ จำแนกเป็นรายข้อ.....	67
10 ค่าเฉลี่ยด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย.....	69
11 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษา ที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัว จำแนกเป็นรายข้อ.....	70
12 ค่าเฉลี่ยด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย.....	72

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง	หน้า
13 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการนำความรู้ไปใช้ของ นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝักอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน จำแนกเป็นรายข้อ.....	73
14 ค่าเฉลี่ยด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชนเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย.....	76
15 เปรียบเทียบการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝักอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ.....	77
16 เปรียบเทียบการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝักอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา.....	78
17 เปรียบเทียบการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝักอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอาชีพ.....	79
18 ทดสอบรายคู่การนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝักอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) จำแนกตามอาชีพโดยรวม....	80
19 ทดสอบรายคู่การนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝักอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) จำแนกตามอาชีพ ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ.....	81
20 เปรียบเทียบการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝักอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามรายได้.....	82
21 เปรียบเทียบการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝักอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา.....	83

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

- 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัยเรื่องการศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวและการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกออาชีพรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) 9
- 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนทางการศึกษา ประสิทธิภาพและรายได้..... 17

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษานับว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญสำหรับการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในรูปของการเพิ่มความรู้ ความสามารถและทักษะ จนอาจจัดได้ว่าการศึกษาเป็นกระบวนการผลิตทางเศรษฐกิจชนิดหนึ่งที่ช่วยเปลี่ยนแปลงมนุษย์ให้มีคุณภาพดีขึ้นหรือที่เรียกว่ามีมูลค่าของ “ทุนมนุษย์” (Human capital) (รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์, 2519:23) เพิ่มขึ้น นักเศรษฐศาสตร์สมัยก่อนมีความเห็นว่าการศึกษาเป็นการลงทุนดังที่ Alfred Marshall ได้กล่าวว่า “การศึกษาเป็นการลงทุน การลงทุนนี้มีผลตอบแทนสูงกว่าการลงทุนชนิดอื่น” Adam Smith นักเศรษฐศาสตร์ในกลุ่มคลาสสิกยังเห็นว่า การศึกษาเป็นการลงทุนเพราะทรัพย์สินของชาติ (The Wealth of Nations) เพิ่มขึ้นได้จาก คนงานที่ใช้ฝีมือที่ได้ร่ำเรียนลงทุนแสวงหามา ในสมัยใหม่ Theodore W. Schultz ก็เห็นด้วยในเรื่องการศึกษาเป็นการลงทุนว่า “ทรัพยากรมนุษย์ เป็นรูปหนึ่งของทุน” (อัมพร วิจิตรพันธุ์ และ อัญชลี ค้อคงคา, 2524:13) และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่า การศึกษาเป็นการลงทุนอย่างหนึ่งที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์ตอบแทน ทั้งในแง่ผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ต่อสังคม (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช . 2537 : 21 ; อ้างอิงจาก Blaug .1987) ในแง่ผลประโยชน์ส่วนบุคคลนั้น เชื่อกันว่าการศึกษาช่วยให้คนมีรายได้เพิ่มขึ้น มีความภาคภูมิใจและเป็นที่ยอมรับของสังคม สำหรับผลประโยชน์ตอบแทนทางสังคมนั้น เชื่อกันว่าการศึกษาช่วยเพิ่มผลผลิตและมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ และช่วยสร้างสรรค์สังคมประชาธิปไตย ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทำให้รัฐบาลต้องเข้ามามีบทบาทสำคัญในการศึกษาให้แก่ประชาชน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช. 2537:21 ; อ้างอิงมาจาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2532) ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ความเจริญรุ่งเรืองและความมั่นคงทางเศรษฐกิจจะดำเนินต่อไปได้ด้วยดี ด้วยเหตุที่ประชาชนมีพื้นฐานทางด้านการศึกษาอย่างเพียงพอ และมีประสิทธิภาพ

ในทศวรรษที่ผ่านมา ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก มีการแบ่งกลุ่มประเทศที่มีพลังทางเศรษฐกิจและสังคมใหม่ มีการคาดหวังทางสังคมและค่านิยมใหม่ ประเทศอุตสาหกรรมบางประเทศมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการผลิตช้าลง หลายประเทศมีประสบการณ์ของการว่างงานในระดับหนึ่ง การเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างและเทคโนโลยี ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางอุตสาหกรรมและด้านอาชีพ งานอาชีพจำนวนหนึ่งหายไป และมีงานอาชีพอีกจำนวนหนึ่งเพิ่มขึ้นมา มีหลายกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อการศึกษาและการฝึกอบรม ทั้งนี้เพราะความต้องการเชิงทักษะได้เปลี่ยนไป (ไพศาล ไกรสิทธิ์. 2541:220) ดังจะเห็นได้จาก

ในประเทศกำลังพัฒนาประชาชนจำนวนมากได้รับการศึกษาดำและขาดความรู้ความชำนาญในการประกอบอาชีพ การศึกษาในประเทศด้อยพัฒนาส่วนใหญ่จะเน้นเฉพาะการจัดการศึกษาในโรงเรียนเท่านั้น ซึ่งเป็นการศึกษาของเด็กในวัยเรียน ส่วนการศึกษาในด้านการฝึกอบรมแก่บุคคลที่พ้นวัยเรียนไปแล้วนั้นมิได้รับความสนใจ ทั้งที่ในความเป็นจริงการให้การศึกษาและการฝึกอบรมแก่บุคคลเหล่านี้เป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งเพราะการศึกษาและการฝึกอบรมจะช่วยให้ประชาชนในประเทศมีความรู้มีทักษะในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น การศึกษานอกระบบ โดยเฉพาะที่เป็นการให้การศึกษาด้านอาชีพจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่สำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกิดทักษะสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นเมื่อเป็นเช่นนี้ รัฐบาลของประเทศกำลังพัฒนา จึงควรมีความสนใจการศึกษานอกระบบให้มากขึ้น เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในทางอ้อม

ปัจจุบันประเทศไทยประสบกับสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำมีการลดจำนวนพนักงานทั้งภาครัฐและเอกชน ทำให้มีคนตกงาน และว่างงานจำนวนมาก ดังนั้นกรุงเทพมหานครได้จัดตั้งกองส่งเสริมอาชีพ สังกัดสำนักพัฒนาชุมชน ทำหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมอาชีพ พัฒนาอาชีพ และหารายได้ให้แก่ประชาชนทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารการฝึกอบรมวิชาชีพ และการจัดหาตลาดแรงงาน การจัดทำโครงการส่งเสริมอาชีพ กรุงเทพมหานครและปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการจัดตั้งโรงเรียนฝึกอาชีพ กรุงเทพมหานครขึ้น (สำนักพัฒนาชุมชน. 2546) โดยการบริหารกรุงเทพมหานครมีนโยบายให้โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานครทุกโรงเรียนดำเนินการฝึกอาชีพให้กับผู้ว่างงาน และประชาชนทั่วไปที่สนใจ เพื่อที่จะเปลี่ยนแนวทางประกอบอาชีพในสถานประกอบการ หรือเลือกที่จะประกอบอาชีพอิสระส่วนตัว ซึ่งการศึกษาอาชีพเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยบรรเทาความเดือดร้อน และลดปัญหาคนตกงานหรือว่างงานโดยคาดหวังว่า นักศึกษาที่เรียนจบหลักสูตรได้มีงานทำและสถานประกอบการมีความต้องการรับนักศึกษาที่เรียนจบและมีความสามารถเข้าทำงาน รวมทั้งเป็นการเพิ่มปริมาณผู้เรียนมากขึ้นตามเป้าหมาย (โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2). 2546:29-33)

โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นให้กับประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะกลุ่มผู้มีความรู้ได้น้อยขาดโอกาสทางการศึกษา เยาวชนที่จบการศึกษาภาคบังคับแล้วไม่มีโอกาสที่จะเรียนต่อ ให้มีโอกาสดำเนินการฝึกอาชีพระยะสั้น เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพ นำไปประกอบอาชีพหารายได้เลี้ยงตนเอง และครอบครัว (กรุงเทพมหานคร. ม.ป.ป.) โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานหนึ่งของกองส่งเสริมอาชีพ สังกัดสำนักพัฒนาชุมชนกรุงเทพมหานคร เมื่อ พ.ศ. 2504 โดยคำสั่งที่ 262/2503 ลงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2503 มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือประชาชนผู้มีความรู้ได้น้อยและเด็กนักเรียนที่จบประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนกรุงเทพมหานครที่ไม่มีโอกาสได้เรียนต่อระดับสูง เนื่องจากสาเหตุหลายประการ เช่น ความยากจน ความไม่พร้อมทางด้านสติปัญญา ต้องช่วย

เหลือครบครัน เป็นต้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2504 ถึงปัจจุบัน พ.ศ. 2546 มีโรงเรียนฝึกอาชีพ กรุงเทพมหานครในสังกัด จำนวน 51 โรง แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ (สำนักพัฒนาชุมชน. 2546) ได้แก่

1. โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร ที่มีสถานที่เป็นของตนเอง เปิดทำการสอนทั้งภาคปกติและภาคค่ำ มีจำนวน 10 โรง

2. โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร ที่ใช้สถานที่ของโรงเรียนประถมศึกษา เปิดทำการสอนภาคค่ำ จำนวน 41 โรง

การดำเนินงานของโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร จัดเป็นการศึกษานอกระบบโรงเรียนอย่างหนึ่ง คือ เป็นการศึกษาที่มีระบบแต่เป็นระบบที่อยู่นอกเหนือโรงเรียนภาคปกติ มีหลักสูตรที่จัดขึ้นเพื่อสนองความต้องการประชาชน และความต้องการของตลาดแรงงาน โดยมุ่งสอนประชาชนเฉพาะเรื่อง เพื่อให้เกิดความรู้และทักษะโดยไม่จำกัดเพศ และวัยของผู้เรียน และไม่จำกัดวุฒิการศึกษาของผู้ที่จะเรียน

โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) เป็นโรงเรียนหนึ่งที่สังกัดฝ่ายการศึกษาอาชีพ กองส่งเสริมอาชีพ สำนักพัฒนาชุมชน กรุงเทพมหานคร ได้เปิดสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น 402 ชั่วโมงและ 201 ชั่วโมง โดยมีจำนวนนักศึกษาที่เข้ารับการศึกษเป็นจำนวน 2,000 – 2,500 คนต่อปี และจากสถิตินักศึกษาโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ในปี 2542 มีผู้จบการศึกษาตามหลักสูตรเป็นจำนวน 1,427 คน ในปี 2543 มีผู้จบการศึกษาตามหลักสูตรเป็นจำนวน 1,532 คน และในปี 2544 มีผู้จบการศึกษาตามหลักสูตรแล้วเป็นจำนวน 1,604 คน (โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2). 2546:9)

จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นพบว่าได้มีการศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) (นิตยา ทองโกมล. 2544: 74) พบว่า ด้านตัวผู้เรียนไม่มีความสะดวกในการไปซื้อ/จัดหาอุปกรณ์การเรียน มีปัญหาทางการเงินเพราะมีภาระครอบครัว ระยะทางในการเดินทางมาเรียนไม่สะดวก และมีภาระในการประกอบอาชีพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการเรียนวิชาชีพ เป็นการเรียนที่เน้นภาคปฏิบัติและใช้วัสดุค่อนข้างมาก นักศึกษาส่วนใหญ่มีครอบครัวแล้ว มีภาระทางบ้านต้องรับผิดชอบ ทั้งด้านเวลา และค่าใช้จ่ายในการเรียนจึงทำให้มีปัญหาด้านการเรียนได้ และได้มีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าเรียนของนักศึกษาในหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (สุนทร เกิดสุข. 2543:77) พบว่านักศึกษามีปัญหาด้านส่วนตัว นักศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพทำให้ไม่มีรายได้เป็นของตนเอง บางวันไม่สามารถมาเรียนได้เพราะมีปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายในการเรียน การเรียนจึงไม่ปะติดปะต่อกัน ส่วนนักศึกษาบางคนเรียนจบออกไปแล้วก็ไม่สามารถประกอบอาชีพอิสระตามที่ต้องการได้ ที่เป็นเช่นนี้เพราะอุปกรณ์บางอย่างที่ใช้ในการประกอบอาชีพมีราคาแพงไม่พอกับทุนทรัพย์ที่มีอยู่ บางครั้งจึงเห็นว่านักศึกษาบางคนมีฝีมือแต่กลับต้องไปทำงานรับจ้างแทนที่จะมีกิจการเป็นของตนเอง

ผลงานวิจัยข้างต้นสะท้อนให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะศึกษาว่านักศึกษาในโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวเพื่อการศึกษาอย่างน้อยเพียงใด และเมื่อนักศึกษาได้เรียนเนื้อหาวิชาชีพลำดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นแล้ว สามารถนำความรู้ที่ได้ศึกษานั้นไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ หรือใช้ในการดำเนินชีวิตได้มากน้อยเพียงใด คำถามดังกล่าวนี้ถือว่าเป็นความคาดหวัง เป้าหมาย หรือจุดประสงค์หลักของการเรียนเนื้อหาวิชาชีพลำดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายส่วนตัวและการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพลำดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพลำดับชั้นโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ผลการศึกษาค้นคว้าวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการเตรียมการวางแผนทางการเงินเพื่อการศึกษาของผู้ที่สนใจต้องการจะเข้าศึกษาในโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการเตรียมตัวจัดสรรเงินไว้เป็นค่าใช้จ่ายทางการศึกษาได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งข้อมูลที่ได้จะเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับผู้ปกครอง และผู้ที่กำลังจะตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ และเป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สามารถสนองความต้องการของประชาชน และสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพลำดับชั้นโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา
2. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพลำดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพลำดับชั้นโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และสาขาวิชาที่ศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลการวิจัยเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ประสงค์จะสมัครเข้าศึกษาในโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการประเมินความสามารถทางการเงินก่อนตัดสินใจที่จะเข้าเรียนในหลักสูตรวิชาชีพลำดับชั้น และเตรียมค่าใช้จ่ายในการศึกษาได้อย่างเหมาะสม
2. ผลการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดสรรทรัพยากรในการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพลำดับชั้นให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษานี้มีขอบเขตการวิจัยเกี่ยวกับ

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนและเรียนจบภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) จำนวน 12 สาขาวิชา ได้แก่ เสริมสวยเบื้องต้น เสริมสวยขั้นสูง ช่างตัดผมชาย เสื้อผ้าสตรีเบื้องต้น เสื้อผ้าสตรีขั้นสูง เย็บจักรอุตสาหกรรม ช่างสร้างแบบเสื้อผ้า ออกแบบเสื้อผ้า ศิลปประดิษฐ์ ศิลปประยุกต์ อาหารและโภชนาการ และพิมพ์ดีด จำนวนทั้งสิ้น 300 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจำนวน 169 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดด้วย ตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่และมอร์แกน (รวิวรรณ ชินะตระกูล. 2540:105-107 ; อ้างอิงมาจาก Robert V. Krejcie and Eayrle W. Morgan. 1970:608-609) ที่กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ระดับ .05 ต่อจากนั้นกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสาขาวิชา ตามสัดส่วนมากน้อยของประชากรในแต่ละสาขาวิชาเพื่อให้ขนาดตัวอย่างในแต่ละสาขาวิชามีจำนวนใกล้เคียงกัน (สุวรรณ ฐวโชติ. 2541:82)

2. การศึกษาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ในการศึกษานี้จะพิจารณาเฉพาะค่าใช้จ่ายที่เป็นตัวเงิน

3. ตัวแปรที่ใช้ศึกษาในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรอิสระ ข้อมูลของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. อายุ แบ่งออกเป็น 4 ช่วงดังนี้

1.1 16 - 20 ปี

1.2 21 - 25 ปี

1.3 26 - 40 ปี

1.4 41 - 60 ปี

2. ระดับการศึกษา แบ่งออกเป็น 6 ระดับดังนี้

2.1 ระดับประถมศึกษา

2.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

2.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น (ปวช.)

2.4 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

2.5 ระดับปริญญาตรี

2.6 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี

3. อาชีพ แบ่งออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

3.1 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

3.2 พนักงานบริษัท/สถานประกอบการที่ได้รับเงินเดือนประจำ

3.3 ประกอบอาชีพส่วนตัว (เจ้าของร้าน/ตัวแทนจำหน่ายสินค้า/ค้าขาย
 ฯลฯ)

3.4 รับจ้างประเภทต่าง ๆ โดยไม่ได้รับเงินเดือนประจำ

3.5 ยังไม่ประกอบอาชีพ

4. รายได้ต่อเดือน แบ่งออกเป็น 3 ช่วง ดังนี้

4.1 ต่ำกว่า 5,000 บาท

4.2 5,000 – 8,000 บาท

4.3 8,001 บาทขึ้นไป

5. สาขาวิชาที่ศึกษา แบ่งออกเป็น 12 สาขาวิชา ดังนี้

5.1 เสริมสวยเบื้องต้น 5.7 ช่างสร้างแบบเสื้อผ้า

5.2 เสริมสวยขั้นสูง 5.8 ออกแบบเสื้อผ้า

5.3 ช่างตัดผมชาย 5.9 ศิลปประดิษฐ์

5.4 เสื้อผ้าสตรีเบื้องต้น 5.10 ศิลปประยุกต์

5.5 เสื้อผ้าสตรีขั้นสูง 5.11 อาหารและโภชนาการ

5.6 เย็บจักรอุตสาหกรรม 5.12 พิมพ์ดีด

3.2 ตัวแปรตาม แบ่งออกเป็น การนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชา
ชีพระยะสั้นของโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ใน 3 ด้าน ดังนี้ การนำความรู้
ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ การนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัว และการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) หมายถึงค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยในหนึ่งหลักสูตรของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ปีการศึกษา 2546 (ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษา ในการศึกษาครั้งนี้จะพิจารณาเฉพาะค่าใช้จ่ายที่เป็นตัวเงิน) ซึ่งแบ่งค่าใช้จ่ายออกเป็น 10 ประเภท ได้แก่

- 1.1 ค่าที่พักอาศัย หมายถึง ค่าเช่าบ้านหรือค่าเช่าห้องพักในขณะที่กำลังศึกษาอยู่
- 1.2 ค่าอาหารประจำวัน หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายเพื่อเป็นค่าอาหารและเครื่องดื่มในแต่ละวัน ในขณะที่กำลังศึกษาอยู่
- 1.3 ค่าพาหนะหรือค่าเดินทางไปกลับระหว่างที่พักกับสถานศึกษา หมายถึง ค่าโดยสารรถยนต์ต่าง ๆ ในการเดินทางไปศึกษาในโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ทั้งไปและกลับในวันหนึ่ง ๆ ในขณะที่กำลังศึกษาอยู่
- 1.4 ค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ หมายถึง ในการชมภาพยนตร์ฟังดนตรี ทัศนศึกษา หรือเล่นกีฬา ในขณะที่กำลังศึกษาอยู่
- 1.5 ค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับเครื่องแต่งกายในขณะที่กำลังศึกษาอยู่
- 1.6 ค่ารักษาพยาบาล หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการรักษาและบำบัดโรคภัยไข้เจ็บในขณะที่กำลังศึกษาอยู่
- 1.7 ค่าบริการส่วนตัว หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการสร้างบุคลิกภาพต่าง ๆ เช่น ค่าตัดผม ค่าเครื่องสำอาง สบู่ ยาสีฟัน รวมทั้งค่าซักกรีด ในขณะที่กำลังศึกษาอยู่
- 1.8 ค่าวัสดุ/อุปกรณ์การศึกษา หมายถึง ค่าสมุดหนังสือ ค่ากระดาษสอบ ค่าพิมพ์รายงาน ค่าถ่ายเอกสาร และเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษา
- 1.9 ค่าธรรมเนียมการศึกษา หมายถึง ค่าบำรุงการศึกษา ค่าลงทะเบียน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับธรรมเนียมการศึกษา
- 1.10 ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด หมายถึง ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ไม่จัดอยู่ในทั้ง 10 ประเภท ข้างต้น อาทิ ค่าของขวัญ ค่าการกุศล

2. การนำความรู้ไปใช้ หมายถึง การนำความรู้และประสบการณ์จากการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันตามหลักสูตรของกรุงเทพมหานครโดยสำนักพัฒนาชุมชน ในสาขาวิชาเสริมสวยเบื้องต้น เสริมสวยขั้นสูง ช่างตัดผมชาย เสื้อผ้าสตรีเบื้องต้น เสื้อผ้าสตรีขั้นสูง เย็บจักรอุตสาหกรรม ช่างสร้างแบบเสื้อผ้า ออกแบบเสื้อผ้า ศิลปประดิษฐ์ ศิลปประยุกต์ อาหารและโภชนาการ และพิมพ์ดีด ไปใช้ใน 3 ด้าน ด้วยกันคือ

2.1 การนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ ได้แก่ การนำความรู้ไปใช้เป็นอาชีพหลัก ใช้ความรู้เป็นอาชีพที่ก่อให้เกิดรายได้เสริม ใช้ความรู้ในการปรับปรุงอาชีพเดิม หรือใช้ความรู้ทำงานในสถานประกอบการ

2.2 การนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัว ได้แก่ การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์กับตนเอง และครอบครัว การนำความรู้ไปเป็นพื้นฐานในการเรียนต่อด้านอาชีพ และเพื่อยกระดับความรู้ให้สูงขึ้น

2.3 การนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน ได้แก่ การนำความรู้ไปถ่ายทอดให้กับบุคคลในชุมชน เช่น กลุ่มแม่บ้าน โรงเรียนหรือสถานศึกษาต่าง ๆ หรือนำความรู้ด้านที่เรียนไปเผยแพร่ให้กับผู้ที่ว่างงาน

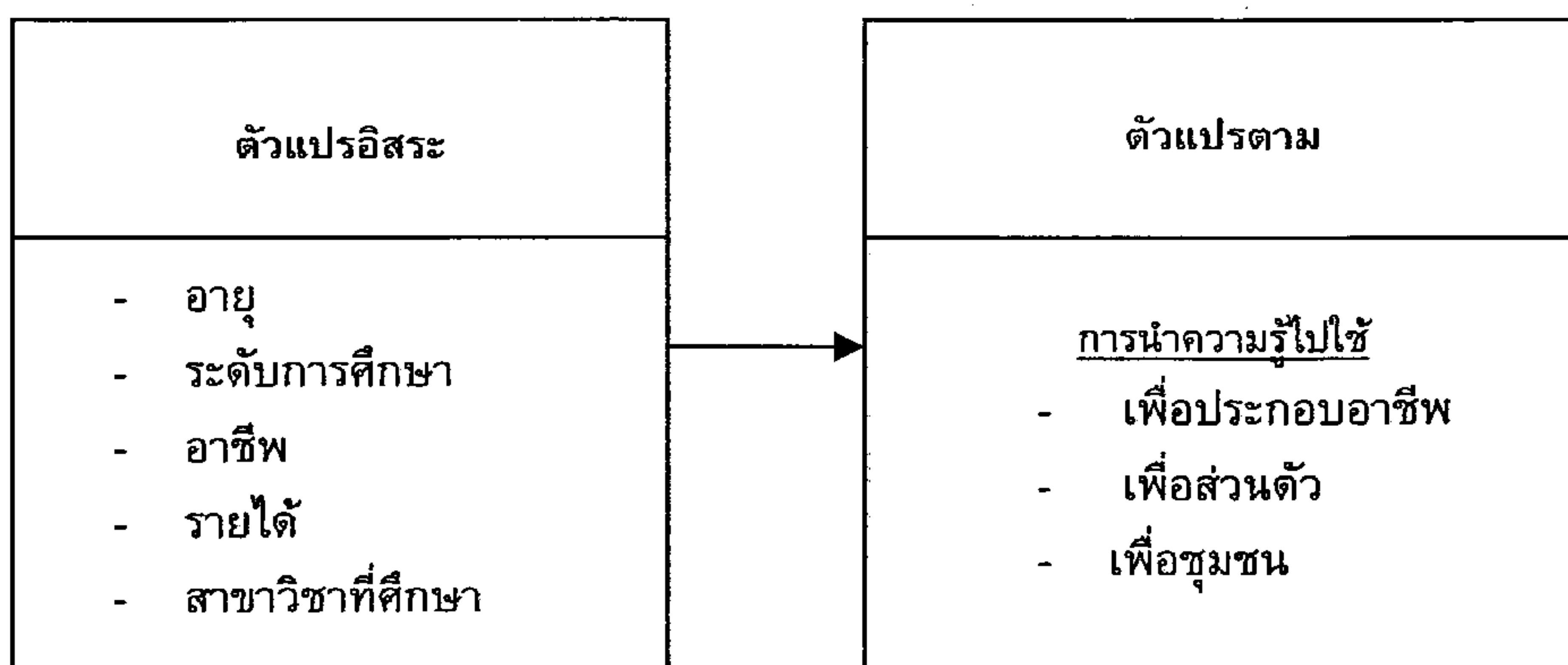
3. นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน หมายถึง นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ที่ลงทะเบียนและเรียนจบภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 12 สาขาวิชา ดังนี้

3.1 เสริมสวยเบื้องต้น	3.7 ช่างสร้างแบบเสื้อผ้า
3.2 เสริมสวยขั้นสูง	3.8 ออกแบบเสื้อผ้า
3.3 ช่างตัดผมชาย	3.9 ศิลปประดิษฐ์
3.4 เสื้อผ้าสตรีเบื้องต้น	3.10 ศิลปประยุกต์
3.5 เสื้อผ้าสตรีขั้นสูง	3.11 อาหารและโภชนาการ
3.6 เย็บจักรอุตสาหกรรม	3.12 พิมพ์ดีด

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ดำเนินการภายใต้กรอบความคิดที่สำคัญว่า นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวรวม 11 ประเภท คือ ค่าที่พักอาศัย ค่าอาหารประจำวัน ค่าพาหนะหรือค่าเดินทางไปกลับระหว่างที่พักกับสถานศึกษา ค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ ค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม ค่ารักษาพยาบาล ค่าบริการส่วนตัว ค่าวัสดุ/อุปกรณ์การศึกษา ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด และค่าธรรมเนียมการศึกษา ทั้งนี้ นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีความแตกต่างกันในด้านข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และสาขาวิชาที่ศึกษา น่าจะมีระดับการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ทั้ง 3 ด้านที่แตกต่างกัน

ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝักอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2)
- ค่าที่พักอาศัย - ค่าอาหารประจำวัน - ค่าพาหนะหรือค่าเดินทางไปกลับระหว่างที่พักกับสถานศึกษา - ค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ - ค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม - ค่ารักษาพยาบาล - ค่าบริการส่วนตัว - ค่าวัสดุ/อุปกรณ์การศึกษา - ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด - ค่าธรรมเนียมการศึกษา

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัยเรื่องการศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวและการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียน ฝักอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2)

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีอายุต่างกัน มีการนำความรู้ไปใช้ทั้ง 3 ด้านแตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการนำความรู้ไปใช้ทั้ง 3 ด้านแตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีอาชีพต่างกัน มีการนำความรู้ไปใช้ทั้ง 3 ด้านแตกต่างกัน
4. นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีรายได้ต่างกัน มีการนำความรู้ไปใช้ทั้ง 3 ด้านแตกต่างกัน
5. นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษาสาขาวิชาที่ต่างกัน มีการนำความรู้ไปใช้ทั้ง 3 ด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย ได้ทำการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น แนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนเอกสารงานวิจัยต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้อง และสรุปกรอบความคิดในการวิจัยโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง
 - 1.1 ทฤษฎีแบบจำลองฟังก์ชันการผลิต
 - 1.2 ทฤษฎีดั้งทุน
 - 1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการลงทุนทางการศึกษา
 - 1.4 แนวคิดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายทางการศึกษา
 - 1.5 แนวคิดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนตัวนักศึกษา
 - 1.6 แนวคิดการเรียนรู้ของมนุษย์
 - 1.7 แนวคิดในการนำความรู้ไปใช้
2. หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

1.1 ทฤษฎีแบบจำลองฟังก์ชันการผลิต (Production Function Model)

ระบบการศึกษาเป็นระบบการผลิตระบบหนึ่ง ซึ่งมีการดำเนินการเช่นเดียวกับระบบการผลิตอื่น ๆ ผลผลิตของระบบการศึกษามีหลายอย่าง ทั้งที่เป็นผลผลิตที่วัดได้และวัดไม่ได้ การวัดผลผลิตทางการศึกษาส่วนใหญ่ได้นำแนวความคิดเรื่องแบบจำลองฟังก์ชันการผลิตและการวัดอัตราผลตอบแทนทางเศรษฐกิจมาใช้ข้อมูลเกี่ยวกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษามีความสำคัญในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดต่อสังคม แนวความคิดเรื่องแบบจำลองฟังก์ชันการผลิตตั้งอยู่บนฐานคติที่ว่า โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เป็นระบบการผลิตระบบหนึ่งเช่นเดียวกับบริษัท ซึ่งพยายามที่จะผลิตผลผลิต (Outputs) ออกมาจำนวนหนึ่ง โดยเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด

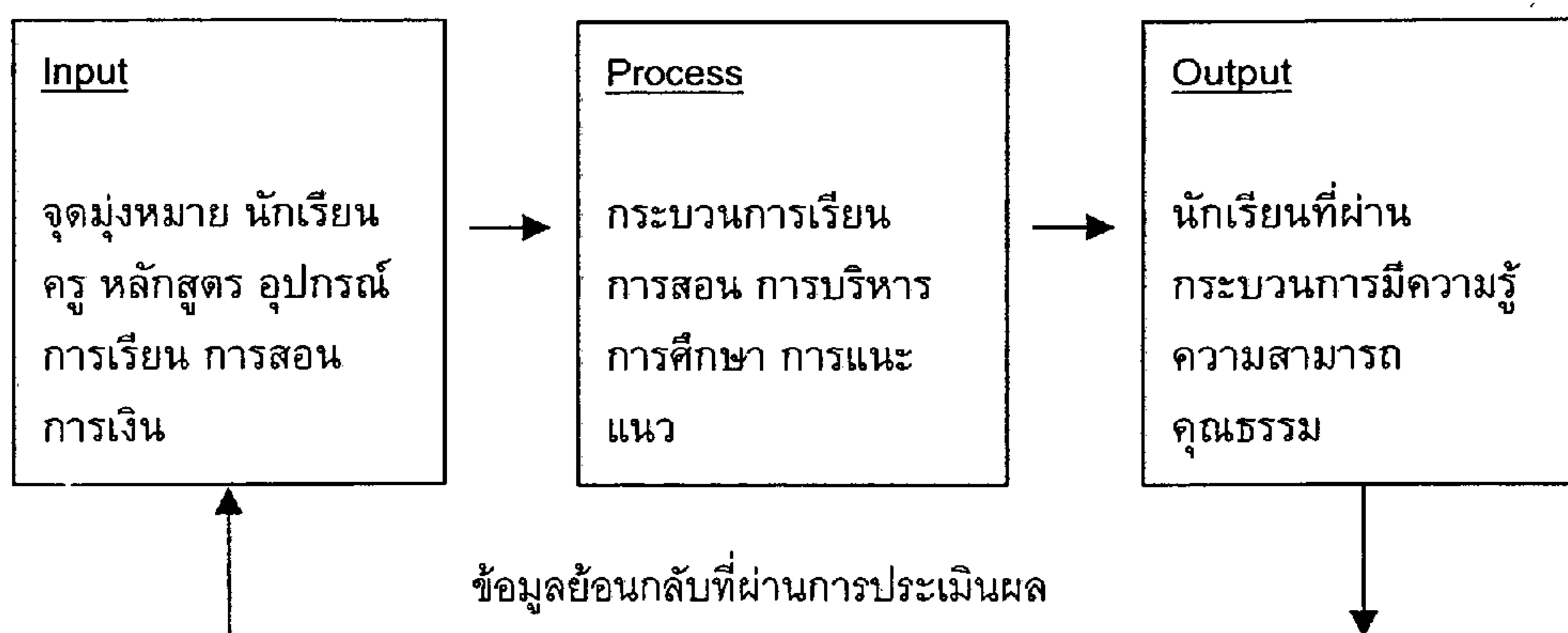
แบบจำลองฟังก์ชันการผลิต (Production Function Model) แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ผลผลิต (Outputs) ปัจจัยการผลิต (Inputs) และกระบวนการผลิต (Process) ซึ่งเปลี่ยนแปลงปัจจัยการผลิตออกมาเป็นผลผลิต ฟังก์ชันการผลิตแสดงถึงจำนวนผลผลิตสูงสุดที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงส่วนประกอบของปัจจัยการผลิตทั้งนี้ถ้าเรารู้จำนวนปัจจัยการผลิตและรู้ฟังก์ชันการ

ผลิตเราจะสามารถคำนวณจำนวนผลผลิตสูงสุดที่สามารถผลิตได้ออกมา (มหาวิทยาลัยสุโขทัย
วารสารราช. 2537:24-25)

รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์ (บุญชู แก้วชมภู. 2524:13 ; อ้างอิงจาก รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์:3-7) กล่าวไว้ในเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการศึกษาว่า หากเราถือตามเศรษฐศาสตร์ในสมัยใหม่ กระบวนการทางการศึกษาเป็นกระบวนการผลิต (Production Process) ชนิดหนึ่ง ซึ่งช่วยเปลี่ยนแปลงมนุษย์ให้มีคุณภาพดีขึ้น สิ่งที่ผลิตมิใช่สินค้าและมีใช้เครื่องจักร หากทว่าเป็นสิ่งที่นักเศรษฐศาสตร์ในปัจจุบันเรียกว่าทุนมนุษย์ (Human capital) คำว่า ทุน (Capital) ในวิชาเศรษฐศาสตร์มีความหมายอยู่ 2 นัย ในประการแรกทุนหมายถึง เงินทุน (money capital) ที่ใช้สำหรับการลงทุนต่าง ๆ ประการที่สอง ทุนหมายถึง เครื่องจักรกลที่สามารถก่อให้เกิดสินค้า และหรือบริการต่าง ๆ อีกทอดหนึ่ง (capital goods)

บัวผิน ศัสตราพฤกษ์ (2530:13 -14) กล่าวว่า โรงเรียน เป็นองค์การประเภทเพื่อ
บริการ มีหน้าที่ผลิตนักเรียน นิสิต และนักศึกษา ให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการที่จะ
ประกอบอาชีพ เมื่อสำเร็จการศึกษา เป็นผู้ที่มีคุณธรรมและเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพอัน
จะนำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้าให้กับตนเองและประเทศชาติ ดังนั้นในการบริหารโรงเรียน ได้
นำเอาวิธีการและกระบวนการของการประกอบธุรกิจมาใช้ในการผลิตทุนมนุษย์ที่มีคุณภาพ
ปัจจัยสำคัญที่เอื้ออำนวยให้การประกอบการทางด้านธุรกิจประสบความสำเร็จ ได้แก่ วัตถุดิบ
หรือส่วนที่ป้อนเข้าไป (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิตหรือส่วนที่ปรากฏออกมา
(Output) แต่การประกอบการทางด้านบริการ ซึ่งได้แก่ โรงเรียน จะทำหน้าที่ให้การศึกษาอบรม
สั่งสอนนักเรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้ผลผลิตออกมาเป็นทุนมนุษย์ที่มี
คุณภาพออกสู่ตลาด หรือเรียกว่า ผลผลิตทางการศึกษานั้นเอง เมื่อนักเรียนสำเร็จการศึกษา
ออกไปแต่ละระดับแล้ว ก็จะถูกส่งเข้าระบบเศรษฐกิจ โดยการประกอบอาชีพ เพื่อให้สามารถ
ดำรงชีพอยู่ในสังคมได้ แต่การอบรมสั่งสอนและปรับปรุงพฤติกรรมของนักเรียนจะได้ผลอย่างไร
หรือไม่ และเป็นที่ยอมรับของสังคมหรือไม่นั้นจะเป็นข้อมูลย้อนกลับมาให้โรงเรียนแก้ไขปรับปรุง
จุดมุ่งหมาย หลักสูตร ครู อาจารย์ นักเรียน สื่อการสอน และวิธีการให้การศึกษา ที่เหมาะสม
และสอดคล้องกับความต้องการของสังคมต่อไป

วิธีการและกระบวนการผลิตของธุรกิจที่นำเอามาใช้ในการจัดการศึกษาเขียนเป็นรูปได้ ดังนี้

ที่มา: บัณฑิต ศัสตราพฤกษ์. (2530) หลักธุรกิจศึกษา. :14

ดังนั้นสรุปได้ว่า โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เป็นระบบการผลิตระบบหนึ่ง มีหน้าที่ผลิตนักเรียน นิสิต และนักศึกษา ให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการที่จะประกอบอาชีพ เมื่อสำเร็จการศึกษา เป็นทุนมนุษย์ที่มีคุณภาพออกสู่ตลาด หรือเรียกว่า ผลผลิตทางการศึกษานั้นเอง แต่ผลผลิตที่ได้จะได้ผลและเป็นที่ยอมรับของสังคมหรือไม่นั้นจะต้องผ่านการประเมินผลเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับมาให้โรงเรียนแก้ไขปรับปรุงต่อไป

1.2 ทฤษฎีต้นทุน (Cost Theory)

การวิเคราะห์ต้นทุนในทางเศรษฐศาสตร์นั้น จะมีความแตกต่างจากต้นทุนในทางบัญชี (Account Cost) หรือต้นทุนทั่วไป กล่าวคือ สำหรับต้นทุนทางบัญชานั้น จะสามารถวัดค่าใช้จ่ายที่เสียไปเป็นตัวเลขเพียงอย่างเดียว หรือเรียกได้ว่า เป็นต้นทุนที่เห็นชัดเจน (Explicit Cost) แต่สำหรับต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ (Economic Cost) นั้น จะรวมไปถึงค่าใช้จ่ายที่เสียไปทั้งที่สามารถวัดเป็นตัวเลขได้และวัดเป็นตัวเลขไม่ได้ นั่นก็คือ ต้นทุนที่เห็นชัดเจน (Explicit Cost) และต้นทุนแอบแฝง (Implicit Cost) ในทางเศรษฐศาสตร์นั้นจะเรียกต้นทุนที่มองไม่เห็นอีกอย่างหนึ่งว่า "ต้นทุนค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost)" และเป็นต้นทุนอีกตัวหนึ่งที่ต้องมีการประเมิน ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ต้นทุนทางบัญชีย่อมมีค่าน้อยกว่าต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์เสมอ (นราทิพย์ ชูติวงศ์. 2542:261) ในส่วนของต้นทุนค่าเสียโอกาสนั้น หากมองทางด้านการศึกษานั้น มีจำนวนมากมาย อาทิเช่น หากบุคคลเข้ารับการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ต้นทุนค่าเสียโอกาสคือรายได้ส่วนที่เสียไปจากการที่บุคคลนั้นเข้าไปศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาแทนที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงาน เป็นต้น ซึ่งต้นทุนค่าเสียโอกาสนี้ อาจรวมถึง ผลกระทบภายนอกทางลบ (Negative Externality) ที่อาจเกิดขึ้นกับบุคคลอื่น ๆ เช่น เมื่อตนได้รับการศึกษา ทำให้ต้องเดินทางไปกลับ

ระหว่างสถานศึกษาและที่พัก ส่งผลให้การจราจรติดขัด เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ก็จะส่งผลให้เกิดผลกระทบภายนอกทางบวก (Positive Externality) ได้เช่นเดียวกัน เช่น การเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพมากขึ้น มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศได้มากขึ้น เป็นต้น จะเห็นได้ว่า การลงทุนทางการศึกษานั้น จะมีผลกระทบทั้งทางบวก และทางลบอยู่มากมาย และยากต่อการวิเคราะห์ทั้งหมด

การวิเคราะห์ต้นทุนในระยะสั้น (The Short-Run Cost Analysis) (วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. 2535:102)

ต้นทุนระยะสั้นประกอบด้วยต้นทุนคงที่และต้นทุนแปรผัน ซึ่งแยกย่อยเป็นต้นทุนรวม ต้นทุนเฉลี่ยและ ต้นทุนเพิ่มดังนี้

1. ต้นทุนรวม (Total Cost = TC) หมายถึง ต้นทุนที่ประกอบด้วยต้นทุนคงที่และต้นทุนแปรผันเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$TC = TFC + TVC$$

ต้นทุนคงที่รวม (Total Fixed Cost = TFC) หมายถึง ต้นทุนรายจ่ายที่ตายตัวไม่เปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณการผลิต จะผลิตเป็นศูนย์หรือผลิตมากน้อยเท่าไรก็ต้องเสียค่าใช้จ่ายในส่วนนั้น ต้นทุนเหล่านี้โดยมากได้แก่ ค่าเช่าที่ดิน ค่าก่อสร้างอาคารโรงงาน ค่าเครื่องจักรรวม ทั้งค่าติดตั้ง เป็นต้น หรืออาจเป็นรายจ่ายค่าตอบแทนแรงงานก็ได้ หากรายจ่ายส่วนนั้นมีลักษณะตามหลักเกณฑ์ข้างต้น

ต้นทุนแปรผันรวม (Total Variable Cost = TVC) คือ ต้นทุนที่เปลี่ยนแปลงตามจำนวนสินค้าที่ผลิตต้นทุนประเภทนี้จะสูงขึ้นถ้าผลิตมาก และจะลดลงถ้าผลิตน้อย หรือเป็นศูนย์ถ้าไม่ผลิตเลย เช่น ค่าจ้างคนงานในโรงงาน ค่าวัตถุดิบ เป็นต้น

2. ต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อหน่วย (Average Total Cost = ATC หรือ AC) ได้แก่ ต้นทุนรวมหารด้วยจำนวนผลผลิต แต่เนื่องจากต้นทุนรวมประกอบด้วยต้นทุนคงที่เฉลี่ยและต้นทุนแปรผัน ดังนั้น ต้นทุนรวมเฉลี่ยจึงเท่ากับผลบวกของต้นทุนคงที่เฉลี่ย และต้นทุนแปรผันเฉลี่ย

$$ATC = \frac{TC}{Q} = AFC + AVC$$

ต้นทุนคงที่เฉลี่ย (Average Fixed Cost = AFC) คำนวณจากต้นทุนคงที่รวมหารด้วยจำนวนสินค้าที่ผลิต ต้นทุนคงที่เฉลี่ยจะมีค่าลดลงตามลำดับ เมื่อจำนวนผลผลิตเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

$$AFC = \frac{TFC}{Q} \quad (Q \text{ คือ ปริมาณผลผลิต})$$

ต้นทุนแปรผันเฉลี่ย (Average Variable Cost = AVC) คำนวณจากต้นทุนแปรผันรวมหารด้วยจำนวนผลผลิต

$$AVC = \frac{TVC}{Q}$$

3. ต้นทุนส่วนเพิ่มหรือต้นทุนเพิ่ม (Marginal Cost = MC) คือ ต้นทุนรวมที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง อันเนื่องมาจากผลผลิตเพิ่มขึ้นหรือลดลง 1 หน่วย

$$MC = \frac{\Delta TC}{\Delta Q}$$

1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการลงทุนทางการศึกษา

การลงทุนในตัวมนุษย์หรือการลงทุนในการศึกษา และการฝึกอบรม (Investment in Education and Training) มีความคล้ายคลึงกับการลงทุนในสินค้านามธรรม การลงทุนในการศึกษาและฝึกอบรม เป็นการเพิ่มความรู้ (Knowledge) ความชำนาญ (Skills) และประสบการณ์ (Experiences) ซึ่งจะเป็นตัวเพิ่มทุนมนุษย์ (Human Capital) ในตัวมนุษย์ คำว่าการเพิ่มทุนมนุษย์ (Increase in Earning Power) พลังในการเพิ่มผลผลิต (Productive Power) ในตัวมนุษย์ ธนาคารโลกได้ให้คำจำกัดความทุนมนุษย์ (Human Capital) ไว้ว่า คือทักษะและความสามารถต่าง ๆ ที่อยู่ในตัวบุคคลหรือกำลังแรงงาน ส่วนหนึ่งได้มาจากการปรับปรุงสุขภาพและโภชนาการ การศึกษาและการฝึกอบรม (The skills and capabilities embodied in an individual or a work force, in part acquired through improved health and nutrition, education and training) และอีกส่วนหนึ่งได้มาจากการประสบการณ์ ที่มนุษย์จะใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตสินค้าและบริการ (บุญคง หันจางสิทธิ์. 2543:185) เช่นเดียวกันกับ มาร์ค บลาว ซึ่งมีแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีทุนมนุษย์ซึ่งมีพื้นฐานอยู่บนความคิดที่ว่า มนุษย์ลงทุนให้ตนเองในหลาย ๆ ด้าน โดยพวกเขาได้ลงทุนในปัจจุบันเพื่อผลตอบแทนที่ดีในอนาคต ความขัดแย้งที่สำคัญของปรากฏการณ์ของการลงทุนนี้ ก็คือการเลือกที่จะลงทุนเพื่อศึกษาต่อ (Mark Blaug.1987:301)

ในการจัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระดับใดก็ตาม ย่อมจะต้องมีค่าใช้จ่ายในการจัดการเสมอทั้งค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและค่าใช้จ่ายในการลงทุน โดยค่าใช้จ่ายดังกล่าวจะมีค่าใช้จ่ายในส่วนของรัฐบาล ค่าใช้จ่ายของสถานศึกษา และค่าใช้จ่ายของผู้เรียน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช. 2537:39)

ในแง่ของค่าใช้จ่ายทางการศึกษานั้นอาจพิจารณาในเชิงนโยบายของรัฐได้ว่า งบลงทุนทั้งจำนวนนั้นรัฐเป็นผู้แบกรับภาระรับผิดชอบ ในขณะที่บุคคล (ผู้เรียน) แบกรับภาระบางส่วน ของงบดำเนินการในรูปของค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงการศึกษา ส่วนการศึกษาที่จัดบริการโดยภาคเอกชนนั้นอาจจัดได้เป็น 2 นัย กล่าวคือ (ก) สถานศึกษาเอกชนอาจรับเงินช่วยเหลือส่วนหนึ่งจากรัฐบาลในกรณีที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงการศึกษาไว้ หรือ (ข) สถานศึกษาเอกชนอาจไม่ขอรับเงินช่วยเหลือจากรัฐบาลเลย ทั้งนี้ก็โดยการคิดค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงการศึกษาให้คุ้มกับค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดขึ้น ในกรณีเช่นนี้เท่ากับเป็นการผลักภาระค่าใช้จ่ายในการจัดบริการการศึกษาทั้งหมดให้แก่บุคคล (ผู้เรียน) ทั้งในส่วนค่าใช้จ่าย

จ่ายดำเนินการและค่าใช้จ่ายลงทุนในทั้งสองนัยดังกล่าวแล้ว สถานศึกษาเอกชนโดยทั่วไปจะคิดค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงการศึกษาในอัตราที่สูงกว่าอัตราที่สถานศึกษาของรัฐเรียกเก็บจากผู้เรียนค่อนข้างมาก แต่น่าสังเกตว่า ส่วนแบ่งของภาระรับผิดชอบค่าใช้จ่ายดำเนินการที่บุคคล (ผู้เรียน) รับผิดชอบในกรณีที่เรียนในสถานศึกษาของรัฐนั้นอยู่ในระดับต่ำมาก (สมาลี ปิตยานนท์. 2539:82-86)

รายจ่ายในการศึกษาถือเป็นการลงทุน เพราะรายจ่ายนี้จะทำให้ออกดอกออกผลในอนาคต เมื่อบุคคลได้รับการศึกษาเพิ่มเขามีความรู้ความสามารถที่จะรับและใช้ข่าวสารต่าง ๆ ได้ดี การศึกษาจึงเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลเข้าใจตนเองและโลกได้อย่างลึกซึ้ง การศึกษามีผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการผลิตและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจได้หลายทางบุคคลที่ได้รับการศึกษาดีจะสามารถรับข่าวสารใหม่ ๆ ได้เร็ว และมีวิจาร์ณญาณในการใช้ข่าวสาร ปัจจัยการผลิต และเทคนิคในการผลิตใหม่ ๆ ได้เร็วและได้ดีกว่า โดยเฉพาะในโลกยุคโลกาภิวัตน์ที่ข่าวสาร สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมากแรงงานที่ได้รับการศึกษาสูงกว่าจะได้เปรียบแรงงานที่มีการศึกษาด้อยกว่า (บุญคง หันจางสิทธิ์. 2543:183)

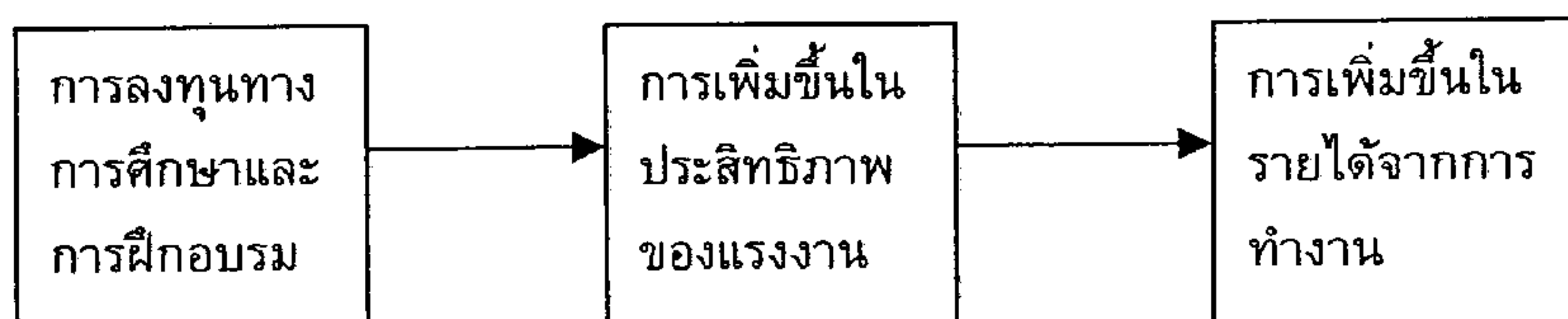
ไวเซย์ (บุญคง หันจางสิทธิ์. 2543:199 ; อ้างอิงจาก Vaisey. n.d.) ได้ชี้ให้เห็นความสำคัญของรายจ่ายในการศึกษาว่า “รายจ่ายในการศึกษาให้ผลตอบแทนคุ้มค่าโดยความจริงที่ว่า ผลประโยชน์โดยทางอ้อมของการศึกษามีค่ายิ่งใหญ่จนกระทั่งทำให้ผลประโยชน์โดยตรงของมันไม่จำเป็นเสมอไปที่จะสำคัญที่สุด” (Expenditure on education pays, by virtue of the fact that “the indirect benefits of education are so great that its direct benefits are not necessarily the most important aspects.”)

ไวเซย์ ได้ระบุผลประโยชน์ทางอ้อมของการศึกษาไว้ดังนี้

1. รายได้ของผู้มีการศึกษาอาจจะตกถึง (Spillover) บุคคลอื่น ๆ ในสังคม
2. รายได้ของผู้มีการศึกษาอาจตกถึงอนุชนรุ่นหลัง (Subsequent Generation)
3. การศึกษาค้นคว้าเมื่อพบสิ่งใหม่ ๆ เป็นการปลูกฝังทักษะไว้สำหรับอนาคตข้างหน้า
4. การศึกษาได้จัดหากำลังคนที่มีความชำนาญที่จำเป็นสำหรับเศรษฐกิจที่กำลังขยายตัว
5. การศึกษาสร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการทำวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
6. ผู้มีการศึกษาเป็นบุคคลที่เคารพกฎหมาย และเป็นผู้ส่งเสริมการทำความดีอย่างอิสระ
7. ผู้มีการศึกษาเป็นผู้ที่ทำให้การเมืองมีเสถียรภาพ

ชูลท์ (Schultz) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของการศึกษาในแง่ของการลงทุน โดยชี้ให้เห็นว่า การศึกษาเป็นการลงทุนในทุนมนุษย์ ซึ่งสามารถเปรียบได้กับการลงทุนในเครื่องจักร เพราะ

การลงทุนทางการศึกษาและการฝึกอบรม ทำให้เกิดการเพิ่มขึ้นในประสิทธิภาพของแรงงาน และนำไปสู่การเพิ่มขึ้นในรายได้จากการทำงานของบุคคลในที่สุดดังรูปภาพนี้

ภาพประกอบ 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนทางการศึกษา ประสิทธิภาพและรายได้

ที่มา: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2537:7) *ประมวลสาระชุดวิชา การบริหารทรัพยากรการศึกษา (Educational Resource Administration)* หน่วยที่ 4-8.

เพอร์ลแมน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2537:6-7 ; อ้างอิงจาก Richard Perlman:1973) แบ่งประโยชน์ของการศึกษาออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ผลตอบแทนทางตรงที่เป็นตัวเงิน (Direct Financial Returns) ซึ่งได้จากการประมาณค่าส่วนแตกต่างของรายได้ที่เพิ่มขึ้น เนื่องมาจากมีระดับการศึกษาสูงขึ้นตัวอย่างเช่น ผลตอบแทนทางตรงที่เป็นตัวเงินของผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีก็คือ ส่วนแตกต่างระหว่างรายได้ของผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีกับผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมตอนปลาย ตลอดช่วงอายุของการทำงาน

2. ประโยชน์ทางอ้อมที่เป็นตัวเงินทางอ้อม (Indirect Monetary Benefits) ได้แก่

2.1 ประโยชน์ที่ผู้มีการศึกษาจะได้รับการคัดเลือกจากบริษัทให้เข้ารับการฝึกอบรมในระหว่างการทำงาน (On-the-Job Training) ซึ่งจะก่อให้เกิดการเพิ่มขึ้นจากการทำงานภายหลังการฝึกอบรม ทั้งนี้ เนื่องจากการเพิ่มประสิทธิภาพของแรงงาน ของผู้ที่มีการศึกษา ทำได้ง่ายกว่าผู้ที่มีการศึกษาดำ ทั้งยังมีต้นทุนในการฝึกอบรมที่ถูกลงกว่า

2.2 โอกาสที่จะศึกษาต่อในระดับการศึกษาสูงขึ้น และได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาเพิ่มขึ้น

2.3 ประโยชน์ของการศึกษาที่มีต่อการเพิ่มประสิทธิภาพของกำลังแรงงาน

2.4 ประโยชน์ของการศึกษาในรูปของการดูแลเด็ก (Child-care Service) ของครู ทำให้บิดามารดาสามารถไปทำงานโดยมีต้องห่วงต่อบุตรของตน

2.5 ประโยชน์ของการศึกษาที่ถ่ายทอดจากชั่วอายุคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง เนื่องมาจากบุตรของผู้ที่มีการศึกษา ย่อมได้รับข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์ของการศึกษามากกว่าบุตรของผู้ที่ไม่มีการศึกษา และมีโอกาสที่จะได้รับรายได้จากการทำงานมากกว่า

2.6 การประหยัดค่าใช้จ่ายในงาน ที่ผู้มีการศึกษาสามารถทำได้ด้วยตนเองแทนที่จะต้องจ้างให้ผู้อื่นทำ เช่น การคำนวณภาษีเงินได้ และการสอนการบ้านให้แก่บุตร เป็นต้น

3. ผลตอบแทนที่มีใช้ตัวเงิน (Nonmonetary Returns) ได้แก่

3.1 ประโยชน์ของการศึกษาที่เกี่ยวกับการบริโภค แบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือ ประโยชน์ของการบริโภคที่สัมพันธ์กับเวลาในการพักผ่อน (Leisure-related Consumption Benefits) กล่าวคือ ผู้ที่มีการศึกษามีทางเลือกที่จะใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ จากการทำกิจกรรมด้านต่าง ๆ มากกว่าผู้ที่ไม่มีการศึกษา และประโยชน์ของการบริโภคที่สัมพันธ์กับการทำงาน (Work-related Benefits) ซึ่งเกิดจากการศึกษาทำให้คนมีความสุขในการทำงาน และมีแนวโน้มที่จะทำงานที่นานกว่า เนื่องจากงานของผู้ที่มีการศึกษามักจะเป็นงานที่มีความท้าทายสูง

3.2 ประโยชน์ของการศึกษาที่เป็นผลกระทบภายนอก (Externalities) ได้แก่ ประโยชน์ทั่วไป (General Benefits) อันเป็นผลมาจากการศึกษาทำให้เกิดความสงบสุขในสังคม และเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับสังคมประชาธิปไตยทั่วไป นอกจากนั้นการศึกษายังทำให้เกิดการปรับปรุงคุณภาพของกำลังแรงงาน และปัจจัยสำคัญที่ช่วยสนับสนุนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ

โดยสรุป ประโยชน์ของการศึกษามีหลายลักษณะทั้งที่เป็นประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ประโยชน์ที่มีใช้ทางเศรษฐกิจ และเป็นประโยชน์ทางตรงที่เกิดขึ้นกับบุคคลและสังคมโดยรวม รวมทั้งผลกระทบหรือประโยชน์ภายนอกของการศึกษาด้วย

การลงทุนในการศึกษาจึงเป็นกระบวนการปรับปรุงคุณภาพทรัพยากรบุคคล ให้มีความรู้ ความชำนาญ สามารถปรับตัวเองให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม และข่าวสารใหม่ ๆ ได้ดี ทำให้เขาสามารถทำงานได้ดีมีประสิทธิภาพมากกว่าผู้มีการศึกษาด้อยกว่า ฉะนั้น การลงทุนในการศึกษาจึงเป็นกิจกรรมที่เพิ่มผลผลิตและรายได้ในอนาคตเช่นเดียวกับการลงทุนในเครื่องจักรหรือโรงงาน (Capital Good) ก็เพื่อจะมุ่งหวังผลิตสินค้าและสร้างรายได้ให้เพิ่มขึ้นในอนาคต (Future Income Earnings) (บุญคง หันจางสิทธิ์. 2543:183-184)

ในส่วนของการลงทุนทางการศึกษาของบุคคล เป็นที่ทราบกันแล้วว่า การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และให้ผลประโยชน์ตอบแทนต่าง ๆ มากมาย เช่น ทำให้คนมีรายได้สูงขึ้น มีความสามารถในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจ มีหน้ามีตาเป็นที่ยอมรับของสังคม ทำให้บุคคลต่าง ๆ รู้จักรับผิดชอบในหน้าที่พลเมืองที่ดี สร้างสรรค์สังคมประชาธิปไตย และก่อให้เกิดอาชญากรรมน้อยลง จากประโยชน์ทั้งในรูปของตัวเงิน และประโยชน์ที่ไม่ใช้ตัวเงินดังกล่าว บุคคลต่าง ๆ จึงมีความต้องการที่จะเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนระดับต่าง ๆ มากขึ้น แต่การเข้ารับการศึกษา นั้นผู้เรียนจะต้องเสียค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ซึ่งถือว่าเป็นต้นทุนทางการศึกษา ทั้งต้นทุนทางตรง และต้นทุนทางอ้อม ต้นทุนทางตรงประกอบด้วยรายจ่ายต่าง ๆ เช่น ค่าเล่าเรียน ค่าหนังสือ ค่าอุปกรณ์การเรียน ค่าเสื้อผ้า ค่าอาหาร ค่าพาหนะเดิน

ทาง ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ขณะที่เรียนหนังสือ ส่วนต้นทุนทางอ้อมหรือต้นทุนค่าเสียโอกาส ได้แก่ รายได้ที่สูญเสียไปกับบุคคลเหล่านั้นไม่ได้มาเรียนหนังสือ (มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช. 2536:208)

1.4 แนวคิดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายทางการศึกษา

ในการจัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็นการศึกษาระดับใดก็ตาม ย่อมจะต้องมีค่าใช้จ่ายในการจัดการเสมอ ทั้งค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและค่าใช้จ่ายในการลงทุน โดยค่าใช้จ่ายดังกล่าวจะมีค่าใช้จ่ายในส่วนของรัฐบาล ค่าใช้จ่ายของสถานศึกษา และค่าใช้จ่ายของผู้เรียน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2537:39)

แนวความคิดในการคำนวณค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของ Hansen (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2538:9 ; อ้างอิงจาก Hansen. n.d.) ได้รวมค่าใช้จ่ายทั้งของสังคมและปัจเจกชน โดยแยกค่าใช้จ่ายทางสังคมออกเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้ (1) ค่าใช้จ่ายเพื่อการดำเนินงานของโรงเรียนที่เกิดขึ้นแก่สังคม เช่น เงินเดือนครู อุปกรณ์ ดอกเบี้ย ค่าเสื่อมของทุน (2) ค่าเสียโอกาสที่เกิดขึ้นจากการที่ผู้เรียนเสียรายได้จากการทำงาน ซึ่งถ้าคนเหล่านี้ไม่เรียนรัฐจะมีรายได้ส่วนนี้เพิ่มขึ้น สำหรับค่าใช้จ่ายของผู้เรียนจะรวมส่วนประกอบทั้งสองเช่นเดียวกันเพียงแต่ว่าต้นทุนการดำเนินงานของโรงเรียนในรายการที่ (1) ที่รัฐเป็นผู้จ่ายจากเงินภาษีอากรที่เก็บจากราษฎรจะถูกแทนด้วยค่าเล่าเรียน และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ที่ผู้เข้ารับการศึกษาคือ ผู้จ่ายโดยตรง นอกจากนั้นยังมีค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญที่เกี่ยวกับการเรียนของแต่ละคน เช่น ค่าหนังสือ ค่าเดินทาง เป็นต้น ที่จัดรวมอยู่ในค่าใช้จ่ายของผู้เรียนด้วย

เพอร์ลแมน (Perlman. 1973:13-15) กล่าวว่า ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาประกอบด้วย ค่าใช้จ่าย 2 อย่างคือ

1. ค่าใช้จ่ายทางตรง เป็นค่าใช้จ่ายหรือลงทุนไปจริงเพื่อการศึกษาประกอบด้วย ค่าใช้จ่าย 2 อย่างคือ

1.1 ค่าใช้จ่ายทางตรงของสังคม เป็นค่าใช้จ่ายที่สังคมลงทุนให้กับการศึกษา ได้แก่ ค่าจ้างครู ค่าอุปกรณ์ ค่าที่ดิน ค่าอาหาร ซึ่งทางสถาบันการศึกษาอาจได้รับจัดสรรจากเงินงบประมาณ เงินภาษีหรือเงินบริจาคอื่น ๆ

1.2 ค่าใช้จ่ายทางตรงส่วนตัว เป็นค่าใช้จ่ายที่แต่ละคนลงทุนเพื่อที่จะได้รับการศึกษา ได้แก่ ค่าเล่าเรียน ค่าอุปกรณ์การเรียนและอื่น ๆ

2. ค่าใช้จ่ายทางอ้อม เป็นรายได้ที่เสียไป เนื่องจากการที่บุคคลใช้เวลาไปเรียนหนังสือแทนที่จะไปทำงาน ซึ่งทำให้เสียโอกาสที่จะได้รับรายได้ เรียกว่า ค่าเสียโอกาส

ชีฮาน (Sheehan. 1973:31) แบ่งการลงทุนทางการศึกษาออกเป็น 2 อย่าง คือ

1. การลงทุนของสังคม (Social investment) เป็นการลงทุนที่รัฐจ่ายไปเพื่อให้ประชาชนได้รับการศึกษาถือเป็นประโยชน์ส่วนรวม

2. การลงทุนส่วนตัว (Private investment) เป็นการลงทุนที่ประชาชนต้องเสียค่าใช้จ่ายไปเพื่อที่จะได้รับการศึกษา

ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามแนวความคิดของ **Seneca** และ **Taussing** (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2538:8-9 ; อ้างอิงจาก Seneca and Taussing.1974) หมายถึง ประโยชน์ที่ควรจะได้ แต่ต้องยอมเสียสละไปเนื่องจากการจัดการศึกษา ซึ่งก็ตรงกับ ความหมายโดยทั่ว ๆ ไปของค่าเสียโอกาสนั่นเอง ค่าเสียโอกาสนี้จะรวมทั้งที่ต้องจ่ายเป็น เงินสดจริง และที่จ่ายโดยปริยาย ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา จึงรวมถึงต้นทุนโดยตรงที่จ่ายเป็น เงินสดที่เกิดแก่โรงเรียน นักเรียนหรือครอบครัวของนักเรียน เช่น เงินเดือน และค่าจ้างบุคลากร ในโรงเรียน ค่าเล่าเรียน เป็นต้น และต้นทุนทางอ้อม เช่น การใช้อาคารสถานที่ที่มีอยู่ก่อนแล้ว เพื่อการศึกษา แทนที่จะนำไปใช้อย่างอื่น หรือรายได้ที่ควรได้รับจากการทำงาน แต่กลับไม่ได้ เพราะเอาเวลาไปเรียนหนังสือแทนที่จะทำงาน เป็นต้น

ต้นทุนทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของ Maureen Woodhall (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2539:16 ; อ้างอิงจาก Maureen Woodhall) ก็คือค่าใช้จ่ายทางการศึกษา Woodhall ให้ความเห็นว่า ต้นทุนทางการศึกษาจะไม่ใช้เฉพาะค่าใช้จ่ายทางการศึกษาที่จ่ายเป็นตัวเงิน (money expenditure) เท่านั้น แต่จะต้องรวมถึงค่าเสียโอกาสด้วย ทั้ง ค่าเสียโอกาสทางสังคมและส่วนบุคคล ดังนั้นนอกจากจะแบ่งต้นทุนทางการศึกษาออกเป็น ต้นทุนทางสังคม (social costs) และต้นทุนส่วนบุคคล (private costs) แล้ว Woodhall ยังแบ่งต้นทุนแต่ละประเภทข้างต้นออกเป็น ต้นทุนทางตรง (direct costs) และต้นทุนทางอ้อม (indirect costs) ซึ่งเหมือนกับแนวคิดของ Mark Blaug (สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2539:16 ; อ้างอิงจาก Mark Blaug.1971) โดยที่ ต้นทุนทางตรงในแง่สังคม ก็คือ ต้นทุนที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรของสังคมส่วนรวม อันได้แก่ ต้นทุนดำเนินการ (recurrent cost) ซึ่งประกอบด้วย เงินเดือนอาจารย์ เงินเดือนพนักงาน ลูกจ้าง ค่าตอบแทน ค่าวัสดุ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เป็นต้น และ ต้นทุนทรัพย์สิน (capital cost) ซึ่งประกอบด้วย ค่าเฉลี่ยรายปีของค่าเสียโอกาสและค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินต่าง ๆ ส่วน ต้นทุนทางอ้อมในแง่สังคม เป็นต้นทุนสำหรับค่าเสียโอกาสของสังคมที่จะได้รับการที่บุคคลผลิตสินค้าและบริการ (output forgone)

สำหรับ ต้นทุนส่วนบุคคลนั้น ทั้ง Woodhall และ Blaug แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มเช่นเดียวกัน คือ ต้นทุนทางตรงในแง่ส่วนบุคคล (direct private cost) และต้นทุนทางอ้อมในแง่ส่วนบุคคล (indirect private cost) โดยที่ ต้นทุนทางตรงในแง่ส่วนบุคคล คือต้นทุนที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรส่วนตัวเพื่อการศึกษา อันได้แก่ ค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียมการเรียนที่หักลบเงินทุน การศึกษาออกแล้ว ค่าบำรุงการศึกษา ค่าหนังสือ อุปกรณ์การเรียน และค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่าง ๆ ส่วน ต้นทุนทางอ้อมในแง่ส่วนบุคคล ก็คือต้นทุนที่เกิดจากการเสียโอกาสของบุคคลที่เข้าศึกษา ต่อแทนที่จะออกไปประกอบอาชีพและมีรายได้ (earning foregone) ซึ่งต้นทุนทางอ้อมในส่วนนี้เกี่ยวกับค่าเสียโอกาสของรายได้อันเนื่องจากการไปโรงเรียนนี้มักจะกล่าวกันว่าไม่ค่อยมีความ

สำคัญสำหรับนักเรียนประถมศึกษา ซึ่งตามกฎหมายยังทำงานไม่ได้ แต่จะมีความสำคัญมากขึ้น เป็นลำดับสำหรับผู้เรียนในระดับการศึกษาที่สูง ๆ ขึ้นไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2538) ได้ทำการศึกษาเรื่องค่าใช้จ่ายและการลงทุนในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยเอกชน ในปี 2528 ได้แบ่งค่าใช้จ่ายในหมวดต่าง ๆ ดังนี้

1. ค่าใช้จ่ายสถาบัน ประกอบด้วย

1.1 ค่าใช้จ่ายดำเนินการ ซึ่งจะรวมค่าใช้จ่ายในหมวดเงินเดือน ค่าตอบแทน ค่าจ้าง ค่าวัสดุ ค่าใช้สอย ค่าสาธารณูปโภค และเงินอุดหนุน ทั้งในส่วนที่เป็นเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณและเงินต่างประเทศ ค่าใช้จ่ายดำเนินการในหมวดต่าง ๆ เหล่านี้ จำแนกออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ตามวัตถุประสงค์ของการใช้เงินเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการบริหารทั่วไป ค่าใช้จ่ายเพื่อการเรียนการสอนหรือการผลิตบัณฑิต ค่าใช้จ่ายเพื่อให้บริการชุมชนและค่าใช้จ่ายเพื่อทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

1.2 ค่าใช้จ่ายทุนทรัพย์สิน ได้แก่ ค่าเสียโอกาสในการใช้อาคารสถานที่และครุภัณฑ์ เพื่อการศึกษา แทนที่จะนำไปใช้ในกิจกรรมหรือบริการอื่น ๆ

2. ค่าใช้จ่ายนักศึกษา ประกอบด้วย

2.1 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาโดยตรง ได้แก่ ค่าลงทะเบียนวิชาเลือก ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุงต่าง ๆ ค่าหนังสือ ตำรับ ตำรา และอุปกรณ์ประกอบการเรียนทุกชนิด

2.2 ค่าเสียโอกาสหรือรายได้ที่นักศึกษาควรได้รับจากการทำงานแทนการเรียน

2.3 ค่าใช้จ่ายส่วนตัวหรือที่จำเป็นอื่น ๆ ในระหว่างการศึกษา ได้แก่ ค่าที่พัก ค่าเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ค่าเดินทาง ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่ารักษาพยาบาล ค่าพักผ่อนหย่อนใจ ค่าสมาชิก และค่ากิจกรรมต่าง ๆ

จากแนวคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับต้นทุนทางการศึกษาที่กล่าวมาแล้ว พอที่จะสรุปได้ว่า ต้นทุนทางการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังตาราง 1

ตาราง 1 การจำแนกต้นทุนทางการศึกษา

ต้นทุนส่วนบุคคล (private costs)	ต้นทุนทางสังคม (social costs)
ต้นทุนทางตรง (direct costs)	ต้นทุนทางตรง (direct costs)
1. ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา ได้แก่ ค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียมการเรียน ค่าบำรุงการศึกษา ค่าหนังสือ และอุปกรณ์การเรียนต่าง ๆ	1. ค่าใช้จ่ายดำเนินการ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในหมวดเงินเดือน ค่าตอบแทน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ และค่าสาธารณูปโภค
2. ค่าใช้จ่ายส่วนตัว เช่น ค่าอุปกรณ์การศึกษา ค่าเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ค่าเดินทาง ฯลฯ	2. ค่าใช้จ่ายทุนทรัพย์สิน ได้แก่ ค่าเสื่อมราคา หรือค่าเสียโอกาสในการใช้ที่ดิน อาคาร สิ่งก่อสร้าง และครุภัณฑ์
	3. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับหนังสือ แบบเรียน ที่จำเป็นต้องใช้ในการศึกษา
ต้นทุนทางอ้อม (indirect costs)	ต้นทุนทางอ้อม (indirect costs)
1. ค่าเสียโอกาสในแง่สังคม ได้แก่ รายได้ก่อนหักภาษีที่เสียไปเนื่องจากการศึกษา ต่อแทนการเข้าทำงาน	1. ค่าเสียโอกาสในแง่ส่วนบุคคล ได้แก่ รายได้หลังหักภาษีที่เสียไปเนื่องจากการศึกษาต่อแทนการเข้าทำงาน

ในการศึกษาครั้งนี้จะทำการศึกษาต้นทุนทางการศึกษาเฉพาะค่าใช้จ่ายทางการศึกษาที่จ่ายเป็นตัวเงิน (Money expenditure) โดยมุ่งศึกษาเฉพาะ ต้นทุนทางตรงในแง่ส่วนบุคคล คือ ต้นทุนที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรส่วนตัวเพื่อการศึกษา อันได้แก่ ค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียมการเรียนที่หักลบเงินทุนการศึกษาออกแล้ว ค่าบำรุงการศึกษา ค่าหนังสือ อุปกรณ์การเรียน และ ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่าง ๆ

1.5 แนวคิดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนตัวนักศึกษา

อาสา เอส. โนลส์ (Asa S. Knowles) (วิชัย สุรเชิดเกียรติ และคณะ. 2537:18 ; อ้างอิงจาก กองวิชาการ ทบวงมหาวิทยาลัย. 2517) ได้อธิบายว่า ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตในมหาวิทยาลัยที่จะต้องเสียให้แก่มหาวิทยาลัยคือ ค่าธรรมเนียมตอนรับเข้า ค่าลงทะเบียนวิชาเรียน ค่ารักษาพยาบาล ค่าห้องทดลองและปฏิบัติการ ค่าห้องสมุด และค่าประกันของเสียหาย เป็นต้น

กองวิชาการ ทบวงมหาวิทยาลัย (วิชัย สุรเชิดเกียรติ และคณะ. 2537:18 ; อ้างอิงจาก กองวิชาการ ทบวงมหาวิทยาลัย. 2517) ได้จำแนกประเภทของค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตนักศึกษาออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเกี่ยวกับที่พักอาศัย ได้แก่
 - 1.1 ค่าที่พักอาศัย
 - 1.2 ค่าอาหาร ณ ที่พัก
 - 1.3 ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เกี่ยวกับที่พัก เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าซักผ้า
2. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวนอกที่พักอาศัย ได้แก่
 - 2.1 ค่าอาหารนอกบ้านพัก
 - 2.2 ค่ายานพาหนะประจำวัน
 - 2.3 ค่าบันเทิงและค่าพักผ่อนหย่อนใจ
 - 2.4 ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น ค่าตัดผม
3. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่เกี่ยวกับเสื้อผ้า เครื่องใช้และค่ารักษาพยาบาล ได้แก่
 - 3.1 ค่าเสื้อผ้าและเครื่องใช้อื่น ๆ
 - 3.2 ค่ารักษาพยาบาลในกรณีที่ไม่ได้ใช้บริการของสถานศึกษา
4. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเกี่ยวกับการศึกษา ได้แก่
 - 4.1 ค่าลงทะเบียนวิชาเรียน ค่าธรรมเนียม และค่าบำรุงต่าง ๆ เช่น ค่าบำรุงรักษาสถานศึกษา ค่าห้องสมุด สโมสร ชมรม และอื่น ๆ
 - 4.2 ค่าชุดใช้ในกรณีที่ทำของเสียหาย
 - 4.3 ค่าตำราที่ใช้ในการศึกษา รวมตลอดถึงอุปกรณ์การศึกษาทุกชนิด
 - 4.4 ค่าใช้จ่ายในการศึกษาภาคปฏิบัติ หรือกิจกรรมพิเศษ
 - 4.5 ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เกี่ยวกับการศึกษา

จากแนวคิดการลงทุนในการศึกษาและแนวคิดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายทางการศึกษาทำให้ทราบได้ว่า ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายทางการศึกษาและค่าใช้จ่ายส่วนตัวหมายถึง ค่าใช้จ่ายที่นักศึกษาแต่ละคนใช้จ่ายเพื่อการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยค่าบำรุงการศึกษา ค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าอุปกรณ์การศึกษา ค่าอาหาร ค่าเครื่องนุ่งห่ม ค่ากิจกรรมต่าง ๆ และค่าอื่น ๆ

1.6 แนวคิดการเรียนรู้ของมนุษย์

การเรียนรู้เป็นหน้าที่ของผู้เรียนโดยมีครูเป็นผู้คอยสนับสนุนหรือกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้แล้วทำการแสวงหาคำตอบ หรือเกิดจากตัวผู้เรียนเอง ที่อยากจะได้มาซึ่งความรู้ ที่สำคัญการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง

วิธีการเรียนรู้

ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล (2543:36) ได้กล่าวไว้ว่า บุคคลสามารถเรียนรู้ได้ 3 วิธี

1. เรียนรู้จากผู้อื่น คือเรียนรู้ตามความรู้ความคิดของผู้อื่น เช่น การเรียนรู้ทฤษฎี ตำรา ครูอาจารย์
2. เรียนรู้จากตนเอง คือเรียนรู้ด้วยการคิดพิจารณาของตนเองให้เห็นเหตุและผล
3. เรียนรู้จากการปฏิบัติคือ เรียนรู้จากการปฏิบัติฝึกฝนจนประจักษ์ผลและเกิดความชำนาญ

การเรียนรู้ทั้งสามวิธีนั้นควรผสมผสานไปด้วยกันได้จะทำให้เกิดความรู้จริง แต่ความรู้ไม่มีที่สิ้นสุด เพราะโลกมิได้หยุดนิ่ง เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้ได้ความรู้ใหม่ ๆ ไม่ล้าสมัย และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

ลำดับของความรู้ถ้าพิจารณาจากวิธีการเรียนรู้แล้วจัดได้เป็น 3 ลำดับ คือ

1. ความรู้ความเข้าใจ (Cognition)
2. เจตคติ (Affective)
3. ทักษะอาชีพ (Psychomotor)

อัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura) ผู้ศึกษาด้านทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม เชื่อว่าแบบแผนของพฤติกรรมมีผลมาจากสภาพแวดล้อมและประสบการณ์ โดยอาศัยกระบวนการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลในสังคมว่ากระทำพฤติกรรมใดแล้วได้รับผลกระทบอย่างไร การสังเกตทำได้ทั้งการสังเกตทั้งที่เป็นของจริงและตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ เช่น ภาพยนตร์ หนังสือ ป้ายโฆษณา เป็นต้น แสดงว่าพฤติกรรมนั้นเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ ถ้าการเรียนรู้ถูกจะเกิดพฤติกรรมปกติ หากเกิดจากการเรียนรู้ผิด เป็นพฤติกรรมผิดปกติ

ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล (2543:11) ได้กล่าวว่า วัตถุประสงค์สำคัญในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนรวมทั้งประชาชนก็คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม จากการไม่รู้บอกไม่ได้อธิบายไม่ได้ ไปสู่การรู้บอกได้อธิบายได้จากการปฏิบัติไม่ได้ไปสู่การปฏิบัติได้เป็นต้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจะดำเนินไปตามลำดับขั้น จากการได้รับประสบการณ์ไปสู่การรับรู้ (Perception) หรือไม่รับรู้ (Nonperception) แล้วจึงนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การเปลี่ยนแปลงที่แสดงออกโดยรวม สามารถจัดเป็นกลุ่มของการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ 3 ด้าน คือ

1. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางสถานะในการจ้างงาน (Employment Status) ประเด็นสำคัญ ๆ ในการพิจารณาที่เกี่ยวข้องกับสถานะการจ้างงาน

โดยทั่วไปมี 5 ประเด็นด้วยกัน คือ ขนาดของแรงงาน ลักษณะของงาน การว่างงาน โครงสร้าง และองค์ประกอบของแรงงาน และความสม่ำเสมอของการจ้างงาน

2. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางสังคม (Social change) สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาจากเรียนรู้ ดังนั้นการเรียนรู้จึงเปรียบเสมือนเป็นสิ่งที่สร้างสรรค์ค่านิยมและสิ่งใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นแก่สังคม ทั้งในสิ่งที่ดีและสิ่งที่ไม่ดี ผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาจึงต้องมีหน้าที่ในการกลั่นกรอง ไม่ปล่อยให้สังคมเปลี่ยนไปเองอย่างไร้ทิศทาง

3. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในความทันสมัย (Modernization) ซึ่งหมายถึงการเปลี่ยนแปลงในลักษณะความเจริญรุ่งเรืองตามสมัย (โดยเฉพาะตามอย่างประเทศตะวันตก) โดยจะเน้นความนิยมในความเจริญทางด้านวัตถุ เช่น ความเจริญของสิ่งก่อสร้างตึกอาคารบ้านเรือน ถนนหนทาง ห้างสรรพสินค้าทันสมัย เครื่องมือเครื่องใช้ที่ดีที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงต่าง ๆ เป็นต้น

1.7 แนวคิดในการนำความรู้ไปใช้

มีผู้ให้คำจำกัดความของคำว่า “การนำไปใช้” ไว้หลายประการ ดังนี้

เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ และเอนกกุล กรีแสง (2522:42-43) ได้กล่าวว่า การนำไปใช้ หมายถึง ความสามารถที่จะนำเอาวิธีการ ทฤษฎี กฎเกณฑ์ และแนวคิดต่าง ๆ ไปใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง หรือสถานการณ์จำลองได้อย่างถูกต้องโดยตนเอง

ไพศาล หวังพานิช (2526:108) กล่าวว่า การนำไปใช้ หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ความเข้าใจ ที่มีในเรื่องราวข้อเท็จจริง วิธีการต่าง ๆ ไปใช้ในสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน หรือในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน การนำไปใช้จัดเป็นความสามารถขั้นสูงกว่าความจำ ความเข้าใจ โดยต้องสามารถที่จะนำความจำและความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ไม่ว่าจะเป็นสูตร กฎ ทฤษฎี หรือรายละเอียดทั่วๆ ไป ไปใช้แก้ปัญหาที่มีลักษณะผิดแผกแตกต่างจากที่เคยพบเห็นมา

กังวล เทียนกัณฑ์เทศน์ (2540:223) กล่าวว่า การนำไปใช้ ได้แก่ ความสามารถในการนำความรู้ และความเข้าใจที่ได้ มาใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ ไม่เคยพบมาก่อน

ศศันท์ กฤษณะวานิช (2539:27) กล่าวว่า การนำไปใช้เป็นความสามารถที่นำเอาความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่ไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน หรือสถานการณ์จำลองที่คล้ายคลึงกันได้อย่างถูกต้อง

ภิญโญ สาร (2517:442-443) ได้กล่าวไว้ว่า วัตถุประสงค์สำคัญของการฝึกอบรมคือ การที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมในการทำงานของบุคลากรที่รับการฝึกอบรม การเปลี่ยนพฤติกรรมดังกล่าวหมายถึง ความชำนาญในการทำงานด้วยมือ (Manipulative skills) การรู้จักใช้ความรู้ทางเทคนิคต่าง ๆ (technical knowledge) ความสามารถในการแก้ปัญหา (problem-solving ability) และทัศนคติที่มีต่อการทำงาน (attitude) นอกจากนี้การฝึกอบรมยังมุ่งหวังที่จะให้

บุคลากรที่รับการฝึกอบรมแล้วนำความรู้ความชำนาญที่ได้รับใหม่ไปใช้ปฏิบัติงานจริง ๆ เพื่อทำงานให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การหรือหน่วยงานนั้น ๆ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ และสวีน สุวรรณ (2531:4-5) กล่าวว่า การฝึกอบรมส่วนมากมักจะถูกดำเนินการภายใต้สมมติฐานที่ว่า ความรู้และการนำความรู้ไปปฏิบัตินั้นมีความสัมพันธ์กันโดยตรง แต่ตามข้อเท็จจริงแล้วพบว่า ผู้ที่จบการฝึกอบรมไปแล้วส่วนใหญ่ไม่ได้เอาความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ ดังนั้นความรู้ของเขาจะไม่ได้ใช้ประโยชน์จนกว่าเขาจะได้มี “ประสบการณ์” และประสบการณ์นี้จะเกิดได้จากการทำงานเป็นเวลาหลายปี ถึงแม้ผู้ที่รับผิดชอบในการจัดการฝึกอบรมจะเข้าใจสิ่งที่กล่าวมาแล้วอย่างดี แต่เมื่อเวลาทำโครงการและวางแผนการฝึกอบรมมักจะลืมข้อเท็จจริงนี้ และเมื่อการฝึกอบรมนั้นเน้นที่ทักษะของการปฏิบัติ ทำให้การฝึกอบรมเป็นกิจกรรมที่กว้างและสลับซับซ้อน เริ่มต้นตั้งแต่ “เนื้อหา” ทางวิชาการของการฝึกอบรม ซึ่งจะต้องมากพอที่จะทำให้ผู้รับการอบรมได้นำไปปฏิบัติในสภาพที่เป็นจริง การปฏิบัตินั้นเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบหลายอย่าง เช่น แรงกดดัน ความจำกัดของทรัพยากร ความขัดแย้งของบุคลากรในหน่วยงาน บุคลิกภาพส่วนตัวของผู้เข้ารับการอบรม เป็นต้น

บัวพิน ศัสตราพฤกษ์ (2530:23) กล่าวว่า การศึกษาทำให้มนุษย์มีความรู้ เกิดทักษะ และสามารถนำเอาความรู้ และทักษะที่ได้รับมาจากการศึกษาเล่าเรียน และการฝึกอบรมนั้น ไปเป็นหลักในการพิจารณาและตัดสินใจในการเลือกประกอบอาชีพได้ถูกต้องและเหมาะสมกับตน

สรุปได้ว่า การนำไปใช้ หมายถึง ความสามารถที่จะนำเอาความรู้ ความเข้าใจที่มีอยู่ไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน ในสถานการณ์ใหม่ หรือในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกันได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมโดยตนเอง

2. หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน

โรงเรียนฝึกอາชีพรุงเทพมหานคร ปัจจุบันสังกัดสำนักพัฒนาชุมชน กรุงเทพมหานคร มีหน้าที่จัดการศึกษาด้านวิชาชีพและส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชนทั่วไป ดังนั้นระบบการจัดการเรียนการสอนจึงเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง และสิ่งที่สำคัญประเด็นหนึ่งก็คือ บทเรียน นั่นก็คือ การสอนจะสอนอะไร สอนอย่างไร โรงเรียนจะต้องมีหลักสูตรกำกับไว้ในการเรียนการสอน ซึ่งงานด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้การศึกษาดำเนินไปสู่จุดมุ่งหมาย โดยปัจจุบันโรงเรียนฝึกอาชีพรุงเทพมหานคร มีหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นที่เปิดสอนหลายสาขาวิชา ดังต่อไปนี้

หลักสูตร 402 ชั่วโมง ภาคปกติ (เรียนเวลา 09.00 – 16.00 น. วันจันทร์ – วันศุกร์)

1. ประเภทวิชาคหกรรมและศิลปกรรม

- 1.1 วิชาช่างเสื้อผ้าสตรีเบื้องต้น
- 1.2 วิชาช่างเสื้อผ้าสตรีชั้นสูง
- 1.3 วิชาช่างเสริมสวยสตรีเบื้องต้น
- 1.4 วิชาช่างเสริมสวยสตรีชั้นสูง
- 1.5 วิชาช่างตัดผมชาย
- 1.6 วิชาช่างเย็บจักรอุตสาหกรรม
- 1.7 วิชาช่างสร้างแบบเสื้อผ้า
- 1.8 วิชาช่างออกแบบเสื้อผ้า
- 1.9 วิชาอาหารและโภชนาการ
- 1.10 วิชาศิลปประดิษฐ์
- 1.11 วิชาศิลปประยุกต์

2. ประเภทวิชาพาณิชยกรรม

- 2.1 วิชาพิมพ์ดีด

หลักสูตร 201 ชั่วโมง ภาคค่ำ (เรียนเวลา 17.00 – 20.00 น. วันจันทร์ – วันศุกร์)

1. ประเภทวิชาคหกรรมและศิลปกรรม ได้แก่

- 1.1 วิชาช่างเสื้อผ้าสตรีเบื้องต้น
- 1.2 วิชาช่างเสื้อผ้าสตรีชั้นสูง
- 1.3 วิชาช่างเสริมสวยสตรีเบื้องต้น
- 1.4 วิชาช่างเสริมสวยสตรีชั้นสูง
- 1.5 วิชาช่างตัดผมชาย
- 1.6 วิชาช่างเย็บจักรอุตสาหกรรม
- 1.7 วิชาช่างสร้างแบบเสื้อผ้า

- 1.8 วิชาอาหารและโภชนาการ
- 1.9 วิชาศิลปประดิษฐ์
- 1.10 วิชาศิลปประยุกต์
- 2. ประเภทวิชาพาณิชยกรรมได้แก่
 - 2.1 วิชาพิมพ์ดีด
- 3. ประเภทวิชาอื่น ๆ ได้แก่
 - 3.1 สีสานเบื้องต้น

หลักการของหลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์โรงเรียนฝีกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2)

1. เป็นหลักสูตรช่างกึ่งฝีมือระดับวิชาชีพพระยาศน์เพื่อพัฒนากำลังให้มีความชำนาญเฉพาะด้าน มีคุณธรรม บุคลิกภาพและเจตคติที่เหมาะสม ออกไปประกอบอาชีพได้ตรงตามต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ หรือสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในครอบครัวได้
2. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้เลือกเรียนได้อย่างกว้างขวางตามความถนัดและความชอบตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน เพื่อเน้นความชำนาญเฉพาะด้าน สามารถถ่ายโอน ผลการเรียนรู้ สะสมหน่วยกิตการเรียนรู้ เทียบความรู้และประสบการณ์เทียบวุฒิการศึกษาระดับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ได้
3. เป็นหลักสูตรที่สนับสนุนการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน

จุดหมายของหลักสูตรพระยาศน์ โรงเรียนฝีกอาชีพกรุงเทพมหานคร(ดินแดง 2)

1. เพื่อให้มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์นำไปปฏิบัติงานในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกวิถีการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตน เพื่อสร้างสรรค์ความเจริญต่อชุมชน ท้องถิ่นและประเทศชาติ
2. เพื่อให้เป็นผู้มีปัญญา มีทักษะในการจัดการ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและการประกอบอาชีพ สามารถสร้างอาชีพและพัฒนาอาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ
3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจ และภาคภูมิใจ ในวิชาชีพที่เรียน รักงาน รักหน่วยงาน ทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยมีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น
4. เพื่อให้เป็นผู้มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงาม ทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว หน่วยงาน ท้องถิ่นและประเทศชาติ อุทิศตนเพื่อสังคม เข้าใจและเห็น

คุณค่าของ ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น รู้จักใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี

5. เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรมและมีวินัยในตนเอง เหมาะสมกับงานอาชีพนั้น ๆ

6. เพื่อให้มีความตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศ มีความรักชาติ สำนึกในความเป็นไทย เสียสละเพื่อส่วนรวมดำรงรักษาไว้ ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และดำรงรักษาไว้ ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

นอกจากนั้น สุนทร สุนันท์ชัย (พวงสุวรรณ พันธ์มะม่วง. 2541:20 ; อ้างอิงจาก สุนทร สุนันท์ชัย. 2529:121-122) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษาวิชาชีพ ดังนี้

1. การฝึกเพื่อให้มีงานทำ (Job Training) เพื่อให้บริการแก่ประชาชนที่ยังไม่มีอาชีพ ให้มีอาชีพตามโรงงานอุตสาหกรรม ร้านค้าและหน่วยงานต่าง ๆ พุดง่าย ๆ ก็คือเป็นการฝึกวิชาชีพเพื่อไปเป็นลูกจ้างนั่นเอง

2. ฝึกวิชาชีพเพื่อให้สามารถประกอบอาชีพด้วยตนเองได้ (Training for Self-employment) การฝึกอาชีพในข้อนี้ มุ่งที่จะให้ประชาชนสามารถไปประกอบกิจการของเขาเอง เช่น เปิดร้านซ่อมเครื่องยนต์เล็ก รับจ้างตัดเสื้อผ้า เปิดร้านอาหาร รับจ้างทำสิ่งของต่าง ๆ โดยใช้ทุนรอน สถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ของตนเอง

3. ฝึกอาชีพเพื่อให้นำไปปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง (Training for Self-improvement) การฝึกอาชีพประเภทนี้ มุ่งหมายที่จะให้ผู้เรียนนำความรู้ ไปใช้ปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง เช่น รู้จักปรุงอาหารให้มีคุณค่าทางโภชนาการ รู้จักเลี้ยงเด็กให้มีสุขภาพอนามัยดี รู้จักซ่อมแซมสิ่งของเครื่องใช้ในบ้าน รู้จักปะชุนตัดเย็บเสื้อผ้าใช้เอง ฯลฯ เพื่อจะนำไปใช้ประโยชน์ภายในครอบครัวของตนเองเท่านั้น

จุดประสงค์หลัก ของวิชาชีพระยะสั้นโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร

1. เพื่อให้มีความรู้ ทักษะและความสามารถในการประกอบอาชีพช่างอุตสาหกรรม คหกรรม และพาณิชยกรรม ในระดับแรงงาน ช่างกึ่งฝีมือ ช่างฝีมือ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีความซื่อสัตย์ ขยัน ประหยัด ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีนิสัยในการทำงานที่ถูกต้องตามหลักวิชา ปฏิบัติสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

3. เพื่อให้สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการศึกษาค้นคว้าแก้ไขปัญหา และติดตามการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในงานด้านอาชีพ ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้สามารถสร้างงานและดำเนินกิจการอาชีพอิสระเชิงธุรกิจได้

การวัดผลประเมินผล

โรงเรียนใช้วิธีการวัดผลประเมินผล ตามที่กำหนดในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของฝ่าย การศึกษาอาชีพ กองส่งเสริมอาชีพ สำนักพัฒนาชุมชน โดยวัดเกณฑ์เวลาการมาเรียนต้องไม่ ต่ำกว่าร้อยละ 80 ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 20 และจะต้องเรียนครบทุกรหัสวิชา และทดสอบ ผ่านทุกรายวิชา ของแต่ละสาขาวิชาช่างตามหลักสูตร รวมทั้งต้องมีการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่โรงเรียนกำหนด

ทางโรงเรียนให้ผลการเรียนเป็นหน่วยกิต ซึ่งสามารถนำไปสะสมเทียบโอนในการเรียน หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ของกรมอาชีวศึกษาและกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ ขณะนี้ทางโรงเรียนเปิดสอนหลักสูตร ปวช.กศ.น. สาขาผ้าและเครื่องแต่งกาย และเทียบโอนการ เรียนวิชาชีพในสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย โดยนับจำนวน ชั่วโมง 200 ชั่วโมง หรือ 250 ชั่วโมง สามารถเทียบโอนได้ 1 วิชาชีพของการเรียนสายสามัญ เป็นต้น

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายส่วนตัว

दनัย สติธนาวุธ (2520:1-51) ได้ศึกษาอัตราผลตอบแทนของการลงทุนทางการ ศึกษาในวิทยาลัยเอกชน โดยงานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคล ของการลงทุนทางด้านการศึกษาในวิทยาลัยเอกชน โดยศึกษาเฉพาะกรณีของวิทยาลัยการค้า เฉพาะรุ่นที่เข้ารับการศึกษในปีการศึกษา 2513 ผลการวิจัยพบว่า ต้นทุนของการศึกษานี้เป็น การศึกษาถึงอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคล ดังนั้นต้นทุนที่คำนวณจึงเป็นต้นทุนที่นักศึกษาเป็น ผู้รับภาระทั้งสิ้น และต้นทุนดังกล่าวอาจแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ ต้นทุนทางตรงได้แก่ ต้นทุนที่ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายสองประเภท ดังนี้ ประเภทแรก คือ ค่าใช้จ่ายส่วนตัว เช่น ค่าเสื้อผ้า ค่าที่พัก และค่าอุปกรณ์การศึกษา เป็นต้น ซึ่งนักศึกษามีค่าใช้จ่ายประเภทนี้ปีละ ประมาณ 1,440.48 บาทต่อคน และประเภทสอง คือ ค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้แก่สถาบันการศึกษา เช่น ค่าเล่าเรียน ค่าบำรุงการศึกษา และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ นักศึกษาต้องจ่ายปีละประมาณ 4,054.49 บาทต่อคน ต้นทุนทางอ้อมเป็นต้นทุนที่เกิดขึ้นเนื่องจากนักศึกษาเข้ารับการศึกษาคือ โดยไม่ทำงาน ดังนั้นจึงสูญเสียรายได้ไปในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ จากการศึกษพบว่านักศึกษามี ต้นทุนประเภทนี้ปีละประมาณ 11,939.63 บาทต่อคน

เดือนใจ บำรุงพงษ์ (2535:75-89) ได้ศึกษาวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของ นัก ศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพิษณุโลก : การศึกษาเฉพาะกรณี โดยงานวิจัยนี้มี ความมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพิษณุโลก จำแนกตามเพศ หลักสูตรการศึกษา และอาชีพของผู้ปกครองของ นักศึกษา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพิษณุโลก

จำนวน 290 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ตัวกลางเลขคณิต สัมประสิทธิ์ของความแปรผัน (C.V.) ค่ามัธยฐาน และกราฟ ผลการวิจัยพบว่า ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาต่อภาคเรียนของนักศึกษาด้านค่าบำรุง ค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าอุปกรณ์การศึกษา ค่าวัสดุฝึก และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ โดยส่วนรวมเฉลี่ยภาคเรียนละ 2,639.70 บาท ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือนของนักศึกษาด้านค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าพาหนะไป-กลับ ค่าเสื้อผ้า โดยส่วนรวมเฉลี่ยเดือนละ 1,301.31 บาท ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ ต่อเดือนของนักศึกษา เช่น ค่าตัดผม ค่าบุหรี่ย เครื่องดื่มประเภทสุรา ค่าเครื่องสำอาง ค่าซักกรีดเสื้อผ้า ค่าหนังสือพิมพ์ บันเทิง ค่าทัศนอาจรสังสรรค์ ค่ายา ค่ารักษาพยาบาล และค่าใช้จ่ายอื่นๆ โดยส่วนรวมเฉลี่ยเดือนละ 827.80 บาท

บริรักษ์ สุคนธหงส์ (2546:153-179) ได้ศึกษาวิเคราะห์และเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตและปัญหาทางการเงินของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยงานวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายส่วนตัวและปัญหาทางการเงินของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม เพศ ระดับชั้น คณะ ภาควิชา ภูมิลำเนา อาชีพ ปัจจุบันของบิดา อาชีพปัจจุบันของมารดา รายได้ต่อเดือนของบิดา รายได้ต่อเดือนของมารดา และรายได้ต่อเดือนของนิสิต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒภาคปกติ ทุกคณะ ทุกชั้นปีที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในปีการศึกษา 2545 ภาคปลายจำนวน 928 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และค่า F-test ผลการวิจัยพบว่า ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นิสิตชายและนิสิตหญิงมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อปีการศึกษาเท่ากับ 151,640 บาทและ 131,585 บาทตามลำดับ นิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯ และนิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในต่างจังหวัดมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อปีเท่ากับ 144,798 บาทและ 132,860 บาทตามลำดับ และจากการศึกษาเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายส่วนตัว จำแนกตามประเภทของค่าใช้จ่ายแต่ละกลุ่มตัวอย่างพบว่า นิสิตที่มีเพศต่างกัน ภูมิลำเนาแตกต่างกัน อาชีพบิดาแตกต่างกัน และรายได้ปัจจุบันบิดาแตกต่างกัน มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวไม่แตกต่างกัน ส่วนนิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะ ที่แตกต่างกัน มารดามีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน และรายได้ต่อเดือนของนิสิตแตกต่างกัน มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ส่วนนิสิตที่มารดามีอาชีพปัจจุบันแตกต่างกัน มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สำหรับนิสิตที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่แตกต่างกัน และศึกษาอยู่ในภาควิชาที่แตกต่างกัน มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวกับปัญหาทางการเงินของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับน้อย ปัญหาทางการเงินที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาเกี่ยวกับค่าอาหารประจำวัน และค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ

วไลพร คุโณทัย (2527:171-199) ได้ศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวและปัญหาทางการเงินของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลจากการวิจัยพบว่า เมื่อ

พิจารณาตามตัวแปรสถาบัน สาขาวิชา เพศ ระดับชั้น ภูมิลำเนาเดิม และสาขาวิชาเดียวกันจากแต่ละสถาบัน พบว่า นักศึกษาเสียค่าใช้จ่ายส่วนตัว ประเภทค่าอาหารประจำวัน มากกว่าค่าใช้จ่ายประเภทอื่น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุที่ว่าร้านอาหารในวิทยาลัยจำหน่ายอาหารในราคาที่ค่อนข้างสูง ส่วนค่าใช้จ่ายส่วนตัวรองลงมาคือ ค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา แสดงให้เห็นว่าค่าใช้จ่ายส่วนตัวทั้ง 2 ประเภท เป็นค่าใช้จ่ายที่นักศึกษาให้ความสำคัญมากกว่าค่าใช้จ่ายประเภทอื่น และในส่วนค่าที่พักอาศัยและค่าพาหนะไปกลับภูมิลำเนาเดิมเป็นค่าใช้จ่ายที่นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ต่างจังหวัดต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากนักศึกษาต้องเสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าที่พักอาศัยในราคาที่ค่อนข้างสูง และยังต้องเดินทางไปกลับภูมิลำเนาเดิมบ่อยครั้ง ในส่วนของปัญหาทางการเงิน พบว่านักศึกษาแต่ละสถาบันมีปัญหาทางการเงินในประเภทค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมค่อนข้างสูง ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากสถาบันแต่ละแห่งได้เรียกเก็บอัตราค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมจากนักศึกษาในอัตราที่ค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐบาล

สำรวจ ชุมเมืองปัก (2542:61-69) ได้ศึกษาเรื่องค่าใช้จ่ายส่วนตัวและปัญหาทางการเงินของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยการวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ จำแนกตามระดับชั้นปี ภูมิลำเนาเดิม และอาชีพของผู้ปกครอง รวมทั้งศึกษาถึงปัญหาทางการเงินที่เกิดขึ้นของนักศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นิสิต นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต และมหาวิทยาลัยสยาม จำนวน 786 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าสถิติพื้นฐาน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ T-Test

ผลการวิจัย สำหรับมหาวิทยาลัยรัฐ พบว่า นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์และคณะวิทยาศาสตร์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัวมากที่สุด รองลงมาคือนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามลำดับ มหาวิทยาลัยเอกชน คณะวิศวกรรมศาสตร์ พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัวมากที่สุด รองลงมาคือนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ และนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ตามลำดับ ส่วนคณะวิทยาศาสตร์ พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัวมากที่สุด รองลงมาคือนักศึกษามหาวิทยาลัยสยามและนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ตามลำดับ ในการวิเคราะห์ปัญหาทางการเงินของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ จำแนกตามคณะและสถาบัน พบว่า นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์และคณะวิทยาศาสตร์ทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนมีปัญหาทางการเงินอยู่ในระดับน้อย จำแนกตามระดับชั้นปี พบว่านักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์

มีปัญหาทางการเงินอยู่ในระดับน้อยเกือบทุกข้อ จำแนกตามภูมิลำเนาเดิม พบว่านักศึกษามีปัญหาทางการเงินอยู่ในระดับน้อยเกือบทุกข้อ การเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรัฐและเอกชน พบว่าโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัวสูงกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐ เปรียบเทียบปัญหาทางการเงิน นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนพบว่า มีปัญหาด้านค่าที่พักอาศัย ด้านค่าอาหารประจำวัน และด้านค่ารักษาพยาบาล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ด้านพาหนะเดินทางเพื่อการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ ด้านค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม ด้านค่ายานพาหนะไป/กลับภูมิลำเนาเดิม ด้านค่าบริการส่วนตัว ด้านค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด ด้านค่าอุปกรณ์การศึกษา ด้านค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา ไม่พบความแตกต่าง

อธิปติ ทองแพง (2542:61-64) ได้ศึกษาวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา โดยงานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษานิสิตมีค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉลี่ยเทอมแรกปี 1 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยตลอดหลักสูตรเป็นเท่าไร และหาความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านเพศ กลุ่มสาขาวิชา และระดับชั้นปีกับค่าใช้จ่ายแต่ละด้าน โดยศึกษากลุ่มตัวอย่างคือนิสิตภาคปกติมหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีภาคการศึกษาต้นปีการศึกษา 2542 จำนวน 375 คน โดยจัดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างตามกลุ่มสาขาวิชา ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเทอมแรกปี 1 คนละ 16,078.43 บาท มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนคนละ 5,507.40 บาท และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยตลอดหลักสูตรคนละ 260,805.11 บาท นิสิตแต่ละเพศ และกลุ่มสาขาวิชา มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเทอมแรกปี 1 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยตลอดหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนระดับชั้นปีการศึกษาพบว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยตลอดหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อจรี เรือนงาม (2542 : 98-103) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ โดยงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบค่าใช้จ่ายของนักศึกษาของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ทั้งภาคปกติและนักศึกษาโครงการการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บ.ป.) สถาบันราชภัฏราชนครินทร์ วิธีการศึกษาโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ซึ่งได้สัมภาษณ์จากนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2541 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 882 คน และข้อมูลค่าใช้จ่ายของสถาบันการให้บริการนักศึกษาจากบัญชีค่าใช้จ่ายและงบประมาณของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าใช้จ่ายเฉลี่ยตามประเภทของนักศึกษา สาขาวิชา ชั้นปี และเพศ เปรียบเทียบนัยสำคัญความแตกต่างของ ค่าใช้

จ่ายด้วยการทดสอบค่าที (t-test) ทดสอบความสัมพันธ์ของค่าใช้จ่ายในการศึกษากับสาขาวิชาที่เลือกเรียนของนักศึกษาแต่ละประเภทด้วยวิธีไคสแควร์ ศึกษาสัดส่วนของค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อรายได้ของนักศึกษา พร้อมทั้งวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายที่สังคมต้องรับภาระแทนนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสำหรับนักศึกษา 1 คน ตลอดหลักสูตรเท่ากับ 114,690.07 บาท สำหรับการศึกษาภาคปกติ และ 164,638.51 บาท สำหรับการศึกษาโครงการการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บ.ป.) ค่าใช้จ่ายในการเรียนสาขาวิชาต่าง ๆ ไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สังคมต้องรับภาระค่าใช้จ่ายการศึกษาร้อยละ 23.27 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมดสำหรับนักศึกษาภาคปกติ และร้อยละ 17.44 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมดสำหรับนักศึกษาโครงการการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บ.ป.) ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษานี้คือ ผู้ขายควรชวนขายเข้ารับการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้ทัดเทียมผู้หญิง ผู้ปกครองควรเตรียมเงินประมาณ 115,000 บาท สำหรับการเรียนรู้ตลอดหลักสูตรปกติของบุตร และผู้ที่ต้องการเรียนหลักสูตรโครงการการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บ.ป.) ก็ควรเตรียมเงินประมาณ 165,000 บาท สำหรับการเรียนรู้ตลอดหลักสูตร การออกนอกระบบราชการของสถาบันราชภัฏเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมซึ่งจะผลักภาระค่าใช้จ่ายให้นักศึกษาในส่วนงบประมาณร้อยละ 25 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมดเป็นอย่างน้อย ทำให้คนจนหมดโอกาสทางการศึกษาในระดับสูง

ชูลทซ์ (Schultz) (1967 อ้างใน วไลพร คุณุณทย, 2527) ศึกษาค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษากับรายได้ที่ต้องเสียไปของนักเรียนระดับต่าง ๆ ของประเทศอเมริกา ปรากฏว่า ระดับประถมศึกษาซึ่งใช้เวลาเรียน 8 ปี ค่าใช้จ่ายรายหัวประมาณ 5,810 บาท (280 เหรียญ) รายได้ที่ต้องเสียไปเท่ากับศูนย์ ระดับมัธยมศึกษาใช้เวลาเรียน 4 ปี มีค่าใช้จ่ายรายหัวประมาณ 11,786 บาท (568 เหรียญ) รายได้ที่ต้องเสียไป 17,679 บาท (852 เหรียญ) ระดับวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยใช้เวลาเรียน 4 ปี ค่าใช้จ่ายรายหัว ประมาณ 28,074.75 บาท (1,353 เหรียญ) รายได้ที่ต้องเสียไป 40,400.25 บาท (1,947 เหรียญ)

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำความรู้ไปใช้

พวงสุวรรณ พันธุ์มะม่วง (2541:80-100) ได้ทำการศึกษาเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของผู้จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน หน่วยฝึกอาชีพวัดนอก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยงานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของผู้จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน 3 ด้าน คือ ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัว ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โดยจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และแผนกวิชาที่ศึกษา เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ และเพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จากกลุ่มตัวอย่างผู้จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ปีงบประมาณ 2539

จำนวน 276 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าเอฟ และการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเซฟเฟ

ผลจากวิจัยพบว่า ผู้จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวมากที่สุด รองลงมาผู้จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพและนำไปใช้เพื่อชุมชนน้อยที่สุด ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่นำความรู้ที่ได้จากการเรียนสามารถนำไปใช้ตามความถนัดและความชอบของตนเองได้นำไปใช้เพื่อให้ตรงกับอาชีพที่กำลังเป็นที่ต้องการได้ และสามารถนำไปใช้ทำกิจกรรมต่อเนื่องจากครอบครัวที่ทำอยู่แล้วได้ ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวส่วนใหญ่นำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนไปใช้เป็นประโยชน์แก่คนอื่นในครอบครัว เช่น ตัดเสื้อผ้า ตัดผมให้แก่อพ่ แม่ สามารถนำไปใช้ประโยชน์แก่ตนเอง เช่น แต่งหน้า ตัดเสื้อผ้าใส่เอง และทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการประกอบอาชีพ นำความรู้ที่ได้รับไปใช้เพื่อพัฒนาตนเอง และเป็นพื้นฐานให้ตนเองศึกษาต่อด้านอาชีพให้สูงขึ้น ทำให้รู้จักคิดตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความรู้ที่ได้รับจากการเรียนสามารถนำไปใช้สอนหรือถ่ายทอดให้ประชาชนในท้องถิ่นใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ประกอบอาชีพในท้องถิ่น อาชีพเสริมและทำให้ประชาชนในท้องถิ่นพัฒนาตนเองได้ ในส่วนความคิดเห็นในด้านการนำความรู้ในเนื้อหาหลักสูตรไปใช้พบว่าเนื้อหาหลักสูตรมีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้โดยตรง ในด้านข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ พบว่า ควรสนับสนุนเงินทุนเพื่อไปลงทุนประกอบอาชีพ เพื่อไปศึกษาต่อ และควรสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ให้เพียงพอกับผู้เรียน

สามารถ วงศ์สวัสดิ์ (2539:41-42) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่ในการเรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ดำเนินการสอนโดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปทุมธานี จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 210 คน ตัวแปรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปร คือ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา กลุ่มอาชีพที่เรียนจำแนกเป็นกลุ่มวิชาชีพ อุตสาหกรรม กลุ่มพาณิชยกรรม และกลุ่มคหกรรม และตัวแปรตาม 3 ตัว ได้แก่ ความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่วิชาชีพหลักสูตรพระยะสัน ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน และด้านสื่อการสอน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ และทดสอบตามสมมติฐาน ด้วยค่าสถิติที (T – test) และเอฟ (F – test) ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ระหว่าง 18-25 ปี ส่วนใหญ่ยังโสด จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และส่วนใหญ่กำลังเรียนสายพาณิชยกรรม ในด้านความคิดเห็นในการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรพระยะสัน โดยส่วนรวมแล้วอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ คือ เนื้อหาที่เรียนตรงกับความคิดเห็น สิ่งที่ยื่นสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ สิ่งที่ยื่นสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ ในด้านความคิดเห็นในการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรพระยะสันด้าน

หลักสูตร และด้านสื่อการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนวิชาชีพระยะสั้นพบว่า ด้านเนื้อหาหลักสูตร นักศึกษาเสนอให้กะทัดรัด และเข้าใจง่ายเป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน ด้านการเรียนการสอน ผู้สอนควรมีเทคนิคที่ดี และด้านสื่อการสอนอยากให้มีย่อมากพอกับความคิดเห็น สื่อทันสมัย เพิ่มอุปกรณ์การเรียนการสอนและตรงต่อเวลา

ศศนันท์ กฤษณะวนิช (2539:83-95) ได้ศึกษาการนำความรู้จากการเรียนรายวิชาโลกของงานอาชีพไปใช้ ของนักศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกล ในกรุงเทพมหานคร จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คน ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ตัวแปรต้น 4 ตัวแปร คือ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส และอาชีพ ตัวแปรตาม ได้แก่ การนำเนื้อหาความรู้ในหลักสูตรหมวดวิชาชีพบังคับ (โลกของงานอาชีพ) ไปใช้ประโยชน์ โดยแบ่งเนื้อหาได้ 5 เนื้อหา คือ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพ ช่องทางการประกอบอาชีพ ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพเกษตรกรรม ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินการอาชีพอุตสาหกรรม และลักษณะองค์ประกอบในการดำเนินการอาชีพพาณิชยกรรม ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำเนื้อหาหลักสูตรไปใช้ของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม มีค่าเฉลี่ยของการนำเนื้อหาไปใช้อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่า ค่าเฉลี่ยของการนำเนื้อหาไปใช้อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 ด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการนำไปใช้ในระดับมากคือ ประเภทของอาชีพ คุณสมบัติของผู้รับจ้างแรงงานที่นายจ้างต้องการ และแนวทางการเลือกประกอบอาชีพที่เหมาะสม ความคิดเห็นต่อการนำไปใช้โดยทั่วไปพบว่า สามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และใช้ในการประกอบอาชีพได้ในระดับปานกลาง และมีข้อเสนอแนะว่า ควรเน้นวิชาชีพให้มากขึ้น ควรมีภาคปฏิบัติด้วย ควรปรับระยะเวลาให้เหมาะสมกับหลักสูตร ด้านครู-อาจารย์ควรมีประสิทธิภาพ ปรับปรุงเทคนิคการสอนมีความจริงใจที่จะถ่ายทอดอย่างเต็มที่ เนื้อหาหลักสูตรควรปรับให้ทันสมัยและชัดเจนยิ่งขึ้น

ประเทือง ทรัพย์เกิด (2541:83-102) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ผ่านการฝึกอบรมในการนำความรู้ไปใช้ จากหลักสูตรฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ของศูนย์ฝึกอบรมประจำเขตการศึกษาในภาคกลางจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 334 คน ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ ตัวแปรอิสระ 6 ตัวแปร คือ อายุ ระยะเวลารับราชการ วุฒิต่างการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษา เขตการศึกษา และปีที่ได้รับการอบรม ตัวแปรตามได้แก่ ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในการนำเนื้อหา ความรู้จากหลักสูตรไปใช้ โดยเนื้อหาเป็น 4 หมวดวิชา คือ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหาร บริหารศาสตร์ พฤติกรรมศาสตร์ และกิจกรรมเสริมสร้างหลักสูตร จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ผ่านการฝึกอบรมนำความรู้ไปใช้ จากหลักสูตรฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูงของศูนย์ฝึกอบรมประจำเขตการศึกษาในภาคกลางโดยรวมและรายหมวดวิชาอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ ดังนี้ หมวดวิชาพฤติกรรมศาสตร์ หมวดวิชาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหาร หมวดวิชา

บริหารศาสตร์ และหมวดวิชากิจกรรมเสริมหลักสูตร ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะพบว่า หมวดความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหาร หมวดพฤติกรรมศาสตร์ และหมวดกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีเนื้อหาวิชาที่นำไปใช้มากคือ ทุกเนื้อหาวิชาในหมวด หมวดบริหารศาสตร์ เนื้อหาวิชาที่นำไปใช้มากคือ การบริหารสถานศึกษาในด้านการบริหารงานบุคคล ด้านกระบวนการฝึกอบรม คือ สถานที่ฝึกอบรม ระยะเวลา จำนวนวัน วิธีการ และการประเมินผลมีความเหมาะสมดีแล้วส่วนในด้านวิทยาการและวิทยาการที่เลี้ยงควรเป็นผู้มีประสบการณ์และประสบผลสำเร็จในหน้าที่การงาน

วัชรินทร์ โกสินเจริญชัย (2545:84-103) ได้ศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาผู้ใหญ่ในการนำความรู้จากหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ไปใช้ ใน 3 ด้าน คือ ด้านการยกระดับความรู้ ด้านการประกอบอาชีพ และด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน ประเภทวิชาที่ศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานระดับชั้นที่ศึกษา จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 333 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (T – test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F – test) และวิธีการทดสอบรายคู่ของเซฟเฟ

จากผลจากวิจัยพบว่า ความคาดหวังของนักศึกษาผู้ใหญ่ในการนำความรู้จากหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ไปใช้ โดยรวมอยู่ในระดับมากและในรายด้านมีความคาดหวัง ด้านการยกระดับความรู้มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาผู้ใหญ่เป็นผู้ที่พลาดโอกาสทางการศึกษา ดังนั้นเมื่อเขามีโอกาสได้รับ การศึกษาด้วยวิธีการศึกษานอกระบบโรงเรียนความคาดหวังโดยรวมจึงอยู่ในระดับมาก ในส่วนข้อเสนอแนะพบว่า ด้านการประกอบอาชีพ พบว่าข้อที่มีความถี่มากที่สุด คือต้องการให้มีวิทยาการสอนเสริม ที่มีความรู้ความชำนาญทางด้านอาชีพในสาขาวิชาที่เรียนมาแนะนำเทคนิคใหม่ๆ เพื่อให้มีความสามารถแข่งขันทางด้านอาชีพเพิ่มมากขึ้น ด้านยกระดับความรู้ ต้องการให้มีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ควรจัดหลักสูตรที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพในชุมชน ด้านข้อเสนอแนะเพิ่มเติม พบว่าควรปรับปรุงชุดวิชาที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งสื่อประกอบการเรียนให้มากขึ้น เนื่องจากวิธีเรียนแบบทางไกลชุดวิชาสำคัญที่สุดในการที่นักศึกษาต้องใช้ประกอบการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง

นิตยา ทองโกมล. (2544:66-75) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านตัวผู้เรียนและด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษา โดยจำแนกตาม อายุ วุฒิการศึกษา รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส ประเภทหมวดวิชา จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 238 คน สถิติที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความแตกต่างด้วยค่าที การทดสอบค่าเอฟ และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ

นิวแมน กุลส์ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 25-35 ปี ร้อยละ 40.70 ส่วนมากจบการศึกษามัธยมศึกษา ร้อยละ 47.40 ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 3,000 บาท ร้อยละ 50.80 เป็นโสดร้อยละ 59.70 นักศึกษาส่วนใหญ่เรียนหมวดวิชาคหกรรม ร้อยละ 79.00 พบว่ามีปัญหาการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมีความพร้อมในการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันและนักศึกษาที่เข้ามาเรียนมีความสนใจที่จะเรียนรู้ เพื่อจะนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยทั้ง 5 ด้าน ด้านที่มีปัญหาสูงเป็นอันดับแรก คือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน รองลงมาคือด้านตัวผู้เรียน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา และด้านครูผู้สอน ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียนโดยจำแนกตามตัวแปร พบว่า นักศึกษาที่มีอายุ วุฒิการศึกษา รายได้ต่อเดือนต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 นักศึกษาที่มีสถานภาพสมรส และเรียนหมวดวิชาต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในส่วนของปัญหาและข้อเสนอแนะ ได้แก่ ห้องเรียนร้อนอบอ้าว เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนเก่าชำรุดไม่ทันสมัย จุดบริการน้ำดื่มมีน้อย ไม่มีโรงฝึกปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมอาชีพ ครูผู้สอนขาดความสนใจในปัญหาและความต้องการของผู้เรียน เนื้อหาในหลักสูตรเน้นพื้นฐานเกินไปไม่สามารถนำไปประกอบอาชีพจริงได้ โรงอาหารไม่ถูกสุขลักษณะ ด้านตัวผู้เรียนมีปัญหาด้าน การเงินเพราะมีภาระครอบครัวทางบ้านต้องรับผิดชอบ ทั้งด้านเวลา และค่าใช้จ่ายในการเรียนจึงทำให้มีปัญหาด้านการเรียนได้ ข้อเสนอแนะ ควรปรับปรุงเวลาให้เหมาะสมกับเนื้อหา ครูผู้สอนควรมีการแนะนำงานด้านอาชีพควบคู่ไปด้วยและควรจัดวิธีการสอนให้น่าสนใจยิ่งขึ้น

ศักรินทร์ ชนประชา (2543:69-85) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรบวิชาชีพพระยะสันศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรบวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในจังหวัดเชียงราย ประจำปีการศึกษา 2541 จำนวน 377 คน โดยงานวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรบเกี่ยวกับการฝึกอบรบในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในจังหวัดเชียงรายใน 3 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนการสอน และด้านการนำความรู้ไปใช้ จำแนกตัวแปร ด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และแผนกวิชาที่เข้ารับการฝึกอบรบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน การทดสอบด้วย $t - test$ และการทดสอบโดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่มขึ้นไปใช้ $F - test$ และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ้ ผลจากวิจัยพบว่า ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรบมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรบในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในจังหวัดเชียงราย โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น

ของผู้จบหลักสูตรเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ รายได้ ปรากฏว่า พบความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามระดับการศึกษา พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในด้านการนำความรู้ไปใช้ เมื่อจำแนกตามแผนกวิชาที่จบ พบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยรวมทุกด้าน และพบว่า กลุ่มผู้เรียนในแผนกวิชาตัดเสื้อสตรี ดัดผมเสริมสวย คอมพิวเตอร์หลักสูตร 100 ชั่วโมง และ 50 ชั่วโมง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรในด้านเนื้อหาหลักสูตรสูงกว่าผู้จบ แผนกวิชาพิมพ์ดีดและช่างยนต์ ในข้อเสนอแนะด้านการนำความรู้ไปใช้ เรียงตามลำดับข้อที่มีความถี่สูงสุด คือ ควรฝึกความชำนาญให้มากกว่านี้ จึงจะสามารถนำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพจริงได้ ควรมีระยะเวลาการเรียนให้มากกว่านี้เพื่อจะได้เกิดความชำนาญมากขึ้น ควรสนับสนุนเงินทุนเพื่อให้นักศึกษาที่มีความตั้งใจสนใจที่จะศึกษาต่อ ควรจัดหาสถานที่ประกอบการเพื่อรองรับนักศึกษาที่จบหลักสูตร

สุนทร เกิดสุข (2543:67-79) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าเรียนของนักศึกษาในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร โดยงานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าเรียนของนักศึกษาในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร ซึ่งปัจจัยที่ทำการศึกษาประกอบด้วยปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านสังคม และด้านอาชีพ และเพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าเรียน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกันตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ หมวดวิชาชีพที่เรียน และเวลาเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร รวม 10 โรงเรียน จำนวน 395 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที ค่าเอฟ และค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ พหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าเรียนของนักศึกษาในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านทั้งสามด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านส่วนตัว เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ต้องการหาความรู้ความสามารถพิเศษ ทั้งนี้เพราะสามารถที่จะนำความรู้ความสามารถพิเศษนี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ส่วนด้านสังคม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานกับผู้อื่น และด้านอาชีพ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สามารถนำไปประกอบอาชีพอิสระได้ อาจเป็นเพราะในภาวะปัจจุบันเศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลง ค่าครองชีพสูงขึ้นเป็นลำดับ และเกิดภาวะว่างงานเพิ่มขึ้น ในส่วนปัญหาและข้อเสนอแนะของนักศึกษาพบว่า ปัญหาด้านส่วนตัว ได้แก่ นักศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพทำให้ไม่มีรายได้เป็นของตนเอง มีปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายในการเรียน การเรียนจึงไม่ปะติดปะต่อกัน นักศึกษาบางคนเรียนจบออกไปแล้วก็ไม่สามารถประกอบอาชีพอิสระตามต้องการได้ เพราะอุปกรณ์ที่ใช้ในการ

ประกอบอาชีพมีราคาแพงไม่พอกับทุนทรัพย์ที่มีอยู่ ด้านสังคม ได้แก่ นักศึกษาบางคนแต่งกายไม่เรียบร้อย สังคมมองเป็นภาพพจน์ที่ไม่ดี ด้านอาชีพ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร มีศูนย์จำหน่ายผลงานของนักศึกษาไม่เพียงพอ ข้อเสนอแนะว่า ควรมีทุนการศึกษาให้กับผู้ที่มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องค่าใช้จ่ายในการเรียน ควรหาโอกาสให้นักศึกษาได้ออกฝึกปฏิบัติให้มากขึ้น ควรมีงานพิเศษให้นักศึกษามีรายได้เสริมบ้างขณะกำลังเรียน และควรเปิดสอนคอมพิวเตอร์ให้ครบทุก โรงเรียน

ณัฐ จุลสุวรรณ (2537:163-196) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพในเรือนจำคลองเปรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ใน 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาและหลักสูตร ด้านวิธีการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการนำไปใช้ จากวิชาช่างยนต์ ช่างไม้ ช่างตัดผมและวิชาเกษตรกรรม โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 132 คน จำแนกตามตัวแปร อายุ ความรู้เดิม ภูมิสำเนา ระยะเวลาที่ต้องโทษ และสาขาวิชาที่ศึกษาจากการศึกษาในด้านการนำไปใช้ พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยและแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ มีทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ ช่วยเพิ่มทักษะและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน สามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพหลักได้ สามารถนำไปประกอบอาชีพเสริมได้และแนะนำผู้อื่นได้ แต่จำเป็นที่จะต้องศึกษาเพิ่มเติมภายนอกฝึกทักษะและประสบการณ์ ก่อนนำไปประกอบอาชีพจริง

สุพิน เปรมศรี. (2536:322-335) ได้ศึกษาสาเหตุการเลือกเรียนวิชาชีพของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในหน่วยงานที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดชลบุรี ในด้านส่วนตัวและด้านอาชีพ โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สาขาวิชาชีพ และหน่วยงานที่จัดการศึกษานอกโรงเรียน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 382 คน พบว่า นักศึกษาที่มีวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่มีเพศและอายุต่างกันมีสาเหตุการเลือกเรียนวิชาชีพโดยส่วนรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นักศึกษาที่มีวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่มีอาชีพต่างกัน มีสาเหตุการเลือกเรียนวิชาชีพโดยส่วนรวมและรายด้านคือ ด้านส่วนตัวและด้านอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01, .05 และ .001 ตามลำดับ นักศึกษาที่มีวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่ศึกษาจากสาขาวิชาชีพต่างกัน มีสาเหตุการเลือกเรียนวิชาชีพโดยส่วนรวมและรายด้านคือ ด้านส่วนตัวและด้านอาชีพแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่มีสาเหตุการเลือกเรียนวิชาชีพด้านส่วนตัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาวิชาชีพกล่าวถึงเพิ่มเติมถึง สาเหตุการเลือกเรียนวิชาชีพว่าต้องการหาประสบการณ์และระดับความรู้เพื่อนำมาเทียบโอน เรียนง่ายและเสียค่าใช้จ่ายน้อยต้องการมีวิชาชีพติดตัว และต้องการนำความรู้มาปรับใช้กับสภาพเศรษฐกิจที่สูงขึ้นในปัจจุบัน

งานวิจัยในต่างประเทศ

ฮูล (ศศนันท์ กฤษณะวนิช. 2539:36 ; อ้างอิงจาก Houle. 1961:16-25) ได้ทำการศึกษาสาเหตุที่นักศึกษาผู้ใหญ่เข้าศึกษาต่อในโครงการศึกษาผู้ใหญ่ ที่มหาวิทยาลัยชิคาโก โดยการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่ 22 คน อย่างละเอียด พบว่าผู้ที่มาเรียนจำแนกออกได้ 3 ประเภท คือ

1. ผู้เรียนประเภทมุ่งเป้าหมาย (Goal – oriented) คือผู้เรียนที่เข้าโครงการศึกษาผู้ใหญ่ประเภทต่าง ๆ เป็นครั้งคราว โดยคิดว่าการเรียนรู้จากโครงการเหล่านั้นสามารถจะสนองตอบต่อความต้องการ ปัญหาและความสนใจของเขาได้

2. ผู้เรียนประเภทมุ่งกิจกรรม (Activity – oriented) คือผู้เรียนที่เข้าโครงการผู้ใหญ่ประเภทต่าง ๆ เพราะความพอใจ หรือสนใจสิ่งแวดล้อม หรือกิจกรรมบางอย่างมากกว่าเนื้อหา หรือหลักสูตร ผู้ใหญ่ที่มุ่งกิจกรรมเช่นนี้ชอบกิจกรรมทางสังคมและเพื่อน

3. ผู้เรียนประเภทมุ่งการเรียนรู้ (Learning – oriented) คือผู้เรียนที่เข้าสู่โครงการศึกษาผู้ใหญ่ประเภทต่าง ๆ เพราะต้องการได้รับความรู้และเรียนรู้อย่างแท้จริง

คูลมส์ และแอสเมด (Coombs and Ahmed 1974:15) แบ่งความต้องการทางการศึกษาของประชาชนออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. ด้านการศึกษาทั่วไปหรือความรู้พื้นฐาน ได้แก่การอ่านออกเขียนได้ ความเข้าใจในสิ่งแวดล้อม และวิทยาศาสตร์เบื้องต้น เป็นต้น

2. ด้านการศึกษาเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ในครอบครัว ได้แก่ อนามัย โภชนาการ คหกรรมศาสตร์ การเลี้ยงดูเด็ก และการวางแผนครอบครัว เป็นต้น

3. ด้านการศึกษาเพื่อการปรับปรุงชุมชน ได้แก่ความเข้าใจในการปกครองท้องถิ่น สหกรณ์ เป็นต้น

4. ด้านการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพ ได้แก่ การพัฒนาความรู้ และทักษะเฉพาะอย่างในการประกอบอาชีพที่สัมพันธ์กับความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและความก้าวหน้าทางสังคม

รอส และเจนนี่ (ศศนันท์ กฤษณะวนิช. 2539:37 ; อ้างอิงจาก Ross and Jennie. 1976 : 2962 – A) ได้ศึกษาตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเข้าศึกษาในโปรแกรมการศึกษาผู้ใหญ่ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 627 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ในโปรแกรมการศึกษาผู้ใหญ่ของมหาวิทยาลัย 12 แห่ง การศึกษา พบว่า เหตุผลที่เข้ามาศึกษาต่อ นั้น นักศึกษาที่มีเพศ ภูมิหลังทางด้านอาชีพ และระดับของโปรแกรมการศึกษาที่นักศึกษาลงทะเบียนไว้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนตัวแปรที่มีอิทธิพลอย่างมากในการเลือกโปรแกรมทางการศึกษาผู้ใหญ่คือต้องการเป็นบุคคลที่มีการศึกษาต้องการมีความสุข ล่วงหน้า ต้องการปริญญาและต้องการมีสถานภาพทางการทำงาน

Paker และคณะ (วัชรินทร์ โกสินเจริญชัย. 2545:32-33 ; อ้างอิงจาก Paker.et al. 1993 : Abstract) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องปริญญาบัตรและความคาดหวังเกี่ยวกับอาชีพในโครงการวิทยาลัยชุมชน วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้ก็คือ เพื่อสืบหาผลกระทบของปริญญาบัตร

ในโครงการวิทยาลัยชุมชนเกี่ยวกับความคาดหวัง และการมีงานทำของนักศึกษา (เงินเดือนและการเลื่อนตำแหน่ง) และความเข้าใจของสถานภาพของงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ คำแนะนำ และการใช้ใบปริญญาเพิ่มขึ้น ภายในวิทยาลัยชุมชนได้นำมาอภิปรายอย่างสัมพันธ์กันกับ วิสัยทัศน์ ปี 2000 ซึ่งเป็นรายงานการแนะนำทิศทางใหม่ ๆ ของวิทยาลัย นอกจากนี้ยังได้มีการ ทดสอบสมมติฐาน 5 ข้อ ในกรณีศึกษา ซึ่งประกอบด้วยนักศึกษา จำนวน 93 คน (หญิง 59 ชาย 34) ในโปรแกรมอนุปริญญาด้านโฆษณาของวิทยาลัยชุมชนใกล้เมืองโตรอนโต

ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ นักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับโครงการดังกล่าว สามารถมีอาชีพเพิ่มขึ้น รวมถึงมีความคาดหวังเพิ่มขึ้นในเรื่องการรับเงินเดือนที่สูงขึ้น และการเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น จากการได้รับอนุปริญญาดังกล่าว อย่างไรก็ตาม นักศึกษามักถูกบอกจาก อาจารย์ที่ดูแลว่าอย่าคาดหวัง เงินเดือนไว้สูงกว่าเงินเดือนที่รับเข้าทำงาน เงินเดือนแรกเริ่มที่ เกิดจากความคาดหวังไม่ใช่เรื่องจริง ถึงกระนั้นหลังจากรับเงินเดือนไปช่วงหนึ่ง นักศึกษาก็ คาดหวังว่าจะได้เงินเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และปรากฏชัดว่า มีความเกี่ยวข้องกับสถานภาพของ ปริญญาที่ได้รับและแนวโน้มที่จะได้รับเงินเดือน และการเลื่อนตำแหน่งโดยไม่คำนึงถึงระดับการ ศึกษาของพ่อแม่

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้รวบรวมและนำมาเสนอข้างต้นสรุปได้ว่า ค่าใช้จ่าย ส่วนตัวเป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายทางการศึกษาและค่าใช้จ่ายส่วนตัว หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ นักศึกษาแต่ละคนใช้จ่ายเพื่อการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยค่าบำรุงการศึกษา ค่าธรรมเนียมการ ศึกษา ค่าอุปกรณ์การศึกษา ค่าอาหาร ค่าเครื่องนุ่งห่ม ค่ากิจกรรมต่าง ๆ และค่าอื่น ๆ และใน ส่วนของการจัดการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นให้แก่ประชาชนนั้น ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้รับไป ใช้ในหลายประการ นอกจากนี้แล้วยังมีปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการนำความรู้ไปใช้ เช่น อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สาขาวิชาช่างที่ศึกษา อีกด้วย สำหรับงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้ วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายส่วนตัวและการนำความรู้จากหลักสูตรวิชา ชีพพระยะสั้นไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ผลการศึกษาค้นคว้าวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการเตรียมการวางแผนทางด้านการเงินเพื่อการศึกษาของผู้ที่สนใจต้องการจะเข้าศึกษาในโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการเตรียมตัวจัดสรรเงินไว้เป็นค่าใช้จ่ายทางการศึกษาได้ อย่างเหมาะสม อีกทั้งข้อมูลที่ได้จะเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับผู้ปกครองและผู้ที่กำลังจะตัดสินใจ เลือกเข้าศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ และเป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขพัฒนา หลักสูตรให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งออกเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ตามลำดับ ในหัวข้อของ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้คือ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้น ของโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) จำนวน 12 สาขาวิชา ได้แก่ เสริมสวยเบื้องต้น เสริมสวยขั้นสูง ช่างตัดผมชาย เสื้อผ้าสตรีเบื้องต้น เสื้อผ้าสตรีขั้นสูง เย็บจักรอุตสาหกรรม ช่างสร้างแบบเสื้อผ้า ออกแบบเสื้อผ้า ศิลปประดิษฐ์ ศิลปประยุกต์ อาหารและโภชนาการ และพิมพ์ดีด จำนวนทั้งสิ้น 300 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้มาโดยการกำหนดขนาดด้วย ตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซีและมอร์แกน (รวิวรรณ ชินะตระกูล. 2540:105-107 ; อ้างอิงจาก Robert V. Krejcie and Eayle W. Morgan. 1970:608-609) ที่กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ระดับ .05 ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 169 คน ต่อจากนั้น กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสาขาวิชา ตามสัดส่วนมากน้อยของประชากรในแต่ละสาขาวิชาเพื่อให้ขนาดตัวอย่างในแต่ละสาขาวิชา มีจำนวนใกล้เคียงกัน (สุวรรณา หุวโชติ. 2541:82)

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

สาขาวิชาที่ศึกษา	ประชากร (N)		กลุ่มตัวอย่าง (N) ที่สุ่มเป็นสัดส่วน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เสริมสวยเบื้องต้น	25	8.3	14	8.3
เสริมสวยขั้นสูง	25	8.3	14	8.3
ช่างตัดผมชาย	25	8.3	14	8.3
เสื้อผ้าสตรีเบื้องต้น	25	8.3	14	8.3
เสื้อผ้าสตรีขั้นสูง	25	8.3	14	8.3
เย็บจักรอุตสาหกรรม	25	8.3	14	8.3
ช่างสร้างแบบเสื้อผ้า	25	8.3	14	8.3
ออกแบบเสื้อผ้า	25	8.3	14	8.3
ศิลปประดิษฐ์	25	8.3	14	8.3
ศิลปประยุกต์	25	8.3	14	8.3
อาหารและโภชนาการ	30	10.0	17	10.0
พิมพ์ดีด	20	6.7	12	6.7
รวม	300	100	169	100

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน สาขาวิชาที่ศึกษา โดยมีข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบตามข้อคำถามที่กำหนดไว้

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนตัว เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตร วิชาชีพระยะสั้นโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ใน 3 ด้าน คือ การนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ การนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัว และการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน

สำหรับแบบสอบถามของตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังต่อไปนี้ (รวิวรรณ ชินะตระกูล. 2540:123-124)

การมีความเห็นว่ามี การนำไปใช้ในระดับมากที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน
การมีความเห็นว่ามี การนำไปใช้ในระดับมาก	ให้คะแนน 4 คะแนน
การมีความเห็นว่ามี การนำไปใช้ในระดับปานกลาง	ให้คะแนน 3 คะแนน
การมีความเห็นว่ามี การนำไปใช้ในระดับน้อย	ให้คะแนน 2 คะแนน
การมีความเห็นว่ามี การนำไปใช้ในระดับน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน

2.2 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

2.2.1 ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายส่วนตัวและการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม

2.2.2 อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไข การใช้ภาษา ความครอบคลุมเนื้อหา/ประเด็นสำคัญของการวิจัย ตลอดจนข้อเสนอแนะอื่น ๆ ให้มีความถูกต้องและชัดเจน

2.2.3 ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขและให้อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

2.2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Tryout) โดยทดลองใช้กับนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์โรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งเป็น 11 สาขาวิชา ๆ ละ 3 คน คือ รายวิชาเสริมสวย เบื้องต้น เสริมสวยขั้นสูง ช่างตัดผมชาย เสื้อผ้าสตรีเบื้องต้น เสื้อผ้าสตรีขั้นสูง เย็บจักรอุตสาหกรรม ช่างสร้างแบบเสื้อผ้า ออกแบบเสื้อผ้า ศิลปประดิษฐ์ ศิลปประยุกต์ อาหารและโภชนาการ รวมทั้งสิ้น จำนวน 33 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาคได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.9105

2.2.5 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากการวิจัยเชิงสำรวจข้อมูลที่ต้องการซึ่งเป็นข้อมูลปฐมภูมิจึงเก็บรวบรวมจากแบบสอบถามที่นำไปสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งเก็บข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างเพื่อตอบแบบสอบถามและส่งคืนทางไปรษณีย์ ส่วนข้อมูลที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ในรูปแบบของข้อมูลทุติยภูมิ ศึกษาจากหนังสือวารสารทางวิชาการ และงานวิจัยต่าง ๆ

4. การจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส เวอร์ชัน 10.0 (Statistical Package for Social Sciences : SPSS Version 10.0) ซึ่งมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของนักศึกษา ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนตัว ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) ของแต่ละข้อคำถาม

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาศีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตรวจให้คะแนนเป็นรายข้อ แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้านและเฉลี่ยรวมทุกด้าน การพิจารณาค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนกำหนดเกณฑ์ไว้ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2541 : 75)

1.00 – 1.50	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด
1.50 – 2.50	หมายถึง	ระดับน้อย
2.50 – 3.50	หมายถึง	ระดับปานกลาง
3.50 – 4.50	หมายถึง	ระดับมาก
4.50 – 5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด

สำหรับการทดสอบสมมติฐาน เพื่อเป็นการเปรียบเทียบการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาศีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) จากกลุ่มตัวอย่างเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรอิสระ โดยใช้ค่าสถิติทดสอบความแตกต่างระหว่าง ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่มขึ้นไปโดยใช้ F-test และเมื่อพบว่าค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติจึงทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ใช้วิธีทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล (ชูศรี วงศ์รัตน์ . 2541)

1. สถิติที่ใช้หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้ α - Coefficient ตามแนวความคิดของ ครอนบาค

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

$\sum s_i^2$ แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ

S_t^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งสรุปในการคำนวณดังนี้

2.1 สูตรในการคำนวณค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนน

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

2.2 สูตรในการคำนวณค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum x)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐานในการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่ม คือ ค่าสถิติ F ซึ่งมีสูตรดังนี้

3.1 สูตร F – test ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way Analysis of Variance)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าแจกแจงความถี่
	MS_b	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

3.2 วิธีการทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe) สูตรที่ใช้ในการคำนวณ คือ

$$CV_d = \sqrt{(k-1)(F^*)(MS_{Within})(2/n)}$$

เมื่อ	CV_d	แทน	ตัววัดค่าความแตกต่างของความสัมพันธ์ของตัวแปรตาม
	k	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	F^*	แทน	ค่า F ที่เปิดจากตาราง (Critical value)
	MS_{Within}	แทน	ค่า Mean square within group ที่คำนวณไว้แล้ว ในการวิเคราะห์ความแปรปรวน
	n	แทน	จำนวนหน่วยตัวอย่างในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การแปลความหมายมีความเข้าใจตรงกันในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ และอักษรย่อดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
F	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยมากกว่าสองกลุ่ม (F – distribution)
df	แทน	ค่าชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
SS	แทน	ผลบวกของค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยความเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean Square)
*	แทน	ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
**	แทน	ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษา

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2)

ตอนที่ 4 การนำความรู้ไปใช้จำแนกตามตัวแปรด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และสาขาวิชาที่ศึกษา ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพ กรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีสถานภาพส่วนบุคคลซึ่งได้จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และแผนกวิชาที่ศึกษา ได้ผลสรุปดังแสดงในตาราง 2

สถานภาพส่วนบุคคล

อายุ จากการศึกษาค้นข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างพบว่านักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันมีอายุระหว่าง 26-40 ปี มีจำนวนมากที่สุด ซึ่งมีจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 47.00 รองลงมาคืออายุระหว่าง 41-60 ปี มีจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 28.30 อายุระหว่าง 21-25 ปี มีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 18.10 และน้อยที่สุดคือผู้ที่มีอายุระหว่าง 16-20 ปี มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 6.60

ระดับการศึกษา จากการศึกษาค้นข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างพบว่านักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันมีระดับการศึกษาที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น (ปวช.) มากที่สุด มีจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 28.90 รองลงมาเป็นผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 24.10 ผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 20.50 ผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 15.10 ผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 7.80 และผู้ที่จบการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวนน้อยที่สุด มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.60

อาชีพ จากการศึกษาค้นข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างพบว่านักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันเป็นผู้ยังไม่ประกอบอาชีพ มีจำนวนมากที่สุด มีจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 39.80 รองลงมาเป็นผู้ประกอบอาชีพส่วนตัว มีจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 17.50 เป็นผู้มีอาชีพรับจ้างประเภทต่าง ๆ โดยไม่ได้รับเงินเดือนประจำ มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 15.70 ผู้ที่มีอาชีพพนักงานบริษัท / สถานประกอบการที่ได้รับเงินเดือนประจำ มีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 14.50 และผู้มีอาชีพรับราชการ / รัฐวิสาหกิจ มีจำนวนน้อยที่สุด มีจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 12.70

รายได้ต่อเดือน จากการศึกษาค้นข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างพบว่านักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท มากที่สุด ซึ่งมีจำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 44.60 รองลงมามีรายได้ระหว่าง 5,000 - 8,000 บาท มีจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 27.70 เช่นเดียวกันกับที่มีรายได้ 8,001 บาทขึ้นไป ที่มีจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 27.70 เช่นกัน

สาขาวิชาที่ศึกษา จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างพบว่านักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นจากสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ มีจำนวนมากที่สุด มีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 10.20 รองลงมาเป็นผู้ที่จบสาขาวิชาเสริมสวยเบื้องต้น สาขาวิชาเสริมสวยขั้นสูง สาขาวิชาช่างตัดผมชาย สาขาวิชาเสื้อผ้าสตรีเบื้องต้น สาขาวิชาเสื้อผ้าสตรีขั้นสูง สาขาวิชาช่างแบบเสื้อผ้า สาขาวิชาออกแบบเสื้อผ้า สาขาวิชาศิลปประดิษฐ์ สาขาวิชาศิลปประยุกต์ มีจำนวนสาขาวิชาละ 14 คน คิดเป็นร้อยละ 8.40 สาขาวิชาพิมพ์ดีด มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 7.20 และสาขาวิชาเย็บจักรอุตสาหกรรม มีจำนวนน้อยที่สุด มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 6.60

ตาราง 3 ค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และสาขาวิชาที่ศึกษา

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
	166	100
อายุ		
16-20 ปี	11	6.60
21-25 ปี	30	18.10
26-40 ปี	78	47.00
41-60 ปี	47	28.30
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	25	15.10
มัธยมศึกษาตอนต้น	34	20.50
มัธยมศึกษาตอนปลาย / ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น (ปวช.)	48	28.90
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	13	7.80
ปริญญาตรี	40	24.10
สูงกว่าปริญญาตรี	6	3.60
อาชีพ		
รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	21	12.70
พนักงานบริษัท / สถานประกอบการที่ได้รับเงินเดือนประจำ	24	14.50
ประกอบอาชีพส่วนตัว	29	17.50
รับจ้างประเภทต่าง ๆ โดยไม่ได้รับเงินเดือนประจำ	26	15.70
ยังไม่ประกอบอาชีพ	66	39.80

ตาราง 3 (ต่อ)

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
	166	100
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	74	44.60
5,000 - 8,000 บาท	46	27.70
8,001 บาทขึ้นไป	46	27.70
สาขาวิชาที่ศึกษา		
เสริมสวยเบื้องต้น	14	8.40
เสริมสวยขั้นสูง	14	8.40
ช่างตัดผมชาย	14	8.40
เสื้อผ้าสตรีเบื้องต้น	14	8.40
เสื้อผ้าสตรีขั้นสูง	14	8.40
เย็บจักรอุตสาหกรรม	11	6.60
ช่างสร้างแบบเสื้อผ้า	14	8.40
ออกแบบเสื้อผ้า	14	8.40
ศิลปประดิษฐ์	14	8.40
ศิลปะประยุกต์	14	8.40
อาหารและโภชนาการ	17	10.20
พิมพ์ดีด	12	7.20

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรง เรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

2.1 ค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยรวมทั้งหมดของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรง เรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

ค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยรวม

จากการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยรวมทั้งหมดของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาช่างตัดผมชายมีค่าใช้จ่ายส่วนตัว 30,448 บาท นักศึกษาสาขาวิชาเสริมสวยชั้นสูงมีค่าใช้จ่ายส่วนตัว 29,709 บาท นักศึกษาสาขาวิชาเสื้อผ้าสตรีชั้นสูงมีค่าใช้จ่ายส่วนตัว 25,783 บาท นักศึกษาสาขาวิชาศิลปประดิษฐ์มีค่าใช้จ่ายส่วนตัว 21,834 บาท นักศึกษาสาขาวิชาอาหารและโภชนาการมีค่าใช้จ่ายส่วนตัว 21,469 บาท นักศึกษาสาขาวิชาเสื้อผ้าสตรีเบื้องต้นมีค่าใช้จ่ายส่วนตัว 21,378 บาท นักศึกษาสาขาวิชาศิลปประยุกต์มีค่าใช้จ่ายส่วนตัว 20,769 บาท นักศึกษาสาขาวิชาเสริมสวยเบื้องต้นมีค่าใช้จ่ายส่วนตัว 20,465 บาท นักศึกษาสาขาวิชาพิมพ์ดีดมีค่าใช้จ่ายส่วนตัว 19,968 บาท นักศึกษาสาขาวิชาเย็บจักรอุตสาหกรรมมีค่าใช้จ่ายส่วนตัว 17,925 บาท นักศึกษาสาขาวิชาช่างสร้างแบบเสื้อผ้ามีค่าใช้จ่ายส่วนตัว 16,974 บาท นักศึกษาสาขาวิชาออกแบบเสื้อผ้ามีค่าใช้จ่ายส่วนตัว 15,525 บาท ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 ค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยเฉลี่ยต่อคนของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพอาชีวศึกษา (ดินแดง 2) จำแนกตาม
สาขาวิชาที่ศึกษาและประเภทของค่าใช้จ่าย

ประเภทของค่าใช้จ่าย	สาขาวิชาที่ศึกษา											หน่วย : บาท		
	เสริมสวย		ช่างตัดผมชาย		เสื้อผ้าสตรี		เย็บจักรอุตสาหกรรม		ช่างสร้างแบบเสื้อผ้า		ออกแบบศิลปะประดิษฐ์ศิลปประยุกต์		อาหารและโภชนาการ	
	เบื้องต้น	ชั้นสูง			เบื้องต้น	ชั้นสูง			เบื้องต้น	ชั้นสูง				
ค่าที่พักอาศัย	1,179	5,657	8,721	1,650	1,929	3,573	2,893	1,714	2,250	2,421	1,059	1,925		
ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	4,029	6,086	5,036	6,553	6,600	4,064	4,264	4,779	6,386	7,243	6,829	7,175		
ค่าพาหนะหรือค่าเดินทาง	1,918	3,579	3,289	2,157	2,482	2,523	1,404	2,379	2,529	3,536	3,012	2,200		
ค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิง	1,779	2,229	1,564	1,179	1,586	764	1,629	1,479	2,807	1,543	1,447	1,075		
ค่าเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย	2,267	3,493	2,314	2,246	2,464	1,882	1,568	1,736	2,657	1,886	2,091	3,538		
ค่ารักษาพยาบาล	986	1,457	1,189	771	2,121	1,006	857	493	1,007	321	1,465	175		
ค่าบริการส่วนตัว	1,457	2,968	1,800	2,025	2,111	1,568	1,232	1,500	1,650	1,067	2,302	1,400		
ค่าอุปกรณ์การศึกษา	5,246	1,350	4,586	2,679	4,457	1,323	407	956	1,500	1,661	1,499	450		
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	1,500	2,786	1,843	2,014	1,929	1,118	2,615	386	943	986	1,659	1,925		
ค่าธรรมเนียมการศึกษา	105	105	105	105	105	105	105	105	105	105	105	105		
รวม	20,465	29,709	30,448	21,378	25,783	17,925	16,974	15,525	21,834	20,769	21,469	19,968		

ตาราง 5 ค่าร้อยละของค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยเฉลี่ยต่อคนของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2)

จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษาและประเภทของค่าใช้จ่าย

ประเภทของค่าใช้จ่าย	สาขาวิชาที่ศึกษา													หน่วย : ร้อยละ
	สาขาวิชาที่ศึกษา													
	เสริมสวย	เสริมสวย	ช่างตัด	เสื้อผ้าสตรี	เสื้อผ้าสตรี	เย็บจักร	ช่างสร้าง	ออกแบบ	ศิลปประยุกต์	ศิลปประยุกต์	อาหารและ	พิมพ์ดีด		
ค่าที่พักอาศัย	5.76	19.04	28.64	7.72	7.48	19.93	17.04	11.04	10.31	11.66	4.93	9.64		
ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	19.69	20.48	16.54	30.65	25.60	22.67	25.12	30.78	29.25	34.87	31.81	35.93		
ค่าพาหนะหรือค่าเดินทาง	9.37	12.05	10.80	10.09	9.63	14.07	8.27	15.32	11.58	17.02	14.03	11.02		
ค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิงฯ	8.69	7.50	5.14	5.51	6.15	4.26	9.59	9.52	12.86	7.43	6.74	5.38		
ค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม	11.08	11.76	7.60	10.50	9.56	10.50	9.24	11.18	12.17	9.08	9.74	17.72		
ค่ารักษาพยาบาล	4.82	4.90	3.91	3.61	8.23	5.61	5.05	3.17	4.61	1.55	6.82	0.88		
ค่าบริการส่วนตัว	7.12	9.99	5.91	9.47	8.19	8.75	7.26	9.66	7.56	5.14	10.72	7.01		
ค่าอุปกรณ์การศึกษา	25.64	4.54	15.06	12.53	17.29	7.38	2.40	6.16	6.87	8.00	6.98	2.25		
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	7.33	9.38	6.05	9.42	7.48	6.24	15.41	2.48	4.32	4.75	7.73	9.64		
ค่าธรรมเนียมการศึกษา	0.51	0.35	0.34	0.49	0.41	0.59	0.62	0.68	0.48	0.51	0.49	0.53		
รวม	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100		

ค่าใช้จ่ายส่วนตัวจำแนกตามสาขาวิชา

จากตาราง 4 และตาราง 5 นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพ กรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ในแต่ละสาขาวิชามีค่าใช้จ่ายส่วนตัวสรุปผลได้ดังนี้

สาขาวิชาเสริมสวยเบื้องต้น

นักศึกษาสาขาวิชาเสริมสวยเบื้องต้นมีค่าใช้จ่ายทางด้านค่าวัสดุ/อุปกรณ์การศึกษามากที่สุด โดยคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 5,246 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 25.64 รองลงมาคือค่าอาหารประจำวันและค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม ซึ่งมีมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 4,029 บาทและ 2,267 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 19.69 และร้อยละ 11.08 ตามลำดับ

สาขาวิชาเสริมสวยขั้นสูง

นักศึกษาสาขาวิชาเสริมสวยขั้นสูงมีค่าใช้จ่ายทางด้านค่าอาหารประจำวันมากที่สุด โดยคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 6,086 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 20.48 รองลงมาคือค่าที่พักอาศัยและค่าพาหนะหรือค่าเดินทางไปกลับระหว่างที่พักกับสถานศึกษา ซึ่งมีมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 5,657 บาทและ 3,579 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 19.04 และร้อยละ 12.05 ตามลำดับ

สาขาวิชาช่างตัดผมชาย

นักศึกษาสาขาวิชาช่างตัดผมชายมีค่าใช้จ่ายทางด้านค่าที่พักอาศัยมากที่สุด โดยคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 8,721 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 28.64 รองลงมาคือค่าอาหารประจำวันและค่าวัสดุ/อุปกรณ์การศึกษา ซึ่งมีมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 5,036 บาทและ 4,586 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 16.54 และร้อยละ 15.06 ตามลำดับ

สาขาวิชาเสื้อผ้าสตรีเบื้องต้น

นักศึกษาสาขาวิชาเสื้อผ้าสตรีเบื้องต้นมีค่าใช้จ่ายทางด้านค่าอาหารประจำวันมากที่สุด โดยคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 6,553 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 30.65 รองลงมาคือค่าวัสดุ/อุปกรณ์การศึกษาและค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม ซึ่งมีมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 2,679 บาทและ 2,246 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 12.53 และร้อยละ 10.50 ตามลำดับ

สาขาวิชาเสื้อผ้าสตรีขั้นสูง

นักศึกษาสาขาวิชาเสื้อผ้าสตรีขั้นสูงมีค่าใช้จ่ายทางด้านค่าอาหารประจำวันมากที่สุด โดยคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 6,600 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 25.6 รองลงมาคือค่าวัสดุ/อุปกรณ์การศึกษาและค่าพาหนะหรือค่าเดินทางไปกลับระหว่างที่พักกับสถานศึกษา ซึ่งมีมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 4,457 บาทและ 2,482 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17.29 และร้อยละ 9.63 ตามลำดับ

สาขาวิชาเย็บจักรอุตสาหกรรม

นักศึกษาสาขาวิชาเย็บจักรอุตสาหกรรมมีค่าใช้จ่ายทางด้านค่าอาหารประจำวันมากที่สุด โดยคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 4,064 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 22.67 รองลงมาคือค่าที่พักอาศัยและค่าพาหนะหรือค่าเดินทางไปกลับระหว่างที่พักกับสถานศึกษา ซึ่งมีมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 3,573 บาทและ 2,523 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 19.93 และร้อยละ 14.07 ตามลำดับ

สาขาวิชาช่างสร้างแบบเสื้อผ้า

นักศึกษาสาขาวิชาช่างสร้างแบบเสื้อผ้ามีค่าใช้จ่ายทางด้านค่าอาหารประจำวันมากที่สุด โดยคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 4,264 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 25.12 รองลงมาคือค่าที่พักอาศัยและค่าพาหนะหรือค่าเดินทางไปกลับระหว่างที่พักกับสถานศึกษา ซึ่งมีมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 2,893 บาทและ 2,615 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17.04 และร้อยละ 15.41 ตามลำดับ

สาขาวิชาออกแบบเสื้อผ้า

นักศึกษาสาขาวิชาออกแบบเสื้อผ้ามีค่าใช้จ่ายทางด้านค่าอาหารประจำวันมากที่สุด โดยคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 4,779 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 30.78 รองลงมาคือค่าพาหนะหรือค่าเดินทางไปกลับระหว่างที่พักกับสถานศึกษาและค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม ซึ่งมีมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 2,379 บาทและ 1,736 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 15.32 และร้อยละ 11.18 ตามลำดับ

สาขาวิชาศิลปประดิษฐ์

นักศึกษาสาขาวิชาศิลปประดิษฐ์มีค่าใช้จ่ายทางด้านค่าอาหารประจำวันมากที่สุด โดยคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 6,386 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 29.25 รองลงมาคือค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจและค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม ซึ่งมีมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 2,807 บาทและ 2,657 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 12.86 และร้อยละ 12.17 ตามลำดับ

สาขาวิชาศิลปประยุกต์

นักศึกษาสาขาวิชาศิลปประยุกต์มีค่าใช้จ่ายทางด้านค่าอาหารประจำวันมากที่สุด โดยคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 7,243 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 34.87 รองลงมาคือค่าพาหนะหรือค่าเดินทางไปกลับระหว่างที่พักกับสถานศึกษาและค่าที่พักอาศัย ซึ่งมีมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 3,536 บาทและ 2,421 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17.02 และร้อยละ 11.66 ตามลำดับ

สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ

นักศึกษาสาขาวิชาอาหารและโภชนาการมีค่าใช้จ่ายทางด้านค่าอาหารประจำวันมากที่สุด โดยคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 6,829 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 31.81 รองลงมาคือค่าพาหนะหรือค่าเดินทางไปกลับระหว่างที่พักกับสถานศึกษาและค่าบริการส่วนตัว ซึ่งมีมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 3,012 บาทและ 2,302 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 14.03 และร้อยละ 10.72 ตามลำดับ

สาขาวิชาพิมพ์ดีด

นักศึกษาสาขาวิชาพิมพ์ดีดมีค่าใช้จ่ายทางด้านค่าอาหารประจำวันมากที่สุด โดยคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยภาคเรียนเท่ากับ 7,175 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 35.93 รองลงมาคือค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มและค่าพาหนะหรือค่าเดินทางไปกลับระหว่างที่พักกับสถานศึกษา ซึ่งมีมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 3,538 บาทและ 2,200 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17.72 และร้อยละ 11.02 ตามลำดับ

2.2 ค่าใช้จ่ายโดยทั่วไปและค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา ในการศึกษาครั้งนี้ได้แบ่งค่าใช้จ่ายส่วนตัวออกเป็น 2 ประเภท คือ ค่าใช้จ่ายโดยทั่วไปเป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่นักศึกษาต้องจ่ายเป็นปกติในการดำเนินชีวิตประจำวันโดยทั่วไป และค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาเป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่นักศึกษาใช้จ่ายลงทุนไปโดยเฉพาะเพื่อให้ได้รับการศึกษามา

ค่าใช้จ่ายโดยทั่วไปและค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาโดยรวม

จากการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายโดยทั่วไปและค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาโดยรวมทั้งหมดของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) พบว่า

ในส่วนที่ 1 ค่าใช้จ่ายโดยทั่วไป นักศึกษาสาขาวิชาเสริมสวยชั้นสูงมีค่าใช้จ่ายส่วนตัว 19,725 บาท นักศึกษาสาขาวิชาช่างตัดผมชายมีค่าใช้จ่าย 18,964 บาท นักศึกษาสาขาวิชาเสื้อผ้าสตรีชั้นสูงมีค่าใช้จ่ายส่วนตัว 14,154 บาท นักศึกษาสาขาวิชาศิลปประดิษฐ์มีค่าใช้จ่ายส่วนตัว 14,036 บาท นักศึกษาสาขาวิชาพิมพ์ดีดมีค่าใช้จ่ายส่วนตัว 13,500 บาท นักศึกษาสาขาวิชาเสื้อผ้าสตรีเบื้องต้นมีค่าใช้จ่ายส่วนตัว 13,421 บาท นักศึกษาสาขาวิชาอาหารและโภชนาการมีค่าใช้จ่ายส่วนตัว 13,296 บาท นักศึกษาสาขาวิชาศิลปประยุกต์มีค่าใช้จ่ายส่วนตัว 13,260 บาท นักศึกษาสาขาวิชาช่างสร้างแบบเสื้อผ้ามีค่าใช้จ่ายส่วนตัว 12,633 บาท นักศึกษาสาขาวิชาเย็บจักรอุตสาหกรรมมีค่าใช้จ่ายส่วนตัว 11,086 บาท นักศึกษาสาขาวิชาเสริมสวยเบื้องต้นมีค่าใช้จ่ายส่วนตัว 9,943 บาท นักศึกษาสาขาวิชาออกแบบเสื้อผ้ามีค่าใช้จ่ายส่วนตัว 9,857 บาท

ในส่วนที่ 2 ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาช่างตัดผมชายมีค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉพาะทางการศึกษา 10,294 บาท นักศึกษาสาขาวิชาเสริมสวยเบื้องต้นมีค่าใช้จ่าย

ส่วนตัวส่วนตัวเฉพาะทางการศึกษา 9,536 บาท นักศึกษาสาขาวิชาเสื้อผ้าสตรีชั้นสูงมีค่าใช้จ่าย
 ส่วนตัวเฉพาะทางการศึกษา 9,508 บาท นักศึกษาสาขาวิชาเสริมสวยชั้นสูงมีค่าใช้จ่ายส่วนตัว
 เฉพาะทางการศึกษา 8,526 บาท นักศึกษาสาขาวิชาศิลปประยุกต์มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉพาะทาง
 การศึกษา 7,187 บาท นักศึกษาสาขาวิชาเสื้อผ้าสตรีเบื้องต้นมีค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉพาะทางการ
 ศึกษา 7,186 บาท นักศึกษาสาขาวิชาศิลปประดิษฐ์มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉพาะทางการศึกษา
 6,791 บาท นักศึกษาสาขาวิชาอาหารและโภชนาการมีค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉพาะทางการศึกษา
 6,708 บาท นักศึกษาสาขาวิชาพิมพ์ดีดมีค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉพาะทางการศึกษา 6,293 บาท นัก
 ศึกษาสาขาวิชาเย็บจักรอุตสาหกรรมมีค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉพาะทางการศึกษา 5,832 บาท นัก
 ศึกษาสาขาวิชาออกแบบเสื้อผ้ามีค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉพาะทางการศึกษา 5,175 บาท นักศึกษา
 สาขาวิชาช่างสร้างแบบเสื้อผ้ามีค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉพาะทางการศึกษา 3,483 บาท ดังแสดงใน
 ตาราง 6

ตาราง 6 ค่าใช้จ่ายโดยทั่วไปและค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาระดับปริญญาตรีโดยเฉลี่ยต่อคนของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพที่โรงเรียนฝึกอาชีพ
กรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

ประเภทของค่าใช้จ่าย		สาขาวิชาที่ศึกษา										หน่วย : บาท	
ส่วนตัว	ส่วนรวม	เสริมสวยเบื้องต้น	เสริมสวยชั้นสูง	ช่างตัดผมชาย	ช่างตัด	เสื้อผ้านักเรียนเบื้องต้น	เสื้อผ้านักเรียนชั้นสูง	เย็บจักรอุตสาหกรรม	ช่างสร้างแบบเสื้อผ้า	ออกแบบเสื้อผ้า	ศิลปประยุกต์	อาหารและโภชนาการ	พิมพ์ดีด
1. ค่าใช้จ่ายโดยทั่วไป													
ค่าที่พักอาศัย	1,179	5,657	8,721	1,650	1,929	3,573	2,893	1,714	2,250	2,421	1,059	1,925	
ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	4,029	6,086	5,036	6,553	6,600	4,064	4,264	4,779	6,386	7,243	6,829	7,175	
ค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิง	1,779	2,229	1,564	1,179	1,586	764	1,629	1,479	2,807	1,543	1,447	1,075	
ค่าบริการส่วนตัว	1,457	2,968	1,800	2,025	2,111	1,568	1,232	1,500	1,650	1,067	2,302	1,400	
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	1,500	2,786	1,843	2,014	1,929	1,118	2,615	386	943	986	1,659	1,925	
รวม	9,943	19,725	18,964	13,421	14,154	11,086	12,633	9,857	14,036	13,260	13,296	13,500	
2. ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาระดับปริญญาตรี													
ค่าพาหนะหรือค่าเดินทาง	1,918	3,579	3,289	2,157	2,482	2,523	1,404	2,379	2,529	3,536	3,012	2,200	
ค่าเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย	2,267	3,493	2,314	2,246	2,464	1,882	1,568	1,736	2,657	1,886	2,091	3,538	
ค่าอุปกรณ์การศึกษา	5,246	1,350	4,586	2,679	4,457	1,323	407	956	1,500	1,661	1,499	450	
ค่าธรรมเนียมการศึกษา	105	105	105	105	105	105	105	105	105	105	105	105	
รวม	9,536	8,526	10,294	7,186	9,508	5,832	3,483	5,175	6,791	7,187	6,708	6,293	

ตาราง 7 ค่าร้อยละของค่าใช้จ่ายโดยทั่วไปและค่าใช้จ่ายส่วนตัวเพื่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยา
โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

ประเภทของค่าใช้จ่าย		สาขาวิชาที่ศึกษา										หน่วย : ร้อยละ	
ส่วนตัว	เสริมสวยเบื้องต้น	เสริมสวยขั้นสูง	ช่างตัดผมชาย	เสื้อผ้าสตรีเบื้องต้น	เสื้อผ้าสตรีชั้นสูง	เย็บจักรอุตสาหกรรม	ช่างสร้างแบบเสื้อผ้า	ออกแบบเสื้อผ้า	ศิลปะประดิษฐ์	ศิลปะประยุกต์	อาหารและโภชนาการ	พิมพ์ดีด	
1. ค่าใช้จ่ายโดยทั่วไป													
ค่าที่พักอาศัย	11.85	28.68	45.99	12.29	13.63	32.23	22.90	17.39	16.03	18.26	7.96	14.26	
ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	40.52	30.85	26.55	48.83	46.63	36.65	33.75	48.48	45.50	54.62	51.36	53.15	
ค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิง	17.89	11.30	8.25	8.78	11.20	6.89	12.89	15.00	20.00	11.64	10.88	7.96	
ค่าบริการส่วนตัว	14.66	15.05	9.49	15.09	14.91	14.15	9.75	15.22	11.76	8.05	17.31	10.37	
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	15.09	14.12	9.72	15.01	13.63	10.09	20.70	3.91	6.72	7.43	12.48	14.26	
รวม	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	
2. ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษา													
ค่าพาหนะหรือค่าเดินทาง	20.11	41.97	31.95	30.01	26.10	43.25	40.29	45.96	37.24	49.20	44.91	34.96	
ค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม	23.77	40.97	22.48	31.25	25.92	32.27	45.00	33.54	39.13	26.24	31.18	56.22	
ค่าอุปกรณ์การศึกษา	55.02	15.83	44.55	37.27	46.88	22.68	11.69	18.47	22.09	23.11	22.35	7.15	
ค่าธรรมเนียมการศึกษา	1.10	1.23	1.02	1.46	1.10	1.80	3.01	2.03	1.55	1.46	1.57	1.67	
รวม	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	

ค่าใช้จ่ายโดยทั่วไปและค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาจำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

จากตาราง 6 และตาราง 7 นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นโรงเรียนฝึกอาชีพ กรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) มีค่าใช้จ่ายโดยทั่วไปและค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาจำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา สรุปผลได้ดังนี้

สาขาวิชาเสริมสวยเบื้องต้น

นักศึกษาสาขาวิชาเสริมสวยเบื้องต้นมีค่าใช้จ่ายในส่วนที่ 1 ค่าใช้จ่ายโดยทั่วไป คือค่าอาหารประจำวันมากที่สุด โดยคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 4,029 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 40.52 รองลงมาคือค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจและค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด ซึ่งมีมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 1,779 บาทและ 1,500 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17.89 และร้อยละ 15.09 ตามลำดับ

ในส่วนที่ 2 ค่าใช้จ่ายเพื่อศึกษามีค่าใช้จ่ายทางด้านค่าวัสดุ/อุปกรณ์การศึกษามากที่สุด โดยคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 5,246 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 55.02 รองลงมาคือค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มและค่าพาหนะหรือค่าเดินทางไปกลับระหว่างที่พักกับสถานศึกษา ซึ่งมีมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 2,267 บาทและ 1,918 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 23.77 และร้อยละ 20.11 ตามลำดับ

สาขาวิชาเสริมสวยขั้นสูง

นักศึกษาสาขาวิชาเสริมสวยขั้นสูงมีค่าใช้จ่ายในส่วนที่ 1 ค่าใช้จ่ายโดยทั่วไป คือค่าอาหารประจำวันมากที่สุด โดยคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 6,086 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 30.85 รองลงมาคือค่าที่พักอาศัยและค่าบริการส่วนตัวซึ่งมีมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 5,657 บาทและ 2,968 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 28.68 และร้อยละ 15.05 ตามลำดับ

ในส่วนที่ 2 ค่าใช้จ่ายเพื่อศึกษามีค่าพาหนะหรือค่าเดินทางไปกลับระหว่างที่พักกับสถานที่ศึกษามากที่สุด โดยคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 3,579 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 41.97 รองลงมาคือค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มและค่าวัสดุ/อุปกรณ์การศึกษา ซึ่งมีมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 3,493 บาทและ 1,350 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 40.97 และร้อยละ 15.83 ตามลำดับ

สาขาวิชาช่างตัดผมชาย

นักศึกษาสาขาวิชาช่างตัดผมชายมีค่าใช้จ่ายในส่วนที่ 1 ค่าใช้จ่ายโดยทั่วไป คือค่าที่พักอาศัยมากที่สุด โดยคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 8,721 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 45.99 รองลงมาคือค่าอาหารประจำวันและค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดซึ่งมีมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 5,036 บาทและ 1,843 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 26.55 และร้อยละ 9.72 ตามลำดับ

ในส่วนที่ 2 ค่าใช้จ่ายเพื่อศึกษามีค่าวัสดุ/อุปกรณ์การศึกษามากที่สุด โดยคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 4,586 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 44.55 รองลงมาคือค่าพาหนะหรือค่าเดินทางไปกลับระหว่างที่พักกับสถานที่ศึกษาและค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม ซึ่งมีมูลค่า

เฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 3,289 บาทและ 2,314 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 31.95 และร้อยละ 22.48 ตามลำดับ

สาขาวิชาเสื้อผ้าสตรีเบื้องต้น

นักศึกษาสาขาวิชาเสื้อผ้าสตรีเบื้องต้นมีค่าใช้จ่ายในส่วนที่ 1 ค่าใช้จ่ายโดยทั่วไป คือ ค่าอาหารประจำวันมากที่สุด โดยคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 6,553 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 48.83 รองลงมาคือค่าบริการส่วนตัวและค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดซึ่งมีมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 2,025 บาทและ 2,014 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 15.09 และร้อยละ 15.01 ตามลำดับ

ในส่วนที่ 2 ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษามีค่าวัสดุ/อุปกรณ์การศึกษามากที่สุด โดยคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 2,679 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 37.27 รองลงมาคือค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มและค่าพาหนะหรือค่าเดินทางไปกลับระหว่างที่พักกับสถานที่ศึกษา ซึ่งมีมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 2,246 บาทและ 2,157 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 31.25 และร้อยละ 30.01 ตามลำดับ

สาขาวิชาเสื้อผ้าสตรีขั้นสูง

นักศึกษาสาขาวิชาเสื้อผ้าสตรีขั้นสูงมีค่าใช้จ่ายในส่วนที่ 1 ค่าใช้จ่ายโดยทั่วไป คือ ค่าอาหารประจำวันมากที่สุด โดยคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 6,600 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 46.63 รองลงมาคือค่าบริการส่วนตัว ซึ่งมีมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 2,111 บาท ค่าที่พักอาศัยและค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด 1,929 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 14.91 และร้อยละ 13.63 ตามลำดับ

ในส่วนที่ 2 ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษามีค่าวัสดุ/อุปกรณ์การศึกษามากที่สุด โดยคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 4,457 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 46.88 รองลงมาคือค่าพาหนะหรือค่าเดินทางไปกลับระหว่างที่พักกับสถานที่ศึกษาและค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม ซึ่งมีมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 2,482 บาทและ 2,464 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 26.10 และร้อยละ 25.92 ตามลำดับ

สาขาวิชาเย็บจักรอุตสาหกรรม

นักศึกษาสาขาวิชาเย็บจักรอุตสาหกรรมมีค่าใช้จ่ายในส่วนที่ 1 ค่าใช้จ่ายโดยทั่วไป คือ ค่าอาหารประจำวันมากที่สุด โดยคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 4,064 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 36.65 รองลงมาคือค่าที่พักอาศัยและค่าบริการส่วนตัวซึ่งมีมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 3,573 บาทและ 1,568 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 32.23 และร้อยละ 14.15 ตามลำดับ

ในส่วนที่ 2 ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษามีค่าพาหนะหรือค่าเดินทางไปกลับระหว่างที่พักกับสถานที่ศึกษามากที่สุด โดยคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 2,523 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 43.25 รองลงมาคือเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มและค่าวัสดุ/อุปกรณ์การศึกษา ซึ่งมีมูลค่า

เฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 1,882 บาทและ 1,323 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 32.27 และร้อยละ 22.68 ตามลำดับ

สาขาวิชาช่างสร้างแบบเสื้อผ้า

นักศึกษาสาขาวิชาช่างสร้างแบบเสื้อผ้ามีค่าใช้จ่ายในส่วนที่ 1 ค่าใช้จ่ายโดยทั่วไป คือ ค่าอาหารประจำวันมากที่สุด โดยคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 4,264 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 33.75 รองลงมาคือค่าที่พักอาศัยและค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดซึ่งมีมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 2,893 บาทและ 2,615 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 22.90 และร้อยละ 20.70 ตามลำดับ

ในส่วนที่ 2 ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษามีค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มมากที่สุด โดยคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 1,568 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 45.00 รองลงมาคือค่าพาหนะหรือค่าเดินทางไปกลับระหว่างที่พักกับสถานที่ศึกษาและค่าวัสดุ/อุปกรณ์การศึกษา ซึ่งมีมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 1,404 บาทและ 407 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 40.29 และร้อยละ 11.69 ตามลำดับ

สาขาวิชาออกแบบเสื้อผ้า

นักศึกษาสาขาวิชาออกแบบเสื้อผ้ามีค่าใช้จ่ายในส่วนที่ 1 ค่าใช้จ่ายโดยทั่วไป คือ ค่าอาหารประจำวันมากที่สุด โดยคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 4,779 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 48.48 รองลงมาคือค่าที่พักอาศัยและค่าบริการส่วนตัวซึ่งมีมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 1,714 บาทและ 1,500 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17.39 และร้อยละ 15.22 ตามลำดับ

ในส่วนที่ 2 ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษามีค่าพาหนะหรือค่าเดินทางไปกลับระหว่างที่พักกับสถานที่ศึกษามากที่สุด โดยคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 2,379 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 45.96 รองลงมาคือค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มและค่าวัสดุ/อุปกรณ์การศึกษา ซึ่งมีมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 1,736 บาทและ 956 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 45.96 และร้อยละ 18.47 ตามลำดับ

สาขาวิชาศิลปประดิษฐ์

นักศึกษาสาขาวิชาศิลปประดิษฐ์มีค่าใช้จ่ายในส่วนที่ 1 ค่าใช้จ่ายส่วนตัว คือ ค่าอาหารประจำวันมากที่สุด โดยคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 6,386 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 45.50 รองลงมาคือค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจและค่าที่พักอาศัย ซึ่งมีมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 2,807 บาทและ 2,250 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 20.00 และร้อยละ 16.03 ตามลำดับ

ในส่วนที่ 2 ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษามีค่าใช้จ่ายทางด้านค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มมากที่สุด โดยคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 2,657 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 39.13 รองลงมาคือค่าพาหนะหรือค่าเดินทางไปกลับระหว่างที่พักกับสถานที่ศึกษาและค่าวัสดุ/อุปกรณ์การศึกษา ซึ่งมีมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 2,529 บาทและ 1,500 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 37.24 และร้อยละ 22.09 ตามลำดับ

สาขาวิชาศิลปประยุกต์

นักศึกษาสาขาวิชาศิลปประยุกต์มีค่าใช้จ่ายในส่วนที่ 1 ค่าใช้จ่ายโดยทั่วไป คือค่าอาหารประจำวันมากที่สุด โดยคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 7,243 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 54.62 รองลงมาคือค่าที่พักอาศัยและค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งมีมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 2,421 บาทและ 1,543 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 18.26 และร้อยละ 11.64 ตามลำดับ

ในส่วนที่ 2 ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษามีค่าใช้จ่ายทางด้านค่าพาหนะหรือค่าเดินทางไปกลับระหว่างที่พักกับสถานศึกษามากที่สุด โดยคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 3,536 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 49.20 รองลงมาคือค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มและค่าวัสดุ/อุปกรณ์การศึกษา ซึ่งมีมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 1,886 บาทและ 1,661 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 26.24 และร้อยละ 23.11 ตามลำดับ

สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ

นักศึกษาสาขาวิชาอาหารและโภชนาการมีค่าใช้จ่ายในส่วนที่-1 ค่าใช้จ่ายโดยทั่วไป คือค่าอาหารประจำวันมากที่สุด โดยคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 6,829 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 51.36 รองลงมาคือค่าบริการส่วนตัวและค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดซึ่งมีมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 2,302 บาทและ 1,659 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17.31 และร้อยละ 12.48 ตามลำดับ

ในส่วนที่ 2 ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษามีค่าพาหนะหรือค่าเดินทางไปกลับระหว่างที่พักกับสถานที่ศึกษามากที่สุด โดยคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 3,012 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 44.91 รองลงมาคือค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มและค่าวัสดุ/อุปกรณ์การศึกษา ซึ่งมีมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 2,091 บาทและ 1,499 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 31.18 และร้อยละ 22.35 ตามลำดับ

สาขาวิชาพิมพ์ดีด

นักศึกษาสาขาวิชาพิมพ์ดีดมีค่าใช้จ่ายในส่วนที่ 1 ค่าใช้จ่ายโดยทั่วไป คือค่าอาหารประจำวันมากที่สุด โดยคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 7,175 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 53.15 รองลงมาคือค่าที่พักอาศัยและค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดซึ่งมีมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 1,925 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 14.26

ในส่วนที่ 2 ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษามีค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มมากที่สุด โดยคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 3,538 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 56.22 รองลงมาคือค่าพาหนะหรือค่าเดินทางไปกลับระหว่างที่พักกับสถานที่ศึกษาและค่าวัสดุ/อุปกรณ์การศึกษา ซึ่งมีมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 2,200 บาทและ 450 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 34.96 และร้อยละ 7.15 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพ ชั้นโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2)

3.1 การนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพชั้นโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) โดยรวมและรายด้าน

การศึกษาการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพชั้นโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัว และด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมและรายด้าน นำเสนอตามตาราง 8 ต่อไปนี้

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพชั้นโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร(ดินแดง 2) โดยรวมและรายด้าน

การนำความรู้ไปใช้	ค่าสถิติ		ระดับการนำความรู้ไปใช้
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ	3.56	0.84	มาก
2. ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัว	3.99	0.66	มาก
3. ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน	2.74	0.92	ปานกลาง
รวม	3.43	0.67	ปานกลาง

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่า การนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพชั้นโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$) และการนำความรู้ไปใช้ไม่แตกต่างกันมากนัก ($S.D. = 0.67$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพชั้นโรงเรียน (ทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมากและปานกลาง) โดยการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพชั้นโรงเรียนด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัว และด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยของการนำไปใช้ ($\bar{X}$) ที่ 3.99 และ 3.56 ตามลำดับ ส่วนการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพชั้นโรงเรียนด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.74$) เพื่อให้เห็นรายละเอียดของการนำความรู้ไปใช้แต่ละด้าน จึงได้นำเสนอการนำความรู้ไปใช้ในแต่ละด้าน ดังตาราง 9 – 14

3.2 การนำความรู้ไปใช้ด้านเพื่อประกอบอาชีพของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2)

การศึกษาการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอตามตาราง 9 ต่อไปนี้

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ จำแนกเป็นรายข้อ

การนำความรู้ไปใช้	ค่าสถิติ		ระดับการนำความรู้ไปใช้
	$\bar{X}$	S.D.	
1. นำไปใช้ในการประกอบอาชีพหลัก/ใช้ในการทำงานสถานประกอบการ	3.69	1.16	มาก
2. นำไปใช้ในการประกอบอาชีพส่วนตัว/อาชีพอิสระ/เป็นเจ้าของกิจการ	3.78	1.22	มาก
3. นำไปใช้เป็นอาชีพเสริม	3.20	1.26	ปานกลาง
4. นำไปใช้เพื่อขยายการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่คล้ายคลึงกัน หรือประยุกต์เป็นอาชีพอื่น ๆ	3.31	1.23	ปานกลาง
5. นำไปใช้ในการเปลี่ยนอาชีพ	3.40	1.22	ปานกลาง
6. นำไปใช้เพิ่มศักยภาพในการทำงานให้ดีขึ้น	3.92	1.02	มาก
7. นำไปใช้เพื่อช่วยให้มีรายได้จากการทำงานเพิ่มมากขึ้น	3.74	1.08	มาก
8. นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ทำให้มีโอกาสก้าวหน้าในอาชีพที่ทำ	3.43	1.26	ปานกลาง
9. นำไปใช้เพื่อให้ตรงกับอาชีพที่กำลังเป็นที่ต้องการของตลาด ทำให้เข้าสู่ตลาดแรงงานหรือหางานได้ง่ายขึ้น	3.73	1.09	มาก
10. นำไปใช้เพื่อแข่งขันกับผู้อื่น	3.43	1.18	ปานกลาง
รวม	3.56	0.84	มาก

จากตาราง 9 แสดงว่า การนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) และการนำความรู้ไปใช้ไม่แตกต่างกันมากนัก ($S.D. = 0.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการนำความรู้ไปใช้ในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ

1. นำไปใช้เพิ่มศักยภาพในการทำงานให้ดีขึ้น เช่น ช่วยให้ทำงานได้รวดเร็วขึ้นกว่าเดิม มีเทคนิคในการทำงานเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 3.92$) (ข้อ 6)
2. นำไปใช้ในการประกอบอาชีพส่วนตัว/อาชีพอิสระ/เป็นเจ้าของกิจการ เช่น นำไปเปิดร้านตัดเสื้อ ร้านเสริมสวย ($\bar{X} = 3.78$) (ข้อ 2)
3. นำไปใช้เพื่อช่วยให้มีรายได้จากการทำงานเพิ่มมากขึ้น เช่น ทำให้มีรายได้พิเศษเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 3.74$) (ข้อ 7)
4. นำไปใช้เพื่อให้ตรงกับอาชีพที่กำลังเป็นที่ต้องการของตลาด ทำให้เข้าสู่ตลาดแรงงานหรือหางานได้ง่ายขึ้น ($\bar{X} = 3.73$) (ข้อ 9)
5. นำไปใช้ในการประกอบอาชีพหลัก/ใช้ในการทำงานสถานประกอบการ เช่น ร้านเสริมสวย ร้านตัดเสื้อ เจ้าหน้าที่ธุรการหรือเสมียน ($\bar{X} = 3.69$) (ข้อ 1)

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการนำความรู้ไปใช้ในระดับปานกลาง ได้แก่

6. นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ทำให้มีโอกาสก้าวหน้าในอาชีพที่ทำ เช่น ทำให้มีโอกาสย้ายไปทำงานในตำแหน่งที่ดีกว่าเดิม ($\bar{X} = 3.43$) (ข้อ 8)
7. นำไปใช้เพื่อแข่งขันกับผู้อื่น เช่น ช่วยให้มีความทักษะฝีมือที่สามารถผลิตสินค้าและบริการได้ตรงกับความต้องการของตลาดมากขึ้น ($\bar{X} = 3.43$) (ข้อ 10)
8. นำไปใช้ในการเปลี่ยนอาชีพ ($\bar{X} = 3.40$) (ข้อ 5)
9. นำไปใช้เพื่อขยายการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่คล้ายคลึงกัน หรือประยุกต์เป็นอาชีพอื่น ๆ เช่น ขายอาหารคาว หวานเพิ่มขึ้น ตัดเสื้อผ้าสตรี หรือบุรุษเพิ่มจากการรับตัดอย่างเดียว ($\bar{X} = 3.31$) (ข้อ 4)
10. นำไปใช้เป็นอาชีพเสริม เช่น รับจ้างแต่งหน้า รับทำดอกไม้ประดิษฐ์ ทำขนมขาย ($\bar{X} = 3.20$) (ข้อ 3)

จากข้อ 1 - 10 ค่าเฉลี่ยด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

การนำความรู้ไปใช้	ค่าสถิติ		ระดับการนำความรู้ไปใช้
	$\bar{X}$	S.D.	
1. นำไปใช้เพิ่มศักยภาพในการทำงานให้ดีขึ้น (ข้อ 6)	3.92	1.02	มาก
2. นำไปใช้ในการประกอบอาชีพส่วนตัว/อาชีพอิสระ/เป็นเจ้าของกิจการ (ข้อ 2)	3.78	1.22	มาก
3. นำไปใช้เพื่อช่วยให้มีรายได้จากการทำงานเพิ่มมากขึ้น (ข้อ 7)	3.74	1.08	มาก
4. นำไปใช้เพื่อให้ตรงกับอาชีพที่กำลังเป็นที่ต้องการของตลาด ทำให้เข้าสู่ตลาดแรงงานหรือหางานได้ง่ายขึ้น (ข้อ 9)	3.73	1.09	มาก
5. นำไปใช้ในการประกอบอาชีพหลัก/ใช้ในการทำงานสถานประกอบการ (ข้อ 1)	3.69	1.16	มาก
6. นำไปใช้เพื่อแข่งขันกับผู้อื่น (ข้อ 10)	3.43	1.18	ปานกลาง
7. นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ทำให้มีโอกาสก้าวหน้าในอาชีพที่ทำ (ข้อ 8)	3.43	1.26	ปานกลาง
8. นำไปใช้ในการเปลี่ยนอาชีพ (ข้อ 5)	3.40	1.22	ปานกลาง
9. นำไปใช้เพื่อขยายการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่คล้ายคลึงกัน หรือประยุกต์เป็นอาชีพอื่น ๆ (ข้อ 4)	3.31	1.23	ปานกลาง
10. นำไปใช้เป็นอาชีพเสริม (ข้อ 3)	3.20	1.26	ปานกลาง
รวม	3.56	0.84	มาก

3.3 การนำความรู้ไปใช้ด้านเพื่อส่วนตัวของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน
โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2)

การศึกษาการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึก
อาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวทำการวิเคราะห์ข้อมูล
โดยใช้ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอตามตาราง 11 ต่อไปนี้

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบ
หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ด้านการนำความรู้
ไปใช้เพื่อส่วนตัว จำแนกเป็นรายข้อ

การนำความรู้ไปใช้	ค่าสถิติ		ระดับการนำความรู้ไปใช้
	$\bar{X}$	S.D.	
1. นำไปใช้ประโยชน์กับตนเอง	4.07	0.97	มาก
2. นำไปใช้ประโยชน์แก่บุคคลในครอบครัว ทำให้ เกิดการประหยัดค่าใช้จ่าย	3.93	1.01	มาก
3. นำไปใช้ช่วยยกระดับความรู้ของตนเอง และ เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อด้านอาชีพให้สูงขึ้น	3.99	1.02	มาก
4. นำไปใช้ในการพัฒนาตนเอง ทำให้รู้จักคิด สามารถตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผลยิ่งขึ้น	4.12	0.77	มาก
5. นำไปใช้ในการฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้มี มนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานเป็นทีมได้	3.81	0.88	มาก
6. นำไปใช้ในการพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองให้ดี ยิ่งขึ้น	3.79	0.89	มาก
7. นำไปใช้เพิ่มความสามารถในการเลี้ยงตนเอง	4.07	0.96	มาก
8. นำไปใช้ในการผลิตสินค้าและบริการทำให้เกิด รายได้ โดยไม่ต้องเป็นภาระของผู้ปกครอง	3.87	1.07	มาก
9. นำไปใช้ในการช่วยให้ตนเองและครอบครัวใช้ เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากขึ้น	4.05	0.96	มาก
10. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ให้เกิดความ ภาคภูมิใจกับตนเอง	4.18	0.91	มาก
รวม	3.99	0.66	มาก

จากตาราง 11 แสดงว่า การนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัว โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) และการนำความรู้ไปใช้ไม่แตกต่างกันมากนัก (S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการนำความรู้ไปใช้ในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ

1. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ให้เกิดความภาคภูมิใจกับตนเอง ($\bar{X} = 4.18$) (ข้อ 10)
2. นำไปใช้ในการพัฒนาตนเอง ทำให้รู้จักคิดสามารถตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผลยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.12$) (ข้อ 4)
2. นำไปใช้ประโยชน์กับตนเอง เช่น ผลิตสินค้าใช้เอง ดัดเสื้อผ้าใส่เอง แต่งหน้าทำผมให้กับตนเอง ทำอาหารให้กับตนเอง พิมพ์งานเองได้ ($\bar{X} = 4.07$) (ข้อ 1)
4. นำไปใช้เพิ่มความสามารถในการเลี้ยงตนเอง ($\bar{X} = 4.07$) (ข้อ 7)
5. นำไปใช้ในการช่วยให้ตนเองและครอบครัวใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากขึ้น ($\bar{X} = 4.05$) (ข้อ 9)
6. นำไปใช้ช่วยยกระดับความรู้ของตนเอง และเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อด้านอาชีพให้สูงขึ้น ($\bar{X} = 3.99$) (ข้อ 3)
7. นำไปใช้ประโยชน์แก่บุคคลในครอบครัว ทำให้เกิดการประหยัดค่าใช้จ่าย เช่น ดัดเสื้อผ้า ทำผม ทำอาหาร พิมพ์งานให้แก่บุคคลในครอบครัว ($\bar{X} = 3.93$) (ข้อ 2)
8. นำไปใช้ในการผลิตสินค้าและบริการทำให้เกิดรายได้ โดยไม่ต้องเป็นภาระของผู้ปกครอง ($\bar{X} = 3.87$) (ข้อ 8)
9. นำไปใช้ในการฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้มี มนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานเป็นทีมได้ ($\bar{X} = 3.81$) (ข้อ 5)
10. นำไปใช้ในการพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองให้ดียิ่งขึ้น ($\bar{X} = 3.79$) (ข้อ 6)

จากข้อ 1 – 10 ค่าเฉลี่ยด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังแสดงในตาราง 12

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

การนำความรู้ไปใช้	ค่าสถิติ		ระดับการนำความรู้ไปใช้
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ให้เกิดความภาคภูมิใจกับตนเอง (ข้อ 10)	4.18	0.91	มาก
2. นำไปใช้ในการพัฒนาตนเอง ทำให้รู้จักคิด สามารถตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผลยิ่งขึ้น (ข้อ 4)	4.12	0.77	มาก
3. นำไปใช้ประโยชน์กับตนเอง (ข้อ 1)	4.07	0.97	มาก
4. นำไปใช้เพิ่มความสามารถในการเลี้ยงตนเอง (ข้อ 7)	4.07	0.96	มาก
5. นำไปใช้ในการช่วยให้ตนเองและครอบครัวใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากขึ้น (ข้อ 9)	4.05	0.96	มาก
6. นำไปใช้ช่วยยกระดับความรู้ของตนเอง และเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อด้านอาชีพให้สูงขึ้น (ข้อ 3)	3.99	1.02	มาก
7. นำไปใช้ประโยชน์แก่บุคคลในครอบครัว ทำให้เกิดการประหยัดค่าใช้จ่าย (ข้อ 2)	3.93	1.01	มาก
8. นำไปใช้ในการผลิตสินค้าและบริการทำให้เกิดรายได้ โดยไม่ต้องเป็นภาระของผู้ปกครอง (ข้อ 8)	3.87	1.07	มาก
9. นำไปใช้ในการฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานเป็นทีมได้ (ข้อ 5)	3.81	0.88	มาก
10. นำไปใช้ในการพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองให้ดียิ่งขึ้น (ข้อ 6)	3.79	0.89	มาก
รวม	3.99	0.66	มาก

3.4 การนำความรู้ไปใช้ด้านเพื่อชุมชนของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2)

การศึกษาการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชนทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอตามตาราง 13 ต่อไปนี้

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน จำแนกเป็นรายข้อ

การนำความรู้ไปใช้	ค่าสถิติ		ระดับการนำความรู้ไปใช้
	$\bar{X}$	S.D.	
1. นำไปใช้ประโยชน์ในการถ่ายทอดความรู้ให้ชุมชน	2.63	1.04	ปานกลาง
2. นำไปใช้ในการพัฒนาศักยภาพในการประกอบอาชีพให้แก่บุคคลในชุมชนโดยเฉพาะกลุ่มคนที่ว่างงาน	2.70	1.02	ปานกลาง
3. การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เพื่อให้คนในชุมชนได้ใช้สินค้าและบริการที่มีคุณภาพดี	2.86	1.08	ปานกลาง
4. นำไปใช้ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ได้	2.74	1.21	ปานกลาง
5. นำไปใช้ทำให้เกิดการรวมกลุ่มกิจกรรมทางสังคม ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของชุมชน	2.61	1.10	ปานกลาง
6. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ให้เกิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในการผลิต แปรรูป และจำหน่ายได้	2.63	1.17	ปานกลาง
7. ความรู้ที่ได้รับช่วยกระตุ้นให้นาทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น	2.83	1.18	ปานกลาง
8. การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้ชุมชนมีสภาพเศรษฐกิจดีขึ้น	2.69	1.19	ปานกลาง

ตาราง 13 (ต่อ)

การนำความรู้ไปใช้	ค่าสถิติ		ระดับการนำความรู้ไปใช้
	$\bar{X}$	S.D.	
9. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชนประหยัดเวลาในการเดินทางไปซื้อสินค้าและบริการจากที่อื่น	2.87	1.18	ปานกลาง
10. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชนประหยัดค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการจากที่อื่น	2.84	1.16	ปานกลาง
รวม	2.74	0.92	ปานกลาง

จากตาราง 13 แสดงว่า การนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น โรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.74$) และการนำความรู้ไปใช้ไม่แตกต่างกันมากนัก ($S.D. = 0.92$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการนำความรู้ไปใช้ในระดับปานกลางเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ

1. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชนประหยัดเวลาในการเดินทางไปซื้อสินค้าและบริการจากที่อื่น ($\bar{X} = 2.87$) (ข้อ 9)
2. การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เพื่อให้คนในชุมชนได้ใช้สินค้าและบริการที่มีคุณภาพดี เช่น บริการตัดเสื้อผ้าที่มีคุณภาพในราคาที่ยุติธรรม ($\bar{X} = 2.86$) (ข้อ 3)
3. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชนประหยัดค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้า/บริการจากที่อื่น ($\bar{X} = 2.84$) (ข้อ 10)
4. ความรู้ที่ได้รับช่วยกระตุ้นให้นาทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น เช่น นำผ้า ทอมือมาออกแบบและตัดเย็บเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ($\bar{X} = 2.83$) (ข้อ 7)
5. นำไปใช้ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ได้ เช่น ใช้เวลาว่างมาผลิตสินค้าจำหน่าย ผลิตเทียนหอม ช่วยทำอาหารในเทศกาลต่าง ๆ ($\bar{X} = 2.74$) (ข้อ 4)
6. นำไปใช้ในการพัฒนาศักยภาพในการประกอบอาชีพให้แก่บุคคลในชุมชนโดยเฉพาะกลุ่มคนที่ว่างงาน เช่น บุคคลที่ว่างงานมีความมั่นใจและมีช่องทางในการประกอบอาชีพด้วยตนเองมากขึ้น ($\bar{X} = 2.70$) (ข้อ 2)
7. การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้ชุมชนมีสภาพเศรษฐกิจดีขึ้น เช่น ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มจากการผลิตสินค้าด้วยความรู้ที่ถ่ายทอดไปให้ ($\bar{X} = 2.69$) (ข้อ 8)

8. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ให้เกิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในการผลิต แปรรูป และจำหน่ายได้ เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มสหกรณ์ ($\bar{X} = 2.63$) (ข้อ 6)

9. นำไปใช้ประโยชน์ในการถ่ายทอดความรู้ให้ชุมชน เช่น เป็นวิทยากรสอนตัดเสื้อตัดผมให้แก่กลุ่มเยาวชนในชุมชน ($\bar{X} = 2.63$) (ข้อ 1)

10. นำไปใช้ทำให้เกิดการรวมกลุ่มกิจกรรมทางสังคม ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของชุมชน ($\bar{X} = 2.61$) (ข้อ 5)

จากข้อ 1 – 10 ค่าเฉลี่ยด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชนเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังแสดงในตาราง 14

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชนเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

การนำความรู้ไปใช้	ค่าสถิติ		ระดับการนำความรู้ไปใช้
	$\bar{X}$	S.D.	
1. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชนประหยัดเวลาในการเดินทางไปซื้อสินค้าและบริการจากที่อื่น (ข้อ 9)	2.87	1.18	ปานกลาง
2. การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เพื่อให้คนในชุมชนได้ใช้สินค้าและบริการที่มีคุณภาพดี (ข้อ 3)	2.86	1.08	ปานกลาง
3. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชนประหยัดค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการจากที่อื่น (ข้อ 10)	2.84	1.16	ปานกลาง
4. ความรู้ที่ได้รับช่วยกระตุ้นให้นำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น (ข้อ 7)	2.83	1.18	ปานกลาง
5. นำไปใช้ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ได้ (ข้อ 4)	2.74	1.21	ปานกลาง
6. นำไปใช้ในการพัฒนาศักยภาพในการประกอบอาชีพให้แก่บุคคลในชุมชนโดยเฉพาะกลุ่มคนที่ว่างงาน (ข้อ 2)	2.70	1.02	ปานกลาง
7. การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้ชุมชนมีสภาพเศรษฐกิจดีขึ้น (ข้อ 8)	2.69	1.19	ปานกลาง
8. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ให้เกิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในการผลิต แปรรูป และจำหน่ายได้ (ข้อ 6)	2.63	1.17	ปานกลาง
9. นำไปใช้ประโยชน์ในการถ่ายทอดความรู้ให้ชุมชน (ข้อ 1)	2.63	1.04	ปานกลาง
10. นำไปใช้ทำให้เกิดการรวมกลุ่มกิจกรรมทางสังคม ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของชุมชน (ข้อ 5)	2.61	1.10	ปานกลาง
รวม	2.74	0.92	ปานกลาง

ตอนที่ 4 การนำความรู้ไปใช้จำแนกตามตัวแปรด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และสาขาวิชาที่ศึกษา ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2)

การทดสอบสมมติฐานของการวิจัยโดยใช้การทดสอบค่า F (F-test) ปรากฏผลการทดสอบดังต่อไปนี้

4.1 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า “ นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์ที่มีอายุต่างกัน มีการนำความรู้ไปใช้ทั้ง 3 ด้านแตกต่างกัน ”

ผลการทดสอบสมมติฐานมีดังนี้

ตาราง 15 เปรียบเทียบการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ

ด้านที่	การนำความรู้ไปใช้	แหล่งความแปรปรวน	df	Sum of Squares (SS)	Mean Square (MS)	F
1	การนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	3	4.73	1.58	2.28
		ภายในกลุ่ม	162	112.02	0.69	
		รวม	165	116.75		
2	การนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัว	ระหว่างกลุ่ม	3	1.59	0.53	1.24
		ภายในกลุ่ม	162	69.20	0.43	
		รวม	165	70.79		
3	การนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.34	0.45	0.52
		ภายในกลุ่ม	162	137.91	0.85	
		รวม	165	139.24		
รวม 3 ด้าน		ระหว่างกลุ่ม	3	2.31	0.77	1.72
		ภายในกลุ่ม	162	72.70	0.45	
		รวม	165	75.01		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 15 พบว่า นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์ โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ที่มีอายุต่างกัน มีการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์ไปใช้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งในกรณีศึกษาโดยรวมและกรณีที่ศึกษาแยกเป็นรายด้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.2 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า “ นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการนำความรู้ไปใช้ทั้ง 3 ด้านแตกต่างกัน ”

ผลการทดสอบสมมติฐานมีดังนี้

ตาราง 16 เปรียบเทียบการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

ด้านที่	การนำความรู้ไปใช้	แหล่งความแปรปรวน	df	Sum of Squares (SS)	Mean Square (MS)	F
1	การนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	5	5.47	1.09	1.57
		ภายในกลุ่ม	160	111.28	0.70	
		รวม	165	116.75		
2	การนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัว	ระหว่างกลุ่ม	5	2.45	0.49	1.15
		ภายในกลุ่ม	160	68.34	0.43	
		รวม	165	70.79		
3	การนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	5	2.68	0.54	0.63
		ภายในกลุ่ม	160	136.56	0.85	
		รวม	165	139.24		
รวม 3 ด้าน		ระหว่างกลุ่ม	5	2.65	0.53	1.17
		ภายในกลุ่ม	160	72.36	0.45	
		รวม	165	75.01		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 16 พบว่า นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นไปใช้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งในกรณีที่ศึกษาโดยรวม และกรณีที่ศึกษาแยกเป็นรายด้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.3 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า “ นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีอาชีพต่างกัน มีการนำความรู้ไปใช้ทั้ง 3 ด้านแตกต่างกัน ”

ผลการทดสอบสมมติฐานมีดังนี้

ตาราง 17 เปรียบเทียบการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอาชีพ

ด้านที่	การนำความรู้ไปใช้	แหล่งความ แปรปรวน	df	Sum of Squares (SS)	Mean Square (MS)	F
1	การนำความรู้ไปใช้ เพื่อประกอบอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	4	11.28	2.82	4.30*
		ภายในกลุ่ม	161	105.47	0.66	
		รวม	165	116.75		
2	การนำความรู้ไปใช้ เพื่อส่วนตัว	ระหว่างกลุ่ม	4	4.00	1.00	2.41
		ภายในกลุ่ม	161	66.80	0.41	
		รวม	165	70.79		
3	การนำความรู้ไปใช้ เพื่อชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	4	4.28	1.07	1.28
		ภายในกลุ่ม	161	134.96	0.84	
		รวม	165	139.24		
รวม 3 ด้าน		ระหว่างกลุ่ม	4	4.84	1.21	2.77*
		ภายในกลุ่ม	161	70.18	0.44	
		รวม	165	75.01		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 17 พบว่า นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ที่มีอาชีพต่างกัน มีการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ จึงพิจารณาในรายด้านพบว่า นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ที่มีอาชีพต่างกัน มีการนำความรู้ไปใช้ในด้านเพื่อประกอบอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัว และด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจึงทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) ดังตาราง 18 และตาราง 19

ตาราง 18 ทดสอบรายคู่การนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) จำแนกตามอาชีพโดยรวม

อาชีพ	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	ประกอบ อาชีพ ส่วนตัว	ยังไม่ ประกอบ อาชีพ	รับจ้างประเภท ต่าง ๆ โดยไม่ได้ รับเงินเดือน ประจำ	พนักงานบริษัท/ สถานประกอบ การที่ได้รับเงิน เดือนประจำ	
$\bar{X}$	3.09	3.27	3.48	3.55	3.65	
รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	3.09	-	0.1842	0.3924	0.4634	0.5567*
ประกอบอาชีพ ส่วนตัว	3.27	-	-	0.2087	0.2791	0.3725
ยังไม่ประกอบ อาชีพ	3.48	-	-	-	0.0710	0.1644
รับจ้างประเภทต่าง ๆ โดยไม่ได้รับเงิน เดือนประจำ	3.55	-	-	-	-	0.0934
พนักงานบริษัท/ สถานประกอบการ ที่ได้รับเงินเดือน ประจำ	3.65	-	-	-	-	-

จากตาราง 18 พบว่า นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝึกอาชีพ กรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ที่มีอาชีพพนักงานบริษัท/สถานประกอบการที่ได้รับเงินเดือนประจำ มีการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้โดยรวม แตกต่างจากนักศึกษาที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 19 ทดสอบรายคู่การนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียน
ฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) จำแนกตามอาชีพด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อ
ประกอบอาชีพ

อาชีพ		รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	ประกอบ อาชีพ ส่วนตัว	ยังไม่ ประกอบ อาชีพ	รับจ้างประเภท ต่าง ๆ โดยไม่ ได้รับเงินเดือน ประจำ	พนักงานบริษัท/ สถานประกอบ การที่ได้รับ เงินเดือนประจำ
	$\bar{X}$	2.98	3.38	3.66	3.78	3.83
รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	2.98	-	0.4018	0.6751*	0.7729*	0.8482*
ประกอบอาชีพ ส่วนตัว	3.38	-	-	0.2733	0.3711	0.4464
ยังไม่ประกอบ อาชีพ	3.66	-	-	-	0.0978	0.1731
รับจ้างประเภท ต่าง ๆ โดยไม่ได้ รับเงินเดือนประจำ	3.78	-	-	-	-	0.0753
พนักงานบริษัท/ สถานประกอบการ ที่ได้รับเงินเดือน ประจำ	3.83	-	-	-	-	-

จากตาราง 19 พบว่านักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝึกอาชีพ
กรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ที่มีอาชีพพนักงานบริษัท/สถานประกอบการที่ได้รับเงินเดือน
ประจำ อาชีพรับจ้างประเภทต่าง ๆ โดยไม่ได้รับเงินเดือนประจำ และที่ยังไม่ประกอบอาชีพมี
การนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ แตกต่างจากนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน
โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.4 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ว่า “ นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีรายได้ต่างกัน มีการนำความรู้ไปใช้ทั้ง 3 ด้านแตกต่างกัน ”

ผลการทดสอบสมมติฐานมีดังนี้

ตาราง 20 เปรียบเทียบการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝักอาชีพรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามรายได้

ด้านที่	การนำความรู้ไปใช้	แหล่งความแปรปรวน	df	Sum of Squares (SS)	Mean Square (MS)	F
1	การนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.21	1.11	1.57
		ภายในกลุ่ม	163	114.53	0.70	
		รวม	165	116.75		
2	การนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัว	ระหว่างกลุ่ม	2	1.23	0.62	1.45
		ภายในกลุ่ม	163	69.56	0.43	
		รวม	165	70.79		
3	การนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.76	0.88	1.04
		ภายในกลุ่ม	163	137.49	0.84	
		รวม	165	139.24		
	รวม 3 ด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.36	0.68	1.51
		ภายในกลุ่ม	163	73.65	0.45	
		รวม	165	75.01		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 20 พบว่า นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝักอาชีพรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ที่มีรายได้ต่างกัน มีการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งในกรณีที่ศึกษาโดยรวมและกรณีที่ศึกษาแยกเป็นรายด้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.5 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5 ที่ว่า “ นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นที่ศึกษาสาขาวิชาที่ต่างกัน มีการนำความรู้ไปใช้ทั้ง 3 ด้านแตกต่างกัน ”

ผลการทดสอบสมมติฐานมีดังนี้

ตาราง 21 เปรียบเทียบการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

ด้านที่	การนำความรู้ไปใช้	แหล่งความแปรปรวน	df	Sum of Squares (SS)	Mean Square (MS)	F
1	การนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	11	11.31	1.03	1.50
		ภายในกลุ่ม	154	105.43	0.68	
		รวม	165	116.75		
2	การนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัว	ระหว่างกลุ่ม	11	4.92	0.45	1.05
		ภายในกลุ่ม	154	65.87	0.43	
		รวม	165	70.79		
3	การนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	11	8.19	0.74	0.88
		ภายในกลุ่ม	154	131.05	0.85	
		รวม	165	139.24		
	รวม 3 ด้าน	ระหว่างกลุ่ม	11	4.65	0.42	0.93
		ภายในกลุ่ม	154	70.36	0.46	
		รวม	165	75.01		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 21 พบว่า นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ที่มีสาขาวิชาที่ศึกษาต่างกัน มีการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นไปใช้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งในกรณีที่ศึกษาโดยรวม และกรณีที่ศึกษาแยกเป็นรายด้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝักอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา
2. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝักอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และสาขาวิชาที่ศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนและเรียนจบภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝักอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) จำนวน 12 สาขาวิชา ได้แก่ เสริมสวยเบื้องต้น เสริมสวยขั้นสูง ช่างตัดผมชาย เสื้อผ้าสตรีเบื้องต้น เสื้อผ้าสตรีขั้นสูง เย็บจักรอุตสาหกรรม ช่างสร้างแบบเสื้อผ้า ออกแบบเสื้อผ้า ศิลปประดิษฐ์ ศิลปประยุกต์ อาหารและโภชนาการ และพิมพ์ดีด จำนวน 169 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดด้วย ตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เกรจซีและมอร์แกน (รวิวรรณ ชินะตระกูล. 2540:105-107 ; อ้างอิงจาก Robert V. Krejcie and Eayle W. Morgan. 1970:608-609) ที่กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ระดับ 0.05 ต่อจากนั้นกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสาขาวิชา ตามสัดส่วนมากน้อยของประชากรในแต่ละสาขาวิชาเพื่อให้ขนาดตัวอย่างในแต่ละสาขาวิชามีจำนวนใกล้เคียงกัน (สุวรรณา ฐวโชติ. 2541:82)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน สาขาวิชาที่ศึกษา โดยมีข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบตามข้อคำถามที่กำหนดไว้

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนตัว เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ใน 3 ด้าน คือ การนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ การนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัว และการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน

สำหรับแบบสอบถามของตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert Scale) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังต่อไปนี้ (รวิวรรณ ชินะตระกูล. 2540:123-124)

การมีความเห็นว่ามี การนำไปใช้ในระดับมากที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน
การมีความเห็นว่ามี การนำไปใช้ในระดับมาก	ให้คะแนน 4 คะแนน
การมีความเห็นว่ามี การนำไปใช้ในระดับปานกลาง	ให้คะแนน 3 คะแนน
การมีความเห็นว่ามี การนำไปใช้ในระดับน้อย	ให้คะแนน 2 คะแนน
การมีความเห็นว่ามี การนำไปใช้ในระดับน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากการวิจัยเชิงสำรวจ ข้อมูลที่ต้องการซึ่งเป็นข้อมูลปฐมภูมิจึงเก็บรวบรวมจากแบบสอบถามที่นำไปสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองจำนวน 169 ฉบับ โดยได้แบบสอบถามกลับคืนมาในครั้งแรกจำนวน 141 ฉบับ ผู้วิจัยจึงได้ติดตามสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ยังไม่ได้ตอบแบบสอบถามพร้อมทั้งจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และขอให้ตอบแบบสอบถามและส่งกลับคืนมายังผู้วิจัยภายใน 1 สัปดาห์ จำนวน 28 ฉบับ ได้แบบสอบถามกลับคืนมาเพิ่มเติม รวมจำนวนแบบสอบถามทั้งสิ้น 169 ฉบับ เมื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วสามารถนำมาวิเคราะห์ได้จำนวน 166 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98 ของแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส เวอร์ชัน 10.0 (Statistical Package for Social Sciences : SPSS Version 10.0) ซึ่งมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของนักศึกษา ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนตัว ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหา

ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) ของแต่ละข้อคำถาม

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตรวจให้คะแนนเป็นรายข้อ แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้านและเฉลี่ยรวมทุกด้าน การพิจารณาค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนกำหนดเกณฑ์ไว้ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2541 : 75)

1.00 – 1.50	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด
1.50 – 2.50	หมายถึง	ระดับน้อย
2.50 – 3.50	หมายถึง	ระดับปานกลาง
3.50 – 4.50	หมายถึง	ระดับมาก
4.50 – 5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด

สำหรับการทดสอบสมมติฐาน เพื่อเป็นการเปรียบเทียบการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) จากกลุ่มตัวอย่างเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรอิสระ โดยใช้ค่าสถิติทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่มขึ้นไปโดยใช้ F-test และเมื่อพบว่าค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติจึงทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ใช้วิธีทดสอบของเชฟเฟ้ (Scheffe)

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) มีรายละเอียดคือ

นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 166 คนส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26-40 ปี มีจำนวนมากที่สุด ซึ่งมีจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 47.00 ทางด้านระดับการศึกษาเดิม พบว่า นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์มีระดับการศึกษาที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น (ปวช.) มากที่สุด มีจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 28.90 ทางด้านอาชีพ พบว่า นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์เป็นผู้ยังไม่ประกอบอาชีพ มีจำนวนมากที่สุด มีจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 39.80 ทางด้านรายได้ต่อเดือน พบว่า นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์ส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท มากที่สุด ซึ่งมีจำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 44.60 ทางด้านสาขาวิชาที่ศึกษา พบว่า นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์จากสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ มีจำนวนมากที่สุด มีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 10.20

2. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

2.1 ค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยรวมทั้งหมดของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

นักศึกษสาขาวิชาช่างตัดผมชายมีค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยเฉลี่ยในหนึ่งภาคเรียนสูงที่สุดคือ 30,448 บาท รองลงมาคือ นักศึกษสาขาวิชาเสริมสวยชั้นสูง นักศึกษสาขาวิชาเสื้อผ้าสตรีชั้นสูง นักศึกษสาขาวิชาศิลปประดิษฐ์ นักศึกษสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ นักศึกษสาขาวิชาเสื้อผ้าสตรีเบื้องต้น นักศึกษสาขาวิชาศิลปประยุกต์ นักศึกษสาขาวิชาเสริมสวยเบื้องต้น นักศึกษสาขาวิชาพิมพ์ดีด นักศึกษสาขาวิชาเย็บจักรอุตสาหกรรม นักศึกษสาขาวิชาช่างสร้างแบบเสื้อผ้า และนักศึกษสาขาวิชาออกแบบเสื้อผ้า มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยเฉลี่ยในหนึ่งภาคเรียน 29,709 บาท 25,783 บาท 21,834 บาท 21,469 บาท 21,378 บาท 20,769 บาท 20,465 บาท 19,968 บาท 17,925 บาท 16,974 บาทและ 15,525 บาท ตามลำดับ

2.2 ค่าใช้จ่ายโดยทั่วไปและค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาโดยรวมทั้งหมดของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

ในส่วนที่ 1 ค่าใช้จ่ายโดยทั่วไป นักศึกษสาขาวิชาเสริมสวยชั้นสูงมีค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยเฉลี่ยในหนึ่งภาคเรียนสูงที่สุดคือ 19,725 บาท รองลงมาคือ นักศึกษสาขาวิชาช่างตัดผมชาย นักศึกษสาขาวิชาเสื้อผ้าสตรีชั้นสูง นักศึกษสาขาวิชาศิลปประดิษฐ์ นักศึกษสาขาวิชาพิมพ์ดีด นักศึกษสาขาวิชาเสื้อผ้าสตรีเบื้องต้น นักศึกษสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ นักศึกษสาขาวิชาศิลปประยุกต์ นักศึกษสาขาวิชาช่างสร้างแบบเสื้อผ้า นักศึกษสาขาวิชาเย็บจักรอุตสาหกรรม นักศึกษสาขาวิชาเสริมสวยเบื้องต้น และนักศึกษสาขาวิชาออกแบบเสื้อผ้า มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยเฉลี่ยในหนึ่งภาคเรียน 18,964 บาท 14,154 บาท 14,036 บาท 13,500 บาท 13,421 บาท 13,296 บาท 13,260 บาท 12,633 บาท 11,086 บาท 9,943 บาทและ 9,857 บาทตามลำดับ

ในส่วนที่ 2 ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา นักศึกษสาขาวิชาช่างตัดผมชายมีค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉพาะทางการศึกษาโดยเฉลี่ยในหนึ่งภาคเรียนสูงที่สุดคือ 10,294 บาท รองลงมาคือ นักศึกษสาขาวิชาเสริมสวยเบื้องต้น นักศึกษสาขาวิชาเสื้อผ้าสตรีชั้นสูง นักศึกษสาขาวิชาเสริมสวยชั้นสูง นักศึกษสาขาวิชาศิลปประยุกต์ นักศึกษสาขาวิชาเสื้อผ้าสตรีเบื้องต้น นักศึกษสาขาวิชาศิลปประดิษฐ์ นักศึกษสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ นักศึกษสาขาวิชาพิมพ์ดีด นักศึกษสาขาวิชาเย็บจักรอุตสาหกรรม นักศึกษสาขาวิชาออกแบบเสื้อผ้า และนักศึกษสาขาวิชาช่างสร้างแบบเสื้อผ้ามีค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉพาะทางการศึกษาโดยเฉลี่ยในหนึ่งภาคเรียน 9,536 บาท 9,508 บาท 8,526 บาท 7,187 บาท 7,186 บาท 6,791 บาท 6,708 บาท 6,293 บาท 5,832 บาท 5,175 บาทและ 3,483 บาท ตามลำดับ

3. การนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2)

3.1 การนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) โดยรวมและรายด้าน นำเสนอได้ดังนี้

การนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$) และการนำความรู้ไปใช้ไม่แตกต่างกันมากนัก ($S.D. = 0.67$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมากและปานกลาง โดยการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัว และด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยของการนำไปใช้ ($\bar{X}$) ที่ 3.99 และ 3.56 ตามลำดับ ส่วนการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.74$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

3.2 การนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) และการนำความรู้ไปใช้ไม่แตกต่างกันมากนัก ($S.D. = 0.84$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการนำความรู้ไปใช้ในสูงสุดในลำดับต้น ๆ คือ ข้อที่ว่า นำไปใช้เพิ่มศักยภาพในการทำงานให้ดีขึ้น เช่น ช่วยให้งานได้รวดเร็วขึ้นกว่าเดิม มีเทคนิคในการทำงานเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 3.92$) รองลงมาคือ นำไปใช้ในการประกอบอาชีพส่วนตัว/อาชีพอิสระ/เป็นเจ้าของกิจการ เช่น นำไปเปิดร้านตัดเสื้อ ร้านเสริมสวย ($\bar{X} = 3.78$) และนำไปใช้เพื่อช่วยให้มีรายได้จากการทำงานเพิ่มมากขึ้น เช่น ทำให้มีรายได้พิเศษเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 3.74$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการนำความรู้ไปใช้ในระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อที่ว่า นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ทำให้มีโอกาสก้าวหน้าในอาชีพที่ทำ เช่น ทำให้มีโอกาสย้ายไปทำงานในตำแหน่งที่ดีกว่าเดิม ($\bar{X} = 3.43$) รองลงมาคือ นำไปใช้เพื่อแข่งขันกับผู้อื่น เช่น ช่วยให้มีทักษะฝีมือที่สามารถผลิตสินค้าและบริการได้ตรงกับความต้องการของตลาดมากขึ้น ($\bar{X} = 3.43$) และนำไปใช้ในการเปลี่ยนอาชีพ ($\bar{X} = 3.40$)

3.3 การนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัว โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) และการนำความรู้ไปใช้ไม่แตกต่างกันมากนัก ($S.D. = 0.66$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการนำความรู้ไปใช้สูงสุดคือ ข้อที่ว่า ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ให้เกิดความภาคภูมิใจกับตนเอง ($\bar{X} = 4.18$) รองลงมา คือข้อที่ว่า นำไปใช้ในการพัฒนาตนเอง ทำให้รู้จักคิดสามารถตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผลยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.12$)

และนำไปใช้ประโยชน์กับตนเอง เช่น ผลิตสินค้าใช้เอง ตัดเสื้อผ้าใส่เอง แต่งหน้า ทำผมให้กับตนเอง ทำอาหารให้กับตนเอง พิมพ์งานเองได้ ($\bar{X} = 4.07$)

3.4 การนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.74$) และการนำความรู้ไปใช้ไม่แตกต่างกันมากนัก (S.D. = 0.92)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการนำความรู้ไปใช้สูงสุดคือ ข้อที่ว่าสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชนประหยัดเวลาในการเดินทางไปซื้อสินค้าและบริการจากที่อื่น ($\bar{X} = 2.87$) รองลงมา คือ การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เพื่อให้คนในชุมชนได้ใช้สินค้าและบริการที่มีคุณภาพดี เช่น บริการตัดเสื้อผ้าที่มีคุณภาพในราคาที่ยุติธรรม ($\bar{X} = 2.86$) และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชนประหยัดค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้า/บริการจากที่อื่น ($\bar{X} = 2.84$)

4. การนำความรู้ไปใช้จำแนกตามตัวแปรด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และสาขาวิชาที่ศึกษา ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) สรุปผลการทดสอบสมมติฐานดังต่อไปนี้

4.1 นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ที่มีอายุต่างกัน มีการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งในกรณีศึกษาโดยรวมและกรณีศึกษาแยกเป็นรายด้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.2 นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งในกรณีศึกษาโดยรวมและกรณีศึกษาแยกเป็นรายด้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.3 นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ที่มีอาชีพต่างกัน มีการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ที่มีอาชีพต่างกัน มีการนำความรู้ไปใช้ในด้านเพื่อประกอบอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัว และด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จากนั้นจึงนำไปทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) พบว่า

การนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้โดยรวม นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ที่มีอาชีพพนักงานบริษัท/สถาน

ประกอบการที่ได้รับเงินเดือนประจำ มีการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้โดยรวม แตกต่างจากนักศึกษาที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ในด้านการนำความรู้ไปใช้ในด้านเพื่อประกอบอาชีพ นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ที่มีอาชีพพนักงานบริษัท/สถานประกอบการที่ได้รับเงินเดือนประจำ อาชีพรับจ้างประเภทต่าง ๆ โดยไม่ได้รับเงินเดือนประจำ และที่ยังไม่ประกอบอาชีพ มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ แตกต่างจากนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.4 นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ที่มีรายได้ต่างกัน มีการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งในกรณีที่ศึกษาโดยรวมและกรณีที่ศึกษาแยกเป็นรายด้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.5 นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ที่มีสาขาวิชาที่ศึกษาต่างกัน มีการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งในกรณีที่ศึกษาโดยรวมและกรณีที่ศึกษาแยกเป็นรายด้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวและการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยรวมทั้งหมดของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

1.1 จากการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยรวมทั้งหมดของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาช่างตัดผมชายมีค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยเฉลี่ยในหนึ่งภาคเรียนสูงที่สุดคือ 30,448 บาท รองลงมาคือ นักศึกษาสาขาวิชาเสริมสวยชั้นสูง นักศึกษาสาขาวิชาเสื้อผ้าสตรีชั้นสูง นักศึกษาสาขาวิชาศิลปประดิษฐ์ นักศึกษาสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ นักศึกษาสาขาวิชาเสื้อผ้าสตรีเบื้องต้น นักศึกษาสาขาวิชาศิลปประยุกต์ นักศึกษาสาขาวิชาเสริมสวยเบื้องต้น นักศึกษาสาขาวิชาพิมพ์ดีด นักศึกษาสาขาวิชาเย็บจักรอุตสาหกรรม นักศึกษาสาขาวิชาช่าง

สร้างแบบเสื้อผ้า และนักศึกษาสาขาวิชาออกแบบเสื้อผ้า มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยเฉลี่ยในหนึ่งภาคเรียน 29,709 บาท 25,783 บาท 21,834 บาท 21,469 บาท 21,378 บาท 20,769 บาท 20,465 บาท 19,968 บาท 17,925 บาท 16,974 บาท และ 15,525 บาท ตามลำดับ (ตาราง 3)

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมแล้วทั้งนี้อาจเป็นเพราะพื้นฐานความต่างทางด้านภูมิหลังส่วนบุคคลของนักศึกษา พื้นฐานความต่างแต่ละสาขาวิชาทั้งในส่วนของ เนื้อหาวิชาที่เรียน กิจกรรมของแต่ละสาขาวิชาที่ต่างกัน สาขาวิชาช่างตัดผมชายเป็นสาขาที่เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัวสูงที่สุด โดยคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 8,721 บาท อาจเป็นเพราะนักศึกษาส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ต่างจังหวัดซึ่งทำให้ค่าใช้จ่ายส่วนตัวด้านต่าง ๆ เช่น ค่าที่พักอาศัย ค่าอาหารประจำวัน ต้องเสียค่าใช้จ่ายในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ค่อนข้างสูง รองลงมาคือ ค่าวัสดุ/อุปกรณ์การศึกษา ซึ่งมีมูลค่าเฉลี่ยต่อภาคเรียนเท่ากับ 4,586 บาท ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในฝึกวิชาชีพเก่าไม่ทันสมัย และอยู่ในสภาพที่ไม่สมบูรณ์และไม่เพียงพอกับนักศึกษา ทำให้นักศึกษาต้องหาซื้อวัสดุ/อุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ มาใช้ในการฝึกปฏิบัติวิชาชีพด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา ทองโกมล (2544: 73-74) ได้มีการศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) พบว่า เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนเก่า ชำรุดไม่ทันสมัย เครื่องมือและอุปกรณ์ที่จัดให้ไม่เหมาะสมกับกิจกรรมแต่ละเนื้อหาวิชา ส่วนใหญ่เน้นภาคปฏิบัติ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องใช้วัสดุ-อุปกรณ์ และเครื่องมือในการฝึกค่อนข้างมาก จึงไม่เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียนและอุปกรณ์หรือเครื่องจักรที่มีอยู่ไม่ทันสมัย เพราะเครื่องมือที่ทันสมัยค่อนข้างจะมีราคาแพง ด้านตัวผู้เรียนไม่มีความสะดวกในการไปซื้อ/จัดหาอุปกรณ์ในการเรียน มีปัญหาทางการเงินเพราะมีภาระครอบครัว ระยะทางในการเดินทางมาเรียนไม่สะดวก และมีภาระในการประกอบอาชีพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการเรียนวิชาชีพ เป็นการเรียนที่เน้นภาคปฏิบัติและใช้วัสดุค่อนข้างมาก นักศึกษาส่วนใหญ่มีครอบครัวแล้ว มีภาระทางบ้านต้องรับผิดชอบ ทั้งด้านเวลา และค่าใช้จ่ายในการเรียนจึงทำให้มีปัญหาด้านการเรียนได้ ส่วนนักศึกษาสาขาวิชาออกแบบเสื้อผ้ามีค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยเฉลี่ยในหนึ่งภาคเรียนน้อยกว่าสาขาอื่น ๆ นั้นอาจสืบเนื่องมาจากพื้นฐานของสาขาวิชาที่มีค่าอุปกรณ์การเรียนการสอนที่มีราคาไม่สูงและนักศึกษาส่วนใหญ่จะมีบ้านพักอยู่ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง ซึ่งทำให้ค่าใช้จ่ายส่วนตัว เช่น ค่าที่พักอาศัย ค่าอาหารประจำวัน และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด น้อยกว่าสาขาอื่น ๆ

1.2 ค่าใช้จ่ายโดยทั่วไปและค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาโดยรวมทั้งหมดของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

ในส่วนที่ 1 ค่าใช้จ่ายโดยทั่วไป นักศึกษาสาขาวิชาเสริมสวยชั้นสูงมีค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยเฉลี่ยในหนึ่งภาคเรียนสูงที่สุดคือ 19,725 บาท รองลงมาคือนักศึกษาสาขาวิชาช่างตัดผมชาย นักศึกษาสาขาวิชาเสื้อผ้าสตรีชั้นสูง นักศึกษาสาขาวิชาศิลปประดิษฐ์ นักศึกษาสาขาวิชา

พิมพ์ดีด นักศึกษาสาขาวิชาเสื้อผ้าสตรีเบื้องต้น นักศึกษาสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ นักศึกษาสาขาวิชาศิลปประยุกต์ นักศึกษาสาขาวิชาช่างสร้างแบบเสื้อผ้า นักศึกษาสาขาวิชาเย็บจักรอุตสาหกรรม นักศึกษาสาขาวิชาเสริมสวยเบื้องต้น และนักศึกษสาขาวิชาออกแบบเสื้อผ้า มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยเฉลี่ยในหนึ่งภาคเรียน 18,964 บาท 14,154 บาท 14,036 บาท 13,500 บาท 13,421 บาท 13,296 บาท 13,260 บาท 12,633 บาท 11,086 บาท 9,943 บาทและ 9,857 บาท ตามลำดับ (ตาราง 5)

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมแล้วทั้งนี้อาจเป็นเพราะพื้นฐานความต่างของแต่ละสาขาวิชา เนื้อหาวิชาที่เรียน กิจกรรมของแต่ละสาขาวิชาที่ต่างกัน สาขาวิชาเสริมสวยชั้นสูงเป็นสาขาวิชาที่มีรูปแบบการดำเนินชีวิตที่ค่อนข้างตามสมัยนิยมทั้งในด้านการแต่งกายที่ตามแฟชั่น การรับประทานอาหารมื้อพิเศษ ซึ่งนักศึกษสาขาวิชานี้ต้องเป็นผู้ที่ทันกับความต้องการและรสนิยมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของผู้บริโภค สิ่งเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายในส่วนที่ 1 สูงกว่าสาขาอื่น ๆ เช่นเดียวกันกับสาขาวิชาช่างตัดผมชายที่มีรูปแบบการดำเนินชีวิตตามสมัยนิยมในด้านแฟชั่น ซึ่งนักศึกษสาขาวิชานี้เป็นผู้ให้ความสำคัญทางด้านการแต่งกาย และการรับประทานอาหารมื้อพิเศษเช่นเดียวกันกับสตรี ทำให้มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยทั่วไปสูงเช่นกัน

ในส่วนที่ 2 ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉพาะทางการศึกษา นักศึกษาสาขาวิชาช่างตัดผมชายมีค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉพาะทางการศึกษาโดยเฉลี่ยในหนึ่งภาคเรียนสูงที่สุดคือ 10,294 บาท รองลงมาคือ นักศึกษาสาขาวิชาเสริมสวยเบื้องต้น นักศึกษาสาขาวิชาเสื้อผ้าสตรีชั้นสูง นักศึกษาสาขาวิชาเสริมสวยชั้นสูง นักศึกษาสาขาวิชาศิลปประยุกต์ นักศึกษาสาขาวิชาเสื้อผ้าสตรีเบื้องต้น นักศึกษาสาขาวิชาศิลปประดิษฐ์ นักศึกษาสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ นักศึกษาสาขาวิชาพิมพ์ดีด นักศึกษาสาขาวิชาเย็บจักรอุตสาหกรรม นักศึกษาสาขาวิชาออกแบบเสื้อผ้า และนักศึกษสาขาวิชาช่างสร้างแบบเสื้อผ้ามีค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉพาะทางการศึกษาโดยเฉลี่ยในหนึ่งภาคเรียน 9,536 บาท 9,508 บาท 8,526 บาท 7,187 บาท 7,186 บาท 6,791 บาท 6,708 บาท 6,293 บาท 5,832 บาท 5,175 บาทและ 3,483 บาท ตามลำดับ (ตาราง 5)

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมแล้วทั้งนี้อาจเป็นเพราะพื้นฐานความต่างของแต่ละสาขาวิชา เนื้อหาวิชาที่เรียน กิจกรรมของแต่ละสาขาวิชาที่ต่างกัน เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในฝึกวิชาชีพเก่าไม่ทันสมัย และอยู่ในสภาพที่ไม่สมบูรณ์และไม่เพียงพอแก่นักศึกษา ทำให้นักศึกษาต้องหาซื้อวัสดุ/อุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ มาใช้ในการฝึกปฏิบัติวิชาชีพด้วยตนเอง โดยเฉพาะเครื่องมือที่ทันสมัยค่อนข้างจะมีราคาแพง ทำให้สาขาวิชาช่างตัดผมชายมีค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉพาะทางการศึกษาโดยเฉลี่ยในหนึ่งภาคเรียนสูงที่สุด เช่นเดียวกันกับสาขาวิชาเสริมสวยเบื้องต้นที่นักศึกษาต้องหาซื้อวัสดุ/อุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ มาใช้ในการฝึกปฏิบัติเช่นเดียวกัน

2. การนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝีกอาชีพ กรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2)

การนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝีกอาชีพ กรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการศึกษาของหลักสูตรสามารถสนองความต้องการของประชาชน และความต้องการของตลาดแรงงาน ผู้ที่จบหลักสูตรสามารถออกไปประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ หรือสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในครอบครัวได้ ซึ่งเป็นข้อบ่งชี้ได้ในระดับหนึ่งว่า การจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝีกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ในภาพรวมนั้นสามารถบรรลุ ความคาดหวัง เป้าหมาย หรือจุดประสงค์หลักของการเรียนเนื้อหาวิชาชีพหลักสูตรพระยะสันได้ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

การนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมากและปานกลาง โดยการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัว และด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยของการนำไปใช้ ($\bar{X}$) ที่ 3.99 และ 3.56 ตามลำดับ ส่วนการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.74$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พวงสุวรรณ พันธุ์มะม่วง (2541 : 80-100) ที่พบว่าผู้จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวมากที่สุด รองลงมาผู้จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพและนำไปใช้เพื่อชุมชนน้อยที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สามารถ วงศ์สวัสดิ์ (2539:41-42) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่ในการเรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ดำเนินการสอนโดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปทุมธานี ในด้านความคิดเห็นในการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรพระยะสัน โดยเนื้อหาที่เรียนตรงกับความคิดเห็น สิ่งที่เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ สิ่งที่เรียนสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

2.1 การนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝีกอาชีพ กรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการนำความรู้ไปใช้ในสูงสุดในลำดับต้น ๆ คือ ข้อที่ว่า นำไปใช้เพิ่มศักยภาพในการทำงานให้ดีขึ้น เช่น ช่วยให้ทำงานได้รวดเร็วขึ้นกว่าเดิม มีเทคนิคในการทำงานเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 3.92$) รองลงมาคือ นำไปใช้ในการประกอบอาชีพส่วนตัว/อาชีพอิสระ/เป็นเจ้าของกิจการ เช่น นำไปเปิดร้านตัดเสื้อ ร้านเสริมสวย ($\bar{X} = 3.78$) และนำไปใช้เพื่อช่วยให้มีรายได้จากการทำงานเพิ่มมากขึ้น เช่น ทำให้มีรายได้พิเศษเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 3.74$) ผลดังกล่าวสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ กุมส์ และแอสเมด

(Coombs and Ahmed 1974:15) ที่พบว่า ในด้านการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพนั้น ประชาชนมีความต้องการทางการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ และทักษะเฉพาะอย่างในการประกอบอาชีพที่สัมพันธ์กับความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและความก้าวหน้าทางสังคม และผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ พวงสุวรรณ พันธุ์มะม่วง (2541 : 80-100) ที่พบว่า ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่ผู้จบหลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์ นำความรู้ที่ได้จากการเรียนสามารถนำไปใช้ตามความถนัดและความชอบของตนเองได้ นำไปใช้เพื่อให้ตรงกับอาชีพที่กำลังเป็นที่ต้องการได้ และสามารถนำไปใช้ทำกิจกรรม ต่อเนื่องจากครอบครัวที่ทำอยู่แล้วได้

ผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่านักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์มีโอกาสนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ ซึ่งนับเป็นการจัดการศึกษาที่บรรลุจุดประสงค์หลักของวิชาชีพพระยาศน์โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร คือ เพื่อให้สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการศึกษาค้นคว้าแก้ไขปัญหา และติดตามการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในงานด้านอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้สามารถสร้างงานและดำเนินกิจการอาชีพอิสระเชิงธุรกิจได้

2.2 การนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัว โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการนำความรู้ไปใช้สูงสุดคือ ข้อที่ว่า ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ให้เกิดความภาคภูมิใจกับตนเอง ($\bar{X} = 4.18$) รองลงมา คือ ข้อที่ว่า นำไปใช้ในการพัฒนาตนเอง ทำให้รู้จักคิดสามารถตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผลยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.12$) และนำไปใช้ประโยชน์กับตนเอง เช่น ผลิตสินค้าใช้เอง ตัดเสื้อผ้าใส่เอง แต่งหน้าทำผมให้กับตนเอง ทำอาหารให้กับตนเอง พิมพ์งานเองได้ ($\bar{X} = 4.07$) ทั้งนี้ผลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฮูล (ศศันท์ กฤษณะวนิช. 2539:36 ; อ้างอิงจาก Houle. 1961:16-25) ได้ทำการศึกษาสาเหตุที่นักศึกษาผู้ใหญ่เข้าศึกษาต่อในโครงการศึกษาผู้ใหญ่ ที่มหาวิทยาลัยชิคาโก พบว่าผู้ที่มาเรียนประเภทมุ่งเป้าหมาย (Goal – oriented) เป็นผู้เรียนที่เข้าโครงการศึกษาผู้ใหญ่ประเภทต่าง ๆ เป็นครั้งคราว โดยคิดว่าการเรียนรู้จากโครงการเหล่านั้นสามารถจะสนองตอบต่อความต้องการ ปัญหาและความสนใจของเขาได้ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ สุนทร เกิดสุข (2543:67-79) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าเรียนของนักศึกษาในหลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์ โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าเรียนของนักศึกษาในด้านส่วนตัว เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ต้องการหาความรู้ความสามารถพิเศษ ทั้งนี้เพราะสามารถที่จะนำความรู้ความสามารถพิเศษนี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วัชรินทร์ โกสินเจริญชัย (2545:84-103) ได้ศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาผู้ใหญ่ในการนำความรู้จากหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ไปใช้ พบว่า ในด้านมีความคาดหวัง ด้านการยกระดับความรู้มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาผู้ใหญ่เป็น

ผู้ที่พลาดโอกาสทางการศึกษา ดังนั้นเมื่อเขามีโอกาสได้รับ การศึกษาด้วยวิธีการศึกษานอก ระบบโรงเรียนความคาดหวังโดยรวมจึงอยู่ในระดับมาก

ผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่านักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันมีโอกาสนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ซึ่งนับเป็นการจัดการศึกษาที่บรรลุจุดหมายของ หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝักอาชีพ นั่นคือ เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจ และ ภาคภูมิใจ ในวิชาชีพที่เรียน รักงาน รักหน่วยงาน ทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยมีความเคารพใน สิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น

2.3 การนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝักอาชีพ กรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการนำความรู้ไปใช้สูงสุดคือ ข้อที่ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชนประหยัดเวลาในการเดินทางไปซื้อสินค้า และบริการจากที่อื่น ($\bar{X} = 2.87$) รองลงมา คือ การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เพื่อให้คนในชุมชนได้ ใช้สินค้าและบริการที่มีคุณภาพดี เช่น บริการตัดเสื้อผ้าที่มีคุณภาพในราคาที่ยุติธรรม ($\bar{X} = 2.86$) และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชนประหยัดค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้า/ บริการจากที่อื่น ($\bar{X} = 2.84$) ทั้งนี้ผลดังกล่าวสอดคล้องกับจุดหมายจุดของหลักสูตรพระยะสัน โรงเรียนฝักอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ที่ว่า เพื่อให้มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ นำไปปฏิบัติงานในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกวิถีการดำรงชีวิตและประกอบ อาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตน เพื่อสร้างสรรค์ความเจริญต่อชุมชน ท้องถิ่นและประเทศชาติได้ และผลดังกล่าวสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วชิรภรณ์ โกสินเจริญชัย (2545:84-103) ที่พบว่า ในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต นักศึกษาผู้ใหญ่มีความคาดหวังในการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ความเป็นอยู่การดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ

ผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมส่งผลให้นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันสามารถนำความรู้จากการฝึกอบรมวิชาชีพไปใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ ที่มีคุณภาพให้กับบุคคลที่ใกล้ชิดรวมทั้งคนในชุมชน ซึ่งนับว่าการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพ พระยะสันโรงเรียนฝักอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) นั้นสามารถบรรลุ ความคาดหวัง เป้าหมาย หรือจุดประสงค์หลักของการเรียนเนื้อหาวิชาชีพหลักสูตรพระยะสันตามที่ได้กำหนดไว้

3. การนำความรู้ไปใช้จำแนกตามตัวแปรด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และ สาขาวิชาที่ศึกษา ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝักอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2)

3.1 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 “ นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีอายุต่างกัน มีการนำความรู้ไปใช้ทั้ง 3 ด้านแตกต่างกัน ” พบว่า นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝักอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ที่มีอายุต่างกัน มีการนำความรู้จากหลักสูตร

วิชาชีพระยะสั้นไปใช้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งในกรณีที่ศึกษาโดยรวมและกรณีที่ศึกษาแยกเป็นรายด้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ส่วนมากจะมีอายุอยู่ในช่วง 26-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.00 ซึ่งถือว่าเป็นวัยกำลังทำงาน ซึ่งที่มาเรียนอาจเป็นเพราะต้องการศึกษาหาความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ด้านวิชาชีพ ยกกระดับความรู้และสภาพความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น สามารถนำความรู้ที่ได้รับมาไปใช้ในดำเนินชีวิตประจำวันได้ในทันทีจึงทำให้การนำความรู้ไปใช้โดยรวมและในรายด้านไม่แตกต่างกันก็เป็นได้ ซึ่งผลอันนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักรินทร์ชนประชา (2543:69-85) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย พบว่า ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐ จุลสุวรรณ (2537:163-196) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพในเรือนจำคลองเปรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น พบว่า นักศึกษาสายอาชีพที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ด้านการนำไปใช้โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 “ นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการนำความรู้ไปใช้ทั้ง 3 ด้านแตกต่างกัน ” พบว่า นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นไปใช้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งในกรณีที่ศึกษาโดยรวมและกรณีที่ศึกษาแยกเป็นรายด้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ส่วนใหญ่จะเน้นการเรียนในภาคปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนได้สัมผัสและมีประสบการณ์จริง จนสามารถนำไปปฏิบัติงานได้เมื่อจบหลักสูตร สำหรับการเรียนภาคทฤษฎีจะเรียนเนื้อหาที่จำเป็นและเกี่ยวข้องกับวิชาชีพนั้น ๆ โดยเฉพาะเท่านั้น และจากหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น มีระยะเวลาเรียนตั้งแต่ 201-402 ชั่วโมง รับนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาดั้งแต่ชั้นประถมศึกษาตอนต้น หรืออยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา กำหนดไว้ว่า “อ่านออกเขียนได้” เพื่อพัฒนากำลังคนให้มีความชำนาญเฉพาะด้าน มีคุณธรรม บุคลิกภาพและเจตคติที่เหมาะสม ออกไปประกอบอาชีพได้ตรงตามต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ หรือสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในครอบครัวได้ แสดงให้เห็นว่าระดับการศึกษาที่ต่างกันของนักศึกษามีได้เป็นข้อจำกัดในการนำความรู้ไปใช้แต่อย่างใด นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น (ปวช.) และระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 48 และร้อยละ

ละ 40 ตามลำดับ จึงทำให้ระดับการศึกษาต่างกัน มีการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ โดยรวมและในรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐ จุลสุวรรณ (2537:163-196) พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันมีการนำความรู้ไปใช้โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญสถิติ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับหลักการของโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร ที่เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นให้กับประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะกลุ่มผู้มีรายได้น้อยขาดโอกาสทางการศึกษา เยาวชนที่จบการศึกษามัธยมศึกษาแล้วไม่มีโอกาสที่จะเรียนต่อ ให้มีโอกาสดำเนินการฝึกอาชีพพระยะสัน เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพ นำไปประกอบอาชีพหารายได้เลี้ยงตนเอง และครอบครัว (กรุงเทพมหานคร. ม.ป.ป.)

3.3 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 “ นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีอาชีพต่างกัน มีการนำความรู้ไปใช้ทั้ง 3 ด้านแตกต่างกัน ” พบว่า นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ที่มีอาชีพต่างกัน มีการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษาที่มีอาชีพต่างกันย่อมค้นคว้าหรือสนใจที่จะเรียนรู้ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับอาชีพของตน ซึ่งอาชีพแต่ละอาชีพย่อมมีความแตกต่างกันทั้งในเนื้อหาและการปฏิบัติ ดังนั้นเมื่อเข้ามาเรียนในหลักสูตรเดียวกัน ก็ย่อมมีความสนใจในเนื้อหาและสาขาวิชาที่แตกต่างกัน ฉะนั้นเมื่อนำความรู้ไปใช้จึงแตกต่างกันไปตามอาชีพของตน

เมื่อพิจารณาการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้โดยรวมพบว่า นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ที่มีอาชีพพนักงานบริษัท/สถานประกอบการที่ได้รับเงินเดือนประจำ มีการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้โดยรวม แตกต่างจากนักศึกษาที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากผู้ที่มีอาชีพพนักงานบริษัท/สถานประกอบการที่ได้รับเงินเดือนประจำ มีโอกาสในการนำความรู้ไปใช้โดยรวมมากกว่านักศึกษาที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ เนื่องจากผู้ที่มีอาชีพพนักงานบริษัท/สถานประกอบการที่ได้รับเงินเดือนประจำมักเข้าอบรมในหลักสูตรที่สามารถนำไปใช้ประกอบกับงานเดิมที่ทำอยู่ได้ทันทีโดยนำความรู้ที่ได้รับมาไปใช้เพิ่มศักยภาพในการทำงานให้ดีขึ้นและนำไปใช้เพื่อช่วยให้มีรายได้จากการทำงานเพิ่มมากขึ้น

เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า ในด้านการนำความรู้ไปใช้ในด้านเพื่อประกอบอาชีพ นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ที่มีอาชีพพนักงานบริษัท/สถานประกอบการที่ได้รับเงินเดือนประจำ อาชีพรับจ้างประเภทต่าง ๆ โดยไม่ได้รับเงินเดือนประจำ และที่ยังไม่ประกอบอาชีพ มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ แตกต่างจากนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดิน

แดง 2) ที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ที่มีอาชีพพนักงานบริษัท/สถานประกอบการที่ได้รับเงินเดือนประจำมักเข้าอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับงานที่ทำอยู่และสามารถนำไปใช้ประกอบกับงานเดิมที่ทำอยู่ได้ทันที ส่วนผู้ที่มีอาชีพรับจ้างประเภทต่าง ๆ โดยไม่ได้รับเงินเดือนประจำ และที่ยังไม่ประกอบอาชีพนั้น จะมีเวลาว่างและความต้องการที่จะประกอบอาชีพ หางานทำเพื่อมีรายได้เป็นของตนเอง เพื่อความก้าวหน้าของตนเองจึงส่งผลให้มีการนำความรู้ไปใช้ในด้านเพื่อประกอบอาชีพแตกต่างจาก ผู้ที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจที่มีความมั่นคงในอาชีพที่ทำอยู่สูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรินทร์ โกสินเจริญชัย (2545:84-103) และพวงสุวรรณ พันธ์มะม่วง (2541 : 80-100) ที่พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่มีอาชีพต่างกันมีความคาดหวังในการนำความรู้ไปใช้โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ

3.4 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 “ นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีรายได้ต่างกัน มีการนำความรู้ไปใช้ทั้ง 3 ด้านแตกต่างกัน ” พบว่า นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ที่มีรายได้ต่างกัน มีการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งในกรณีที่ศึกษาโดยรวมและกรณีที่ศึกษาแยกเป็นรายด้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจและค่าครองชีพที่สูงขึ้น ตลอดจนผู้คนประสบปัญหาการว่างงานกันจำนวนมาก ทำให้ผู้ที่ไม่มีรายได้ซึ่งมีจำนวนมากที่สุดต้องดิ้นรนหางานทำเพื่อให้มีรายได้ในการดำรงชีวิตอยู่ต่อไป รวมทั้งผู้ที่มีรายได้น้อยซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ต้องพยายามหารายได้เสริมเพื่อให้เพียงพอกับภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน ทำให้ไม่พบความแตกต่างของการนำความรู้ไปใช้

3.5 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5 “ นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษาสาขาวิชาที่ต่างกัน มีการนำความรู้ไปใช้ทั้ง 3 ด้านแตกต่างกัน ” พบว่า นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ที่มีสาขาวิชาที่ศึกษาต่างกัน มีการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งในกรณีที่ศึกษาโดยรวมและกรณีที่ศึกษาแยกเป็นรายด้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันส่วนใหญ่เป็นผู้ยังไม่ประกอบอาชีพซึ่งเข้ามาเรียนเพราะมีความต้องการที่จะนำความรู้ที่ได้รับจากหลักสูตรวิชาชีพไปใช้สร้างงานสร้างอาชีพให้กับตนเอง ฉะนั้นไม่ว่าจะจบจากสาขาวิชาใดก็ย่อมมีความต้องการที่จะนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพหารายได้เลี้ยงตนเอง และครอบครัว เช่นกัน นอกจากนี้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ในทุกสาขาวิชามีจุดมุ่งหมายที่สำคัญก็เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพและส่งเสริมให้มีรายได้ ประกอบกับหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของโรงเรียนฝึก

อาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) มีจุดมุ่งหมายหลักที่สำคัญ คือ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการทำงาน อันจะเป็นพื้นฐานที่เพียงพอแก่การดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพ (โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2). 2546:29-33) ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ญัฐ จุลสุวรรณ (2537:163-196) พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่มีสาขาวิชาที่ศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาอาชีพระยะสั้นด้านการนำไปใช้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญสถิติ เพราะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาอาชีพระยะสั้นในเรือนจำนั้น กรมราชทัณฑ์มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญก็เพื่อให้ผู้ต้องขังสามารถนำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมตามอัธยาศัย และนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่เป็นผู้ต้องขังเป็นส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพเป็นหลักแหล่งและไม่มีความรู้เรื่องอาชีพจึงเห็นความสำคัญของการประกอบอาชีพอิสระและโดยสุจริต และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุพิน เปรมศรี (2536 : 332) ในเรื่องสาเหตุการเลือกเรียนวิชาชีพของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในหน่วยงานที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดชลบุรี พบว่า นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่ศึกษาจากสาขาวิชาชีพต่างกันมีสาเหตุการเลือกเรียนวิชาชีพโดยส่วนรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายส่วนตัวและการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. จากการศึกษาพบว่า ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเพื่อการศึกษา เป็นค่าใช้จ่ายที่นักศึกษาต้องเป็นผู้แบกรับภาระเองค่อนข้างสูงซึ่งในบางสาขาวิชามีค่าใช้จ่ายประเภทนี้สูงมากและเมื่อเทียบกับผลที่ได้รับจากการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นไปใช้นั้นพบว่านักศึกษาที่ศึกษาสาขาวิชาที่ต่างกันมีการนำความรู้ไปใช้ไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าต้นทุนค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาที่แตกต่างกันนั้นต่างให้ผลประโยชน์หรือผลได้ของการนำความรู้ไปใช้ได้ที่ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร และกองส่งเสริมอาชีพ สำนักพัฒนาชุมชน กรุงเทพมหานคร ควรมีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นและขยายการให้บริการทางศึกษาในสาขาวิชาที่มีต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาต่ำที่สุดเพื่อให้ได้ผลตอบแทนในด้านการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นไปใช้ที่คุ้มค่ากับการลงทุนสูงสุด เพื่อทำให้การจัดสรรทรัพยากรทางการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

2. จากการศึกษพบว่า ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเพื่อการศึกษามีค่าพาหนะหรือค่าเดินทางไปกลับระหว่างที่พักกับสถานศึกษาเป็นค่าใช้จ่ายที่สูงกว่าค่าใช้จ่ายประเภทอื่น ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด เป็นผู้ที่ยังไม่ประกอบอาชีพและส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีรายได้น้อยต้องจัดหาที่พักในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ในราคาที่ต่ำ ซึ่งที่พักอาศัยที่ราคาไม่สูงจะตั้งอยู่ไกลจากสถานศึกษาทำให้นักศึกษาต้องเสียค่าเดินทางในจำนวนที่ค่อนข้างมาก ดังนั้นโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร และกองส่งเสริมอาชีพ สำนักพัฒนาชุมชน กรุงเทพมหานคร ควรขยายการให้บริการทางศึกษาไปยังแหล่งชุมชนที่อยู่ห่างไกลเพิ่มขึ้นเพื่อเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาให้กับประชาชนในท้องถิ่นที่อยู่ห่างไกล

3. จากการศึกษพบว่า การนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัว และด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพอยู่ในระดับมาก ส่วนการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง นั้น โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) และกองส่งเสริมอาชีพ สำนักพัฒนาชุมชน กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง ควรมีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร พร้อมทั้งมีการพัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรให้สามารถจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจสังคม และเทคโนโลยีในปัจจุบัน เพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนในการนำความรู้ไปใช้

จากผลการศึกษพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้ยังไม่ประกอบอาชีพและเป็นผู้ที่มีรายได้น้อย การจัดการฝึกอบรมวิชาชีพในลักษณะที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้รับภาระในการจัดหาหรือจัดซื้อวัสดุ/อุปกรณ์เองจึงอาจทำให้มีปัญหาในการเรียนได้ นอกจากนี้วัสดุ/อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัตินั้นมีสภาพเก่า ชำรุด ไม่ทันสมัยและมีจำนวนไม่เพียงพอ ก็เป็นอุปสรรคและส่งผลต่อประสิทธิภาพของการฝึกอบรมวิชาชีพ ดังนั้นควรจัดสรรงบประมาณด้านวัสดุ/อุปกรณ์ที่จำเป็นในการฝึกปฏิบัติให้มีจำนวนเพียงพอกับผู้เรียนเพื่อช่วยให้การเรียนวิชาชีพที่เน้นการฝึกภาคปฏิบัติมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อทักษะ ความชำนาญในวิชาชีพ และการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จะจบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันต่อไปในอนาคต

4. ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัว จากการศึกษพบว่า การนำไปใช้ในการฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานเป็นทีมได้ การนำไปใช้ในการพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองให้ดียิ่งขึ้น และนำไปใช้ในการผลิตสินค้าและบริการทำให้เกิดรายได้ โดยไม่ต้องเป็นภาระของผู้ปกครอง เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) และกองส่งเสริมอาชีพ สำนักพัฒนาชุมชน กรุงเทพมหานคร ควรมีการเร่งรัดพัฒนาบุคลากร ครูและอาจารย์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการถ่ายทอดความรู้ความสามารถในวิชาชีพ ซึ่งควร

มีการพัฒนากระบวนการที่ผู้เรียนจะนำเอาความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง ช่วยให้เกิดความรู้ ทักษะ และเจตคติเพิ่มขึ้น และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตต่อไปได้

5. ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ จากการศึกษาพบว่า การนำไปใช้ในการเปลี่ยนอาชีพ นำไปใช้เพื่อขยายการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่คล้ายคลึงกัน หรือประยุกต์เป็นอาชีพอื่น ๆ และนำไปใช้เป็นอาชีพเสริม เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) และกองส่งเสริมอาชีพ สำนักพัฒนาชุมชน กรุงเทพมหานคร ควรเพิ่มพูนและปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นให้ทันสมัยเหมาะสมกับความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน

6. ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน จากการศึกษาพบว่า ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ให้เกิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในการผลิต แปรรูป และจำหน่ายได้ เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มสหกรณ์ นำไปใช้ประโยชน์ในการถ่ายทอดความรู้ให้ชุมชน และนำไปใช้ทำให้เกิดการรวมกลุ่มกิจกรรมทางสังคม ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของชุมชน เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) และกองส่งเสริมอาชีพ สำนักพัฒนาชุมชน กรุงเทพมหานคร ควรจัดการศึกษาตามแนวทางการสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน มาเป็นส่วนสำคัญในการจัดการศึกษา และควรมุ่งส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์มากที่สุด เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม สภาพเศรษฐกิจ และการประกอบอาชีพของคนในชุมชน ช่วยให้การนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นอันจะนำไปสู่ความสามารถพึ่งตนเองได้ในระยะยาว

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายส่วนตัวและการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นที่ประสบความสำเร็จในการนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ ด้านส่วนตัว และด้านชุมชน เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นไปใช้

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของตลาดแรงงานในสภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน เพื่อจะได้ทราบความต้องการที่แท้จริงของตลาดแรงงานซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดที่แท้จริง

3. ควรมีการวิเคราะห์และเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายส่วนตัวและปัญหาทางการเงินของ นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน เพื่อจะได้ทราบข้อมูลและปัญหาทางการเงินที่แท้จริงของ นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรุงเทพมหานคร. (ม.ป.ป.). โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาชุมชน กรุงเทพมหานคร.
- กั้ววล เทียนกัณฑ์เทศน์. (2540). การวัด การวิเคราะห์ การประเมินทางการศึกษา = *Introduction to measurement analysis and evaluation in education*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2541). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : เทพเนรมิตการพิมพ์.
- ณัฐ จุลสุวรรณ. (2537). ความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพในเรือนจำกลางคลองเปรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดมศึกษา.
- ดนัย สถิตธนาวุฒิ. (2520). อัตราผลตอบแทนของการลงทุนทางการศึกษาในวิทยาลัยเอกชน (ศึกษาเฉพาะกรณีของวิทยาลัยการค้า). วิทยานิพนธ์ ค.ม. (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อุดมศึกษา.
- เดือนใจ บำรุงพงษ์. (2535). การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพิษณุโลก : การศึกษาเฉพาะกรณี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. อุดมศึกษา.
- ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล. (2543). เอกสารประกอบการสอน วิชาจิตวิทยาสำหรับนักเศรษฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- นราทิพย์ ชุตินวงศ์. (2542). ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์จุลภาค. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : คณะเศรษฐศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตยา ทองโกมล. (2544). ปัญหาการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2). วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดมศึกษา.
- บริรักษ์ สุคนธ์หงส์. (2546). การวิเคราะห์และเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตและปัญหาทางการเงินของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สารนิพนธ์ ค.ม. (เศรษฐศาสตร์การศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดมศึกษา.
- บัวผืน ศัสตราพฤษ. (2530). หลักสูตรกิจศึกษา. ภาควิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.

- บุญคง หันจางสิทธิ์. (2543). *เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์ : ประชากร แรงงาน การศึกษา ฝึกอบรม ศาสนา จริยธรรม สุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อม*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรินติ้ง เฮ้าส์.
- บุญชู แก้วชมภู. (2524). *ธุรกิจการศึกษา*. กรุงเทพฯ : พีระพัธนา.
- ประเทือง ทรัพย์เกิด. (2541). *การศึกษาความคิดเห็นของผู้ผ่านการฝึกอบรมในการนำความรู้ไปใช้ จากหลักสูตรฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ของศูนย์ฝึกอบรมประจำเขตการศึกษาในภาคกลาง*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ และสรวง สุวรรณ. (2531). *การฝึกอบรมเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (TRAINING FOR HUMAN DEVELOPMENT)*. คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2), โรงเรียน. (2546). *ธรรมเนียมโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2).
- พวงสุวรรณ พันธุ์มะม่วง. (2541). *การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของผู้จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น หน่วยฝึกอาชีพวัดนอก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- ไพศาล ไกรสิทธิ์. (2541). *การศึกษาเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. ราชบุรี : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- ไพศาล หวังพานิช. (2526). *การวัดผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ปิญโญ สาธร. (2517). *การบริหารงานบุคคล*. ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2536). *ประมวลสาระชุดวิชา การบริหารทรัพยากรการศึกษา (Educational Resource Administration) หน่วยที่ 1-3*. กรุงเทพฯ : สาขาศึกษาศาสตร์.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2537). *ประมวลสาระชุดวิชา การบริหารทรัพยากรการศึกษา (Educational Resource Administration) หน่วยที่ 4-12*. กรุงเทพฯ : สาขาศึกษาศาสตร์.
- รวีวรรณ ชินะตระกูล. (2540). *วิจัยทางการศึกษา EDUCATIONAL RESEARCH*. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- รังสรรค์ ชนะพรพันธ์. (2519). *เศรษฐศาสตร์การคลังว่าด้วยการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- วชิร โอภิธากร. (2541). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพอิสระ และ การรับรู้ถึงประสิทธิภาพแห่งตนต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.). ปรินญานิพนธ์ กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- วไลพร คุณุณทัย. (2527). ค่าใช้จ่ายส่วนตัวและปัญหาทางการเงินของนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- วัชรินทร์ โกสินเจริญชัย. (2545). ความคาดหวังของนักศึกษาผู้ใหญ่ในการนำความรู้จาก หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ไปใช้. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษานอกโรงเรียน). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2535). หลักเศรษฐศาสตร์จุลภาค. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : บริษัท โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- วิชัย สุรเชิดเกียรติ และคณะ. (2537). การศึกษาค่าใช้จ่ายและการลงทุนในสถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ. ม.ป.พ.
- ศศนันท์ กฤษณะวนิช. (2539). การนำความรู้จากการเรียนรายวิชาโลกของงานอาชีพไปใช้ ของ นักศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกล ในกรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษานอกโรงเรียน). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- ศักรินทร์ ชนประชา. (2543). ความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นของ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษานอกโรงเรียน). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- สามารถ วงศ์สวัสดิ์. (2539). ความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่ในการเรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะ สั้น ดำเนินการโดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดปทุมธานี. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษานอกโรงเรียน). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2538). ค่าใช้จ่ายและการลงทุนในมหาวิทยาลัยและ วิทยาลัยเอกชน. โครงการวิจัย ประสิทธิภาพของการผลิตบัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษา. สำนักนายกรัฐมนตรี. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2539). อัตราผลตอบแทนทางเศรษฐกิจจากการลงทุน ทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

- สำราวล ชุ่มเมืองปัก. (2542). การศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวและปัญหาทางการเงินของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ในเขต กรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- สุชาติ ช่างโชติ. (2542). การศึกษาการใช้ความรู้และทักษะที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการประกอบ อาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (อุตสาหกรรมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- สุนทร เกิดสุข. (2543). ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าเรียนของนักศึกษาในหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- สุพิน เปรมศรี. (2536). สาเหตุการเลือกเรียนวิชาชีพของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นใน หน่วยงานที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดชลบุรี. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- สุมาลี ปิตยานนท์. (2539). เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์ : การศึกษาและการฝึกอบรมในประเทศไทย (โครงการตำราวิจัย). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวรรณ ชูโชติ. (2541). วิธีวิจัยทางสหกรณ์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และเอนกกุล กริแสง. (2522). หลักเบื้องต้นของการวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เนศ.
- อธิปติ ทองแพง. (2543). การศึกษาวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. อัดสำเนา.
- อจรี เรืองงาม. (2542). การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันราชภัฏ ราชนครินทร์. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก. อัดสำเนา.
- อัมพร วิจิตรพันธุ์ และอัญชลี ค้อคงคา. (2524). เศรษฐศาสตร์การศึกษา และการวางแผน กำลังคน. กรุงเทพฯ : หอรัตนชัยการพิมพ์.
- Blaug Mark. (1987). *The Economics of Education And The Education of An Economist* .Potesios Printer Ltd.
- Coombs, Phillip H. and Ahmed Manzoor. (1974). *Attacking Rural Poverty ; How Nonformal Education Can Help*. Baltimore : The John Hopkins University Press.
- Perlman, Richard. (1973). *The Economics of Education : Conceptual Problems and Policy Issues*. New York : McGraw-Hill Company .

Sheehan John. (1973). *The Economics of Education*. London : George Allen and Urwin Ltd.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม

1. อาจารย์วิพรรณ สาลีผล	อาจารย์ประจำภาควิชา
เศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์ยศวีร์ ชวปากน้ำ	อาจารย์ที่ปรึกษาศูนย์กิจกรรมนักศึกษา
ศูนย์กิจกรรมนักศึกษา
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
3. อาจารย์พัญสุดา รัตนกำพล	อาจารย์ 1 ระดับ 4
โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร
(ดินแดง 2)

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

12 มกราคม 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนฝึกอาชีพรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวสิริโสม นิมิตรภาคย์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “การศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัว และการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝึกอาชีพรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2)” โดยมี รองศาสตราจารย์พิสมัย จารุจิตติพันธ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝึกอาชีพรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามการศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัว และการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝึกอาชีพรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ในระหว่างเดือนมกราคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวสิริโสม นิมิตรภาคย์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภวรรณ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 02-2142529 มือถือ 06-3205535

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มสว โทร. 5731, 5618

ที่ ศธ 0519.12/๐๒๔๘

วันที่ ๑๖ มกราคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะสังคมศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวสิริโสม นิมิตภักย์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “การศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวและการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2)” โดยมี รองศาสตราจารย์พิสมัย จารุจิตติพันธ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์วิพรรณ สาลีพล เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามการศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวและการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2)

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามให้ นางสาวสิริโสม นิมิตภักย์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

12 มกราคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวสิริโสมน นิมิตภักย์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัว และการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝักอาชีพ กรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2)” โดยมี รองศาสตราจารย์พิศมัย จารุจิตติพันธ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ยศวีร์ ชาวปากน้ำ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม การศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวและการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝักอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2)

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามให้ นางสาวสิริโสมน นิมิตภักย์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภวรรณ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-2142529 มือถือ 06-3205535

1๘ มกราคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวสิริโสม นิมิตรภักย์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “การศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวและการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2)” โดยมี รองศาสตราจารย์พิศมัย จารุจิตติพันธ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์พัชรสดา รัตนกำพล เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามการศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวและการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2)

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามให้ นางสาวสิริโสม นิมิตรภักย์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติ โทรทัศน์ 02-2142529 มือถือ 06-3205535

ที่ ศธ 0519.12/๔๕๗

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

/ธันวาคม 2547

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนฝักอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวสิริโสม นิมิตภักย์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “การศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัว และการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝักอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2)” โดยมี รองศาสตราจารย์พิสมัย จารุจิตติพันธ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝักอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) จาก 12 วิชาช่าง จำนวน 169 คน ตอบแบบสอบถาม การศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวและการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝักอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) ในระหว่างเดือนมกราคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวสิริโสม นิมิตภักย์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-2142529 มือถือ 06-3205535

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวและการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของ
นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2)

คำชี้แจง

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวและการนำความรู้จากหลักสูตร
วิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร
(ดินแดง 2) เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนทางการเงินของผู้ปกครองและนักศึกษา ในการเข้า
ศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) และเป็นแนวทางใน
การจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพ
สูงสุด ในการศึกษานี้ จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านกรุณาตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แบ่ง
ออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนตัว

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้

อนึ่งข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามจะนำมาใช้เพื่อการวิจัยในภาพรวมในครั้งนี้เท่านั้นไม่มี
การเผยแพร่ข้อมูลเป็นรายบุคคล และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงในการอนุเคราะห์การตอบแบบสอบถาม
ในครั้งนี้

ผู้วิจัย

นางสาวศิริโสภณ นิมิตรภาคย์

นิติคปริญาโท วิชาเอกเศรษฐศาสตร์การศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวและการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นไปใช้ของนักศึกษาที่จบ
หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร
(ดินแดง 2) ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546

ตอนที่ 1 : ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ตามที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. อายุ

() 16 - 20 ปี () 21 - 25 ปี () 26 - 40 ปี () 41 - 60 ปี

2. ระดับการศึกษา

- () ระดับประถมศึกษา
- () ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
- () ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น (ปวช.)
- () ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
- () ระดับปริญญาตรี
- () ระดับสูงกว่าปริญญาตรี

3. อาชีพ

- () รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ
- () พนักงานบริษัท / สถานประกอบการที่ได้รับเงินเดือนประจำ
- () ประกอบอาชีพส่วนตัว (เจ้าของร้าน / ตัวแทนจำหน่ายสินค้า / ค้าขาย ฯลฯ)
- () รับจ้างประเภทต่าง ๆ โดยไม่ได้รับเงินเดือนประจำ
- () ยังไม่ประกอบอาชีพ

4. รายได้ต่อเดือน

() ต่ำกว่า 5,000 บาท () 5,000 - 8,000 บาท () 8,001 บาทขึ้นไป

5. สาขาวิชาที่ศึกษา ได้แก่

() เสริมสวยเบื้องต้น	() เสริมสวยขั้นสูง	() ช่างตัดผมชาย
() เสื้อผ้าสตรีเบื้องต้น	() เสื้อผ้าสตรีขั้นสูง	() เย็บจักรอุตสาหกรรม
() ช่างสร้างแบบเสื้อผ้า	() ออกแบบเสื้อผ้า	() ศิลปประดิษฐ์
() ศิลปประยุกต์	() อาหารและโภชนาการ	() พิมพ์ดีด

ตอนที่ 2 : เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่ท่านใช้ในการศึกษา

คำชี้แจง โปรดระบุค่าใช้จ่ายส่วนตัวในระหว่างที่ท่านศึกษาโดยระบุเป็นจำนวนเงินตามความเป็นจริงทุกข้อ

1. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่พักอาศัย (เฉพาะที่ต้องเสียค่าที่พัก หากท่านมิได้เช่าบ้านหรือหอพัก ให้ข้ามไปทำในข้อต่อไป) โดยเฉลี่ยเดือนละประมาณ.....บาท
2. ค่าอาหารและเครื่องดื่มท่านต้องเสียค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยเดือนละประมาณ.....บาท
3. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าพาหนะหรือค่าเดินทางไปกลับระหว่างที่พักกับสถานศึกษา โดยเฉลี่ยเดือนละประมาณ.....บาท
4. ค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ (หมายถึง ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ชมภาพยนตร์ ซื้อเทปเพลง ทัศนศึกษา เล่นกีฬา ฯลฯ) โดยเฉลี่ยเดือนละประมาณ.....บาท
5. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม (หมายถึง ชุดนักศึกษา ชุดฝึกงาน และเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายในโอกาสต่างๆของท่าน) โดยเฉลี่ยเดือนละประมาณ.....บาท
6. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่ารักษาพยาบาล (หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวกับค่ารักษาและบำบัดโรคมัยไข้เจ็บขณะที่กำลังศึกษาอยู่) โดยเฉลี่ยเดือนละประมาณ.....บาท
7. ค่าบริการส่วนตัว (หมายถึง ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ ค่าตัดผม ค่าเครื่องสำอาง สบู่ ยาสระผม รวมทั้งค่าซักรีด) โดยเฉลี่ยเดือนละประมาณ.....บาท
8. ค่าอุปกรณ์การศึกษา (หมายถึง ค่าหนังสือ ค่าวัสดุ ค่ากระดาษสอบ ค่าอุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ และค่าถ่ายเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา) โดยเฉลี่ยเดือนละประมาณ.....บาท
9. ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดนอกเหนือจากที่กล่าวมาข้างต้นโดยเฉลี่ยเดือนละประมาณ.....บาท

หมายเหตุ ค่าธรรมเนียมการศึกษา เก็บข้อมูลจากระเบียบการรับสมัครโรงเรียนฝึกอาชีพ กรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2)

ตอนที่ 3 : เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการนำความรู้ของท่านไปใช้โดยทำเครื่องหมาย

✓ ลงในช่องว่างที่เว้นไว้ตามความเป็นจริง

ข้อ	ข้อความ	ระดับการนำไปใช้				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ					
1.	นำไปใช้ในการประกอบอาชีพหลัก/ใช้ในการทำงานสถานประกอบการ เช่น ร้านเสริมสวย ร้านตัดเสื้อ เจ้าหน้าที่ธุรการหรือเสมียน					
2.	นำไปใช้ในการประกอบอาชีพส่วนตัว/อาชีพอิสระ/เป็นเจ้าของกิจการ เช่น นำไปเปิดร้านตัดเสื้อ ร้านเสริมสวย					
3.	นำไปใช้เป็นอาชีพเสริม เช่น รับจ้างแต่งหน้า รับทำดอกไม้ประดิษฐ์ ทำขนมขาย					
4.	นำไปใช้เพื่อขยายการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่คล้ายคลึงกัน หรือประยุกต์เป็นอาชีพอื่น ๆ เช่น ขายอาหารคาว หวานเพิ่มขึ้น ตัดเสื้อผ้าสตรี หรือบุรุษเพิ่มจากการรับตัดอย่างเดียว					
5.	นำไปใช้ในการเปลี่ยนอาชีพ					
6.	นำไปใช้เพิ่มศักยภาพในการทำงานให้ดีขึ้น เช่น ช่วยให้ทำงานได้รวดเร็วขึ้นกว่าเดิม มีเทคนิคในการทำงานเพิ่มขึ้น					
7.	นำไปใช้เพื่อช่วยให้มีรายได้จากการทำงานเพิ่มขึ้น เช่น ทำให้มีรายได้พิเศษเพิ่มขึ้น					
8.	นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ทำให้มีโอกาสก้าวหน้าในอาชีพที่ทำ เช่น ทำให้มีโอกาสย้ายไปทำงานในตำแหน่งที่ดีกว่าเดิม					
9.	นำไปใช้เพื่อให้ตรงกับอาชีพที่กำลังเป็นที่ต้องการของตลาด ทำให้เข้าสู่ตลาดแรงงานหรือหางานได้ง่ายขึ้น					

ตอนที่ 3 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	ระดับการนำไปใช้				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10.	นำไปใช้เพื่อแข่งขันกับผู้อื่น เช่น ช่วยให้มียุทธศาสตร์ที่สามารถผลิตสินค้าและบริการได้ตรงกับความต้องการของตลาดมากขึ้น					
	ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัว					
1.	นำไปใช้ประโยชน์กับตนเอง เช่น ผลิตสินค้าใช้เอง ตัดเสื้อผ้าใส่เอง แต่งหน้า ทำผมให้กับตนเอง ทำอาหารให้กับตนเอง พิมพ์งานเองได้					
2.	นำไปใช้ประโยชน์แก่บุคคลในครอบครัว ทำให้เกิดการประหยัดค่าใช้จ่าย เช่น ตัดเสื้อผ้า ทำผม ทำอาหาร พิมพ์งานให้แก่บุคคลในครอบครัว					
3.	นำไปใช้ช่วยยกระดับความรู้ของตนเอง และเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อด้านอาชีพให้สูงขึ้น					
4.	นำไปใช้ในการพัฒนาตนเอง ทำให้รู้จักคิด สามารถตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผลยิ่งขึ้น					
5.	นำไปใช้ในการฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานเป็นทีมได้					
6.	นำไปใช้ในการพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองให้ดียิ่งขึ้น					
7.	นำไปใช้เพิ่มความสามารถในการเลี้ยงตนเอง					
8.	นำไปใช้ในการผลิตสินค้าและบริการทำให้เกิดรายได้ โดยไม่ต้องเป็นภาระของผู้ปกครอง					
9.	นำไปใช้ในการช่วยให้ตนเองและครอบครัวใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากขึ้น					
10.	ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ให้เกิดความภาคภูมิใจกับตนเอง					

ตอนที่ 3 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	ระดับการนำไปใช้				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน					
1.	นำไปใช้ประโยชน์ในการถ่ายทอดความรู้ให้ชุมชน เช่น เป็นวิทยากรสอนตัดเสื้อ ตัดผมให้แก่กลุ่มเยาวชนในชุมชน					
2.	นำไปใช้ในการพัฒนาศักยภาพในการประกอบอาชีพให้แก่บุคคลในชุมชนโดยเฉพาะกลุ่มคนที่ว่างงาน เช่น บุคคลที่ว่างงานมีความมั่นใจและมีช่องทางในการประกอบอาชีพด้วยตนเองมากขึ้น					
3.	การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เพื่อให้คนในชุมชนได้ใช้สินค้าและบริการที่มีคุณภาพดี เช่น บริการตัดเสื้อผ้าที่มีคุณภาพในราคาที่ยุติธรรม					
4.	นำไปใช้ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ได้ เช่น ใช้เวลาว่างมาผลิตสินค้าจำหน่าย ผลิตเทียนหอม ช่วยทำอาหารในเทศกาลต่าง ๆ					
5.	นำไปใช้ทำให้เกิดการรวมกลุ่มกิจกรรมทางสังคม ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของชุมชน					
6.	ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ให้เกิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในการผลิต แปรรูป และจำหน่ายได้ เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มสหกรณ์					
7.	ความรู้ที่ได้รับช่วยกระตุ้นให้นำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น เช่น นำผ้าทอมือมาออกแบบและตัดเย็บเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ					
8.	การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้ชุมชนมีสภาพเศรษฐกิจดีขึ้น เช่น ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มจากการผลิตสินค้าด้วยความรู้ที่ถ่ายทอดไปให้					

ตอนที่ 3 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	ระดับการนำไปใช้				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9.	สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชนประหยัดเวลาในการเดินทางไปซื้อสินค้าและบริการจากที่อื่น					
10.	สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชนประหยัดค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้า/บริการจากที่อื่น					

ภาคผนวก ง
ตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 17-5

ตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่กำหนดให้

N	S	N	S	N	S
10	10	220	140	1200	291
15	14	230	144	1300	297
20	19	240	148	1400	302
25	24	250	152	1500	306
30	28	260	155	1600	310
35	32	270	159	1700	313
40	36	280	162	1800	317
45	40	290	165	1900	320
50	44	300	169	2000	322
55	48	320	175	2200	327
60	52	340	181	2400	331
65	56	360	186	2600	335
70	59	380	191	2800	338
75	63	400	196	3000	341
80	65	420	201	3500	345
85	70	440	205	4000	351
90	73	460	210	4500	354
95	76	480	214	5000	357
100	80	500	217	6000	361
110	86	550	226	7000	364
120	92	600	234	8000	367
130	97	650	242	9000	368
140	103	700	248	10000	370

ตารางที่ 17-5 (ต่อ)

N	S	N	S	N	S
150	108	750	254	15000	375
160	113	800	260	20000	377
170	118	850	265	30000	379
180	123	900	269	40000	380
190	127	950	274	50000	381
200	132	1000	278	75000	382
210	136	1100	285	100000	384

N. หมายถึง ขนาดประชากร

S หมายถึง ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ที่มา : Robert V. Krejcie and Eayle W. Morgan. Educational and Psychological Measurement. 1970, 608-609.

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ	นางสาวสิริโสเม นิมิตรภาคย์
วันเดือนปีเกิด	1 ตุลาคม 2520
สถานที่เกิด	เขตปทุมวัน จังหวัดกรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	34 จุฬาซอย 26 ถนนบรรทัดทอง แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10330
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	เจ้าหน้าที่ฝ่ายขาย
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	บริษัท เน็กซ์ส พรอพเพอร์ตี้ คอนซัลแทนท์ จำกัด
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2540	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จาก สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข จักรวรรดิ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2542	บริหารธุรกิจบัณฑิต จาก มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
พ.ศ.2547	ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การศึกษา) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร